

APOSEL

Aposal Yechi Yo

HOLI SPIRIT RII YAK TAWA MAJI

¹ Tiya polas, sen, Ada mapo keyir jeyek eeka ada Jisas riita otiir yon riita bar majin eena ada keyir. ² Jisas eyey yon tasiichi otii hamachi heechi yowur majin eena keyir. Eeta nedii rii saka yo tarek, rii riita hisiir aposel yenya Holi Spirit riiti hapaga boboyek majin eeka pikii tar. ³ Rii kapa meejichi harek, rii 40 de siir. Eeta 40 de siirek, rii riiti aposel yenya nokwapa nokwapa mukuchichar. Mukuchicharek, aposel ye her. Herek, eeta mukuchichu rii tawa. Yecha riina hechi chisi tarek, maji batar. ⁴ Jisas rii God riiti siiti kowu tawa boboyen wosawor: “Kwota Jerusalem akaman opoche heechitanakech. Eeji Eepi riita mashi wotar maji na kowu ta. Ada eena kwona mashi wor. ⁵ Jon ukuk ukuyeechir. Wowak, komas kwona Holi Spiritek uku yeechiki-ita.”

⁶ Aposel yecha Jisas riitaka ya yopo wuchi yicharek, yecha riina woher, “Harapa Ma, kapo apa miita God riiti siitii kowu tawa boboyen Isrel yenya awasen hakiita?” ⁷ Worek, Jisas rii yenya eeche wor, “Sokwa tawa nedii eeta Apoko riiti yo. Kwotikasakech. Kwo eeche hikikasakech. ⁸ Wowak, eeta Holi Spirit riita kwotak yanak, kwo hapaga tawa pawa takiikiisiikiita. Takiikiisiinak,

kwopa Jerusalem akamak, Judia nosapek, Same-
ria nosapeka, akar eyey nosapeka kwopa eeji hin
geenyik sawo takiita.”

JISAS RII NEREK YOWUR

⁹ Worek, yecha riina hechari, God riita riina
yeechi yeyowurek, hejegwayap gamur. ¹⁰ Yecha
neeren mo maka hecharek, rii icharek, ma upu-
rus apoma siivatabi ruwuchi ya bana bana siitii
yenyanya wor: ¹¹ “Galili ma, kwo neren boyak siitii
mo hech? Eeta Jisas rii kwona heechi nerek iwey,
komas riipa eechaba ya sakakiita. Rii nerek irega
riipa eechaba yakiita.”

APOSEL YECHA MA POREN JUDAS RIITA OTI- ITAR YON OTIIKEN EENA HISIIR

¹² Worek, aposel yecha Oliv Kwowuk heechi
Jerusalem akamak ir. Oliv Kwowu eeta bana
bana tar eem. Wowak, Ju ma ye sabbat yadiik
chishitarek, eeta bana bana tar eemek. ¹³ Yecha
Jerusalem akamaka iyarechi yechi tar aka howuk
eeka ir. Pita, Jon, Jems, Endru, Pilip, Tomas,
Batolomyu, Matyu, Jems, Alpiyas riiti yikapwa,
Saimon Selot, Judas, Jems riiti yikapwa yecha
eecha tar. ¹⁴ Yecha ya yopo yichitarek, ye God
riina maji batar. Yecha mima kawka, Maria, Jisas
riiti awi, Jisas riiti kumwoy yechaka ya yopo yichi
God riina maji batar.

¹⁵ Eeta nedii Jisas riina hiki siitiichichar ma
yecha ya yopo yichar. Eeta 120 ma mima ye ya
yopo yicharek, Pita riita siitii wor: ¹⁶⁻¹⁷ “Eeji yaka
kumwoy na meeji. Eeta Holi Spirit riita Devit riita
keyir majik riita Judas riina wor’ Worek, keyir
maji eeta sa sokwa. Judas riin hisiirek, rii noti

yo kaswen otiiken eena hisiir. Hisiirek, kwotaka tar. Tarek, rii Jisas riina yeechi sowakwo nobon eena mukuchir.”

¹⁸ (Riita diita kapasek yon otiir yak rii noaspen tokor. Tokochi rii eeka sakar. Sakarek, riiti bii eeta piikar. Piikarek, riiti sugu wopu saka i ye yar. ¹⁹ Worek, eyey Jerusallam akamak tar ma mima yecha meejiir. Meejichi yecha Judas har nosap yechi majik eeche habar: Akelladama. Maji mu eeche wocho, “Pi Nosap.”)

²⁰ “Sam keyir maji eeche wocho: ‘Riiti aka eeta biish siikiita. Ma ye i yikasakech.’ Keyir maji kawka eeche wocho: ‘Akar ma napa riiti yon kawka ya.’

²¹⁻²² “Wowak, ma por rii notaka sa ya sii. Riipa eeche omutiik wokiita: An her Jisas rii sokwar. Riita notaka sa mashi eeche ta. Kata nedii Harapa Ma Jisas riita notaka chishi tarega, riita eecheba notaka tar. Jon riita uku yeechir tar nedii Jisas riina erek yeechi ye yo yi ir nedii riita notaka sa eeche ta.”

²³ Worek, ma upurusen hikitar. Ma por ri hi, Josep. Yecha riina haba tar, Basabas, akar hi pochi, Jastas. Ma por ri hi, Mataias. ²⁴ Worek, yecha God riina maji eeche wor: “God, mii hecho eyey ma inyaka wopu. Wowak, nona na mukuchi upurus tawa ma shecha mii kapo nona hisiichir. ²⁵ Judas rii God riiti yo kepin heechiniga riiti kapasek eemek ir. Kapo nama aposell riiti yon otiikiita?” ²⁶ Worek, yecha yechi otii tawa abok eeche sumowuchi, ye papa rabori he siikenek eena otiir. Otiirek, Mataias riiti hin hissir. Hisiirek, rii akar 11 aposel yechaka eeche ichar.

2

HOLI SPIRIT RII YATO

¹ Worek, Pentikos yadii yar. Yarek, Jisas riina hiki siitiichichar ma ye podat eemek ya yopo yichar. ² Worek, wosawosa nerek tari heechi ameya ya sakar. Sowaga eecha yar. Yari eeta yichar aka takiikiisiir. ³ Worek, karakada hi tarekwoyiga eecha her. Herek, i ye yar. I ye yari, saniga saniga i ye yir. ⁴ Worek, yecha Holi Spirit takiikiisiir. Takiikiisiirek, eeta Holi Spirit rii otiirek, yecha maji akar saniga saniga bar.

⁵ Nagwa nagwa hiki tar Ju ma ye akar akaman heechi Jerusalem akamabak yichar. ⁶ Diita ma yecha diita wosawosa tar boboyen meejirek, eena nokwapa nokwapa ye ya yopo wuchi yichar. Yecha eyey nyegerabor. Yecha meejir ma ye yechi majik barek meejir eena ye nyegerabor. ⁷ Nyegerabochiniga, henebarabochiniga yecha eecha wor, “Kata ma yecha diita majik batawey ye eeta Galii ma. ⁸ Boyewak yecha batawa maji noti majiga eecha meejito? ⁹ Nota Patia ma, Midia ma, Ilam ma. Nota Mesopotemia nosapek heechir. Nota Judia nosap, Kapadosia nosap, Pontas nosap, Esia nosap, ¹⁰ Prisia nosap, Pampiiia nosap, Isip nosap, Sairini nosap Libia nosap har tawey, nota heechi ya tawa. Ma kaw Rom akaman heechi yar. ¹¹ Nota Ju ma kaw. Nota shebo shebo tar ma kaw Ju ma yechi boboyen herin eena hiki siitiichichu. Ma kaw ye Krit nosap heechi yar. Ma kaw ye Arebia heechi yar. Wowak, nota meejitawey, yecha noti majik God riita harapa otiir boboyek bato.” ¹² Hikisha tari,

somoyetari, yecha awasen awasen wohe maji batar. “Boy boboyek otiitawak eeta maji eecha bato?” ¹³ Worek, akar ma ye hiki siitiichichar ma yenya wokwoyarek wohega wor, “Yecha wain ukun aniga beyatar.”

PITA RIITA YENYA MAJIN SAWOR

¹⁴ Worek, Pita rii 11 aposel yechaka eecha siitiichi harapa aya ma mima yenya uwa batar, “Ju ma, kwo Jerusalem akamak tawey, ada bana majin napa wagetey tanak, napa meeji ta. ¹⁵ Kwo eecha hik tawey, diita ma ye saka beyatawak. Dii eeta niyega nedii. ¹⁶ Wowak Piirapet Joel rii eeta boboyen eecha wor:

¹⁷ ‘God rii eecha wor: “Komas nedii adapa diita boboyen otiikiita: Ada eeji spiriten eyey yenya gwotiipowkiita.

Gwotiipownak, kwoti yikapwa ye maji piirapet yecha batawaga eechaba batakiita.

Anapa saniga saniga boboyen kwoti hadiiyey ma yenya mukuchikiita.

Kwoti apokosaba ma yepa wa sukwi yakiita.

¹⁸ Ayo, kata nedii ada eeji Spiriten eeji wakasa man eeji wakasa miman yenya gwotiipowkiita. Gwotiipownak, yecha eeji maji sawukiita.

¹⁹ Ada harapa boboy mayakan howuk nerek otiikiita.

Ada nosapen eechaka harapa boboy mayakan otiibakiita.

Pi, hirika, he ye eecha takiita.

²⁰ Ya niy siikiita.

Niiwiika siipa nayim siik piga siikiita.

Komas Harapa Ma riiti nedii yakiita.

²¹ Eeta nedii kata ma ye Harapa Ma riiti hin habatanak, riipa yenya yesokwa yichikiita.’

Wowak, piirapet Joe rii eecha wor.

²² “Isrel ma, kwota diita maji na meeji. Ada Nasaret Jisas riina bato. God riita riina hisiirek, riita harapa nyegerabo tar boboy mayakan otiir. God riita otiirek, riita harapa siirenoboka eecha otiir. Kwotak otiir kwo hechi hikitar. ²³ God riita riiti inyakak mapo hikichi otiirek, Jisas riina kwoti tapak how tar. Riina how harek, kwota riina sowakwor. Kapasek otii tar ma yecha riina mek ji siitii chir. ²⁴ Harek, God riita riina awasen yesokwar. Otii yesokwarek, Jisas riiti kapa meeji tawa boboyen ha tawa boboyen riita kwoyavar. Ha tawa eem eeta riina neekikasakech. ²⁵ Devit riita diita Jisas riiti majin eecha wor:

‘Ada hecho Harapa Ma rii adaka tawa.

Riita eeji mama yepak tawa.

Tawak ada akiikasakech.

²⁶ Eena eeji inyaka wopu eeta kwoya hikitu.

Ada maji batawey,
an wopu sato.

Ada mabak tawey, ada yihapakatawak Harapa Ma riin kowutu.

²⁷ Miita eeji mayin ha tawa eemek saka yeechi heechikiitawak.

Miita miiti hehar otii tar Kepi Ma kwopa si-itawa

eemek saka yeechi heechikiitawak

²⁸ Miita eechaba eechaba takiitawa nobo ana mukuchir.

Miita adaka eecha tanak, eeji inyaka iipa

kwoya hikitakiita.’

²⁹ Pita rii kawka eecha wor: “Yaka kumwoy, ada noti wayega Devit riina kwona maji geenyik bakiita. Rii harek, eeta chirek, riiti tiiriimo apa notaka tawa. ³⁰ Rii eeta piirapet. Worek, rii God riita riina wochar majin hiki siitiichir. God riita riina wochar, Devit riiti neja por anapa otiiniga aka tabo yima siikiita. Riita tarebaga riiti neja riipa eechaba siikiita. ³¹ Devit rii mashi her eeta boboyen God riitapa komas eecha otiikiita, rii Kraist saniyeechi sokwa tawa boboyen eena wor: ‘Riina ha tawa eemek saka yeechi heechirek. Riiti maba saka kwopa siirek.’ ³² Diita Jisas riina God riita otii saniyeechi yesokwar. Eecha otiirin, nota her. ³³ Riina God riita riiti mama yepak yesokwa yichir. Yesokwa yichi riita riina Holi Spiriten har. Riina wocharin eena har. Ma mima akar majin batawey, no hecho apa riita nona gwotii tawey, kwota meeji taweyn, hechaweyn eena hawa. ³⁴ Devit riita diita majin wori, rii hevenek takasakech. Rii eecha wor,

‘Eeta God rii eeji Harapa Ma riina eecha wor,
“Eeji mama yepak diika na yi.

³⁵ Yichanak, miiti o ana pichawa man ada otiiniga

yepa miiti yatii seechitar worebega eecha siiki-
ita.’ ”

³⁶ “Worek, eyey Isrel ma mima sa hiki ta eeta Jisas riina kwota mek ji siitiichiri, God riita otiirek, rii eeta Harapa Ma siir. God rii otiirek, rii eeta Kraist.”

NOKWAPA NOKWAPA MA MIMA YENYA UKU YEECHIR

³⁷ Ma mima ye diita maji meejirek, yechi bii harapa nomoyar. Nomoyarek, yecha Pita riina anadii aposel yenya eecha woher, “Yaka kumwoy, nota boy shecha otiik?”

³⁸ Pita rii awasen wor, “Kwota eyey noti kapasek boboyen na kayek heechi Jisas Kraist riiti hik na uku yeetii ta. Wonyak, kwoti kapasek boboyen rii kwoyava yakiita. Wonyak, kwota God riita ha tawa boboyen, eeta Holi Spirit eena yakiita. ³⁹ God riita wochar boboyen kwona kwoti neja yenya har. Nokwapa nokwapa ma mima yepak tawey yenya har. Kata ma yenya noti Harapa Ma, noti God, riita mayama habatawey, wochar majin har.”

⁴⁰ Pita riita diita majin yenya wochar. Riita akar kiyapo majin yenya babatar. Rii eecha wor, “Kwo na mayama yesokwa yichi. Harapa kapasek oti tawa boboy diita kapasek tawa ma yechak yakiita. Opoche kwona diina yabatanakech!” ⁴¹ Worek, nokwapa nokwapa ma mima ye riita sawor majin meejichi hiki siitiichirek, uku yeechir. Eeta 3,000 ma mima kaw yecha hiki siitiichirek, ye Jisas riina hiki siitiichichawa ma yenya ya yopo yichabar.

MAPO KRISTEN SIITAWA MA YECHA OTII TAWA ABO

⁴² Worek, yecha aposel yecha pokii tar majin meeji tar. Yecha awasen awasen kiyapotar. Awasen awasen a tar. Awasen awasen God riina maji batar. ⁴³ Nokwapa nokwapa merikal nokwapa nokwapa nyegerabo tawa boboyen Aposel

yecha otiir. God riita otiirek, yecha otiir. Otiirek, eyey ma mima ye henebarabor. ⁴⁴ Eyey Jisas riina hiki siitiichichawa ma ye awasen awasen kiyapochi otiitar. Yecha yechi sagan awasen kiyatayechi tar. ⁴⁵ Yecha yechi saga akar man harek, yan yeechi Jisas riina hiki siitiichichawa ma yenya homachir. Ma yen dopotarek, eena homachi har. ⁴⁶ Eyey yadii yecha Ju ma yechi lotu akak ya yopo yichir. Yecha yechi akak aboboy kwoya hikichiniga atar. ⁴⁷ Yecha God riiti hin habaniga yesokwa yichitar. Akar ma ye yenya hechi kwoya hechar. Eyey yadii nedii God riita otiirek, ma mima kaw ye ya hiki siitiichicharek, ye Jisas riina hiki siitiichichar ma yenya ya yopo yichabar.

3

YATII KAPASEK TAR MA RIIN OTII KEPI SIIR

¹ Yadii pochi 3 klok siirek, ma ye God riina maji batar nedii siirek, Pita, Jon piiriita harapa lotu akak ir. ² Irek, nubereja, siiti hi eeta kwoya hechawa nubereja, eeka yatii kapasek tar ma rii yichar. Rii yimowurek riiti yatii kapasek siir. Eyey yadii ma ye riina nuberejak riina kiya i seechitar. Kiya yar seechitarek, rii eyey ma mima God riina maji bak icharin, rii ye ya yan somak wochar. ³ Riita Pita rii Jon rii piiriita i nubereja yarerek, rii piiriina yan woher. ⁴ Woherek, piiriita riitaban mi he siitiichirek, Pita rii eecha wor, “Sinya na he!” ⁵ Worek, riita piiriina hechi eecha hikir piir kapo ana boboyen hak. ⁶ Worek, Pita rii riina eecha wor, “Ada ya

biish. Wowak, adaka boboyen ada miina hak. Nasaret Jisas Kraist riiti hik ada miina wocho, Na sokwa siitii chishi ta.” ⁷ Worek, Pita rii riiti tapak neekichi yesokwar. Worek, ma riiti yatii bogo riiti yatii eeta ameya hapaga siir. Siirek, rii ameya durer. ⁸ Ameya durechi yatiik piitiichi chishi i ye yar. Worek, rii harapa lotu akak piiritaka eecha iyarer. Iyarechi durechishiniga God riiti hin harapa yesokwatar. ⁹ Rii eecha otiirin, eyey ma mima ye riina her. ¹⁰ Yecha her rii kata ma rii ya wowohechari, kwoya hechawa nuberejak ye wowo hechar. Riina otiir boboyen yecha herin, yecha heneba rabochi nyegerabor.

PITA RIITA HARAPA LOTU AKAK MAJIN SAWOTAR

¹¹ Otii kepi siir ma rii Pita, Jon piiriina neekirek, eyey ma mima nyegerabochi yechak amaba yar. Solomon aka moybi ya yopo wuchi ichar eemek eeka yar. ¹² Ma yarek, Pita riita hechi rii eecha wor, “Isrel ma, boyewak kwo jecha otiir boboyen nyegerabor? Boyewak kwo sichaban hecho? Kwo kapo eecha hikitu sichi kepi tawa boboyek sichi hapaga tawa pawak kapo eeka otiitawak, ma kepi siichi chishitu? Yahoo. ¹³ Ebrahim riiti God, Aisak riiti God, Jekop riiti God, noti wayega yechi God riita riiti hevenek tawa hadabas boboyen riiti wakasa Jisas riina har. Worek, kwo riina gavman ma yenya har. Harek, Pailat riita riina maji wo wo hechi rii eecha hikir riina heemachinyak iken eena hikir. Worek, kwo riina nasowoyer. ¹⁴ Riita yo kepi siikiinen otiitarin, kwo riina yuya nasowoyechi kwo Pailat riina woher, kapasek

otii tar ma sowakwo tar ma riina na heemachi. ¹⁵ Worek, kwo tawak kwo eyey boboyen otii yesokwa tawa ma riina kwo sowakwor. Worek, God riita otii saniyeechi yesokwar. Wworek, diita boboyen nota her. ¹⁶ Riiti hi Kraist, riita hin hiki siitiichichawa boboy sii eeta man otiiniga hapaga siir. Kwo diita riina hecho. Ayo, Kraist riin hiki siitiichichawa boboy sii eeta kwoti mi somak diita man otii kepi siir.

¹⁷ “Eeji yaka kumwoy, ada hikitu kwota kwoti harapa ma ye Jisas riina kapasek otiirek, kwota somoyerek, eena eeche otiir. ¹⁸ Mashimashi God riita otiirek, riiti piirapet ye eeche wor, eeta Kraist rii sapa kapa meeji tawa boboyen kiya. Rii eeche otiirek, diita nobo sokwar.

¹⁹ “Apa kwoti inyaka na dareboy ta. God riitak na dareboy ta. Dareboy tanak, riipa kwoti kapasek boboyen kwoyava yakiita. ²⁰ Wonyak, God riiti Spirit yanak, Harapa Ma riita kwotaka yanak, kwoti mayi eeta hapaga bor siikiita. Wonyak, riipa Jisas riina eeta Kraist riina kwona heechinak yakiita. Dii Jisas riin rii kwona hi siitiichir. ²¹ Worek, riita hevenek i sa tanak, eyey boboy ye sokwa kepi siinak riipa kawka yakiita. Mashimashi nedii rii riiti piirapet yenya otiichirek, yecha diita majin bar.

²² “Moses rii eeche wor, ‘Eeta Harapa Ma, eeta kwoti God, riipa piirapet riina kwona heechinak yakiita. Riipa ma poren kwotaka taweyn riipa yesokwakiita. Kwopa riita eyey kana maji hapa meeji ta. ²³ Kata ma ye diita piirapet riiti majin meejinan siiney, yenya God riiti ma mima yecha ya keyabochichi yakiita. Wonyak, God riipa

yeechi yenya pi hamakiita.! ²⁴ Maji sawotar piirapet Samyuel riita, komas sokwar akar piirapet yecha diita nediik sokwar boboyen bar.

²⁵ “Diita piirapet yecha God riita wochar majin sawotarek, yecha kwona bato. God riita kwoti wayega yenya nobon otiichiniga kwopagerabotar. Kwopagerabotarek, rii kwona kwopagerabobatar. God riita Ebrahim wori, ‘Ada miiti neja yenya rukusii tanak, ada nosapek tawa ma yenya eyey eechaba rukusiikiita.’ ²⁶ Worek, God riita riiti wakasan hisiirek, riita riina mapo heechirek kwona ir. Riita kwona rukusiitarek, kwota kapasek otii tar boboyen heechiken, eena kwona rukusiir. Kwo kepi siiken, eena otiiir.”

4

KAUNSIL MA YECHA PITA, JON PIIRIINA YE IR

¹ Pita, Jon piir mima ma yenya batarek, opelen otii tar ma ye, harapa lotu akan siitii kowu tar opisa ma rii, Sadyusi yecha piiriitak yar. ² Piiriita ma mima yenya Jisas riita hachi kawka saniyeechi sokwar majin sawotar. Eena yecha piiriina gwoyabawa maji batar. Piiriita batar maji eecha wochar ma yepa hachi kawka saniyakiita. ³ Worek, yecha piiriina yeechi poko jir. Otiirek, eeta hogo nedii. Iyik kapo maji anasakiita. ⁴ Worek, nokwapa ma ye sawo tar maji meejichi hiki siitiichir. 5,000 ma yecha hiki siitiichichar.

⁵ Yadii pochi yarek, Ju ma yechi harapa ma ye, lotu akan harapa tar ma ye, lon maji pokii tar ma ye Jerusalem akamak ya yopo yichar. ⁶ Yecha harapa opelen otii tar ma Anas rii, Kaiapas rii,

Jon rii, Aleksanda rii, akar harapa opelen otii tar ma riiti apoma ye yechaka ya yopo wuchi yichar. ⁷Worek, yecha maji barek, piiriita yechi misomak siitii tar. Siitii tarek, yecha piiriina woher, “Dii otiir boboy ii shecha otiir? Boy hapaga boboy kichaka eecha tawa? Namey hik tawa?”

⁸ Pita rii Holi Spirit takiikiisiichiniga yenya eecha wor: “Ma miman siitii kowu tawa ma kwo ana na meeji: ⁹⁻¹⁰ Yatii kapasek tar ma riina yo toii kepi siir. Kwo sinya wo wohecho, riin boyega otii kepi siiri an sawok. Kwota na hiki eyey Isrel ma yecha sapa hiki ta: diita ya siitii tawa ma rii hehar kepi tawey, kwo misoman hewey, Nasaret Jisas Kraist riiti hik riiti pawak riin eeka otii kepi siir. Diita Jisas riin kwo mek ji siitii chirek, rii harek, God riita riina otii saniyeechi yesokwar. ¹¹ Eeta mashi keyir maji eeta Jisas riiti majin bar, ‘Kata papan yo otii tawa ma yecha rabori, apa rii eeta aka otii somar kwatii siir.’ ¹² Ma ye yesokwa yichi tawa boboy eeta Jisas riitabak tawa. Akar hin God riita yesokwa yichi tawa boboyen diita eyey nosapek tawa ma yenya saka harek. Nota hevenek ik otiiney, Jisas riiti hik nota na i.”

¹³ Kaunsil ma meejiichi ye haneba rabor. Pita, Jon piiriita siitii anabeyichi maji hapagan sawo tar. Piiriita hokwa pokii eem saka irek. Piir sobo tar ma. Eena yecha heneba rabor. Worek, yecha hechi hikir mashi piiriita Jisas riitaka eecha tar. ¹⁴ Worek, yecha maji saka barek. Yecha heri otii kepi siir ma rii Pita, Jon piiriitaka eecha siitiir.

¹⁵ Worek, yecha piiriina wochirek, yecha geenyik ir. Irek, kaunsil ma ye awa awa maji batar. Ye eecha wor, ¹⁶ “Piiriina nota boy shecha

otii wonyak? Eyey ma mima Jerusalem akamak tawey, eecha hikitu diita hapaga otii tawa mirakel piiriita eena otiir. Nota eena dagiir poyekasakech. ¹⁷ Wowak, opoche ddiita maji akar eemek i ye yatanakech. Eena nota na piiriina na anachek owpoy sii ta. Piir akar man Jisas Kraist riiti hin opoche batanakech.” ¹⁸ Worek, yecha piiriina kawka wochirek aka wok i yarer. I yarerek, yecha piiriina owpoy sii maji bar, “Ki opoche Jisas riiti hin kawka habatanakech, riiti hik maji pokiitanakech.”

¹⁹ Worek, Pita, Jon piir yenza eecha wor, “Kwotaba saniga na hiki: God riiti mi somak hechawey, sicha boy kwoti nobok ik? ²⁰ Wowak, sicha herin, meejirin, kuja diimiikasakech eena sawoto. Kwota na hechi anasa. Nama nota kapo sumowuta? Kapo God riina, kapo kwona?”

²¹ Worek, kaunsil ye meejichi harapa owpoy mayaka siirek, piiriina heemachir. Piiriina maji anasa nobokasakech. Eyey ma mima ye God riiti hin yesokwaterek, yecha piiriina anasa poko jinyan akiir. ²² Kata ma riina piiriita otii mirakel kepi siiri, rii 40 sukwiya siir.

kristen ma ye god riina maji wocharek, rii yenza otii anabeyichi siitii god riiti majin sawoken otiir

²³ Pita, Jon piiriina heemachirek, piiriita piiriiti apomak awasen heechi ir. Irek, piir harapa opelen otii tar ma ye, Ju ma yechi lotu harapa ma ye, piiriina otiir boboyen piir eena apoman sawor. ²⁴ Yecha meejichi kikibak God riina maji batar. Ye eech wor, “God mii Harapa Apoko. Mii

diita nosapen, uku boro, neeren eyey boboy eeka taweyn mii otiir. ²⁵ Miita otiirek, eeta Holi Spirit riita noti wayega Devit riiti kujak maji bar. Rii eecha wor,

‘Boyewak shebo tawa ma yechi inyaka kwotayir?

Boyewak ma mima yecha inyakak raga hikichi somoyeto?

²⁶ Diita nosapek tawa aka tabo yi ma ye ya yopo wuchi yicharek,

yecha miina, Harapa Apoko, miiti Kraist riina o ana

pi dagiir poyeken eena otiir!’

²⁷ “Eepi miita Jisas riina hisiirek Kraist sokwar. Worek, Herot riita Pontias Pailat riita piiriita diita akamak ya yopo wurek, shebo shebo tar ma yecha, Isrel ma yechaka kikibak ya yopo wurek, ye miiti wakasa ma kepi, Jisas, riina dagiir poyer. ²⁸ Miita mapo miiti inyakak hikichiniga miita miiti pawak otiichirek yecha ya yopo wuchi yichiniga otiir. ²⁹ Apa, Harapa Ma, yecha nona o maji barin eena na hiki tanak, miiti wakasa ma nona na kiyapo tanak, miiti majin nota anabeyichi siitiiniga sawotakiita. ³⁰ Miita na miiti tapan danagwachi man na otii kepi sii. Kepi siinak, mirakel, heneba rabo tawa boboyen miiti wakasa ma kepi, Jisas riiti hik otiinak, kepi siikiita.”

³¹ Yecha God riina maji ba hamarek, ya yopo yichi tar eemek eeka howor. Yecha Holi Spirit riina takiikiisiirek, yecha God riiti majin anabeyechi siitiiniga sawotar.

KRISTEN MA YE EETA SUGU WOPU CHEGEK TAWA

³² Jisas riina hiki siitiichichar ma ye inyaka chegebak tar. Ma por rii saka eeche barek, kata boboy eeji. Eyey ma ye yechi boboyen homachi hapwoy pakar. ³³ Haraga pawa yechaga tarek, Aposel yecha Harapa Jisas riita saniyeechi sokwar boboyen eena sawotar. Sawotarek, God riita riiti hadabas boboyen yechak gwotiir. ³⁴ Worek, ma por rii yechak tari, rii aboboy dopokasakech. Kata ma ye nosapek tar, akak tar, ye eena tokochi yan yeechi. ³⁵ Aposel yenya har. Harek, yecha yan homachi hapwoy pakar.

³⁶ Worek, ma por rii tarek, riiti hi Josep. Rii eeta Livai ma. Rii Saipras nosapek riina yimowur. Aposel yecha riina habatar, Banabas. Riiti hi maji mu eeta eeche wocho, 'Kiyatay tawa ma.' ³⁷ Rii riiti nosap pochin tokochi yan yeechi aposel yenya har.

5

ANANAIAS, SAPAIRA PIIRIITI MAJI

¹ Worek, ma por rii tar riiti he eeta Ananaias. Riiti mima siiti hi eeta Sapaira. Riiti nosap pochin tokochi ² yan yeechi ya kawen rii egesiir. Riiti mima sii eeta inyaka hikibatar. Worek, rii ya kawen aposel yenya har. ³ Worek, Pita rii riina eeche woher, "Ananaias, mii boyewak Gaba rii miiti inyakan kapasek otiwak, mii nosapen tokor ya kawen mii egesiir? Miita Holi Spiriten riina woshiipiir. ⁴ Mashi eeta nosap eeta miiti. Eeta nosap mii tokochi mii yan yeechi eeta ya eeta

miiti. Boyewak miita diita kapasek oti tawa boboy mii inyaka hikichi otiir? Mii ma yeban saka woshepiitawak. Mii God riina woshepiir.”

⁵ Worek, Ananias rii meejichiniga haniga sakar. Worek, eyey ma ye meejichi harapa akiitar.

⁶ Worek, hadiye ma ye i wok yar yeechiniga maban siivatabik jichi kiya saya i chir.

⁷ Awa piiriichar hamarek, riiti mima sii yar. Yarek, riin otiitar boboyen sii saka hikitarek.

⁸ Worek, Pita rii siina eecha wor, “Ana na wo, diita ya diika tawey, kicha yeechi nosapen tokori, ii kapo kikisiir?” Sii awasen eecha wor, “Ayo, eeta eyey kikisiir.”

⁹ Worek, Pita rii siina eecha wor, “Ki boyewak ma riitaka God riiti Spiriten oti oti hecho?” Niji man ye i tiiriimok chichar ma yepa ya nuberejak siitii kowutawak, yecha ninya eechaba yeechi kiya ibakiita.” ¹⁰ Worek, sii eeta ameya ha sakar. Ha sakarek, hadiye ma ye i yar hechi siin yeechi kiya i ma riina chir tiiriimo bana bana tarek siin iibak chir. ¹¹ Eyey Jisas riina hiki siitiichichar ma ye, akar meejibatar ma ye, eena hechi ye harapa akiitar.

MIRAKEL, HENEBA RABO TAR BOBOYEN APOSEL YECHA OTIIR

¹² Nokwapa nokwapa mirakel heneba rabo tawa boboy aposel ye ma mima yechaka eecha otiitar. Eyey Jisas riina somowu tawa ma yecha ye saka yaniga yechaka eecha yopo wuchi yichar eemek yar. ¹³ Wowak, anadii ma ye saka yaniga yechaka eecha yopo yirek. Wowak, ma ye yenya inyaka kepi hikir. ¹⁴ Wowak, ma kawka ya yepak yi nokwapa nokwapa ma mima ye Jisas riina hiki

siitii chichar. ¹⁵ Aposel ye eeta yon otiitarek, hak otii tar ma mima yen yeechi kiya i nobok yimaka cheyaka eeche seechitar. Yecha hikitar Pita rii nobok yanak riiti mayik gamuk eena yenya seechitar. ¹⁶ Nokwapa nokwapa ma mima ye Jerusalem akama bana bana tar. Ye anadii akamak tar. Ye yeechi hak otiitar man yeechinga yayabar. Ye kapasek gabaka tar ma yen yayabar. Yayabarek, yenya otii kepi siir.

EJEL RII POKO JICHAR APOSEL YENYA HEEMACHIREK IR

¹⁷ Worek, harapa opelen otii tar ma rii, riiti nareboy ye, Sadyusi ma kaw ye, Aposel yenya kwotayer. ¹⁸ Worek, yecha yenya yeechi poko jir. ¹⁹ Poko jirek, niy nediik God riiti ejel yar. Yarek, rii poko ji aka nuberejan tagwachi rii nobon mukuchichi maji eeche wor, ²⁰ “Kwo na i harapa lotu akak na siitiichi ma mima yenya na diita akar nobon napa sawo ta!”

²¹ Worek, Aposell ye meejichi uhadiirek harapa lotu akak i yarechi yen maji pokii tar.

Worek, harapa opelen otii tar rii riiti nareboy ye akar Ju ma yenya neeki yesokwa tar ma yen uwa yayarek, kaunsil ma ye ya yopo wuchi yichar. Worek, yecha poko jichar aka maji heechirek ir. Aposel yenya yeechiniga yayaken eena wochirek ir. ²² Worek, plisman ma ye poko jichar akak i yareri yecha aposel yenya saka herek. Worek, yecha awasen i kaunsil ma yenya maji sawor. ²³ “Noti poko jichar aka i yarewey, no hewey, nubereja hehar dasiipiitar eyey siitii

kowu tar ma nuberejak siitiitar. Worek, nota nubereja tagwachi no heri ma ye takasakech.”

²⁴ Worek, harapa lotu aka siitii kowu tar plisman rii, harapa opelen otii tar maka ye eecha hikitar dii boy boboy diita Aposel yenya otiwa?

²⁵ Worek, ma por rii yari eecha wor, “Na meeji. Kata ma yen kwo pokii jichari, ye i harapa lotu akak siitiichi ma mima yenya maji poko tar.”

²⁶ Worek, plisman harapa rii, riiti wakasa ma ye heechi i Aposel yenya kawka yeechi yayar. Harapa o maji ba woksakech. Pikasakech. Yecha akii eecha hikitar ma mima ye kapo nona papak rabokiita eena eshar yeechi ye ir.

APOSEL YE MAJI BAK OTIIRI KAUNSil MA YEN AKIIKIISAKECH

²⁷ Worek, yecha Aposel yenya yeechi aka wok ya yarerek, yecha kaunsil ma yechi mi somak siitiir. Siitiirek, harapa opelen otii tar ma rii maji wowo hechar. ²⁸ Rii eecha wor, “Nota kwona harapa maji wo sawotar kwo kata ma riiti hin opoche maji pokiitanakech. Wowak, kwo kwota otii tar boboyen na he. Kwo Jerusalem akamak kwoti majin eena takiikiisiir. Kwo eecha wocho nota kata ma riina pi sowakwor.”

²⁹ Worek, Pita rii anadii Aposel ye awasen eecha wor: “Nota God riina na sumowu ta. Man nota opoche sumowutanakech. ³⁰ Noti wayega riiti God rii Jisas riina otii saniyeechi yesokwa yichir. Kwo riina mek ji siitiichirek, rii harek, God riita otiichirek, rii saniyeechi yesokwar. ³¹ Otiichirek, rii Jisas riina mama yepak yichir. Yichirek Jisas rii eeta man neeki yesokwa tawa ma, rii eeta man yesokwa yicha

tawa ma, siir. Siirek Isrel ma ye yechi kapasek boboyen heechiken. Kapasek boboyen kwoy-avaya ya tawa noboka apa eecha tawa. ³² Nota diita boboyen hechi meejichi eena sawoto. Eeta Holi Spirit rii sawobato. Eeta ma ye God riiti majin sumowutawak, God riita yen Holi Spiriten hakiita.”

GAMELIEL RII MAJIN BAR

³³ Worek, kaunsil ma ye diita maji meejichi inyaka harapa kwotayer. Kwotayechiniga hikitar Aposel yenya sowakwoken eena hikitar. ³⁴ Worek, ma por rii yechaka tar, riiti hi Gameliel. Rii eeta Peresi. Riita lon maji pokii tar. Ma mima ye riina hehar hiki tar. Rii siitii tar. Siitiichiniga rii eecha wor, “Aposel yenya yeechi geenyik sabak ye i ameda kow.” ³⁵ Worek, rii kaunsil ma yenya yeechi eecha wor, “Isrel ma kwo na kata man na eshar hikichi otii ta. ³⁶ Mashi Tiudas riita sokwa tar. Tarek rii eecha hikichi wor, ‘An harapa ma.’ Worek, 400 ma ye riina sumowutar. Worek, riin sowakwor. Sowakworek, riina sumowutar ma ye heechi i ye yar. Worek, riiti yo eeta sobo sakar. ³⁷ Kommas anadii ma, riiti hi Judas, Galili ma, rii sokwa tar. Ma hin ya tawa nediik rii eeka sokwa tar. Ma mima ye riina sumowubatar. Worek, riina sowakwobar. Sowakwobarek, riina sumowutar ma ye heechi i ye yar. ³⁸ Wowak, ada kwona wocho, kwo kata tawa man na ow poy sii ta. Yenya na heechi. Yechi inyaka hiki tawa yecha otii tawa boboy eeta shebo shebo mak otiichichaney, sii eeta sakakiita. ³⁹ Wowak, eeta boboy God riita otiichinyey,

kwopa saka yenya dagiir poyekiitawak. Ii kwopa God riina yabu pi ma siikiita.”

APOSEL YENYA KUBUK PIR

⁴⁰ Kaunsil ye Gameliel riita bar majin meejichi ye sumowutar. Worek, Aposel yenya uwarek, ye yarek, yenya kubuk pir. Pirek, yenya wor, “Jisas riiti hin geenyik bakasakech.” Worek, yue yenya heemachirek ir. ⁴¹ Aposel ye iniga inyaka kwoya hiki tar. God riita yenya kwoya hecharek, ye Jisas riiti hik yecha kapa meeji tarin eena kwoya hikir. ⁴² Worek, eechaba eechaba nedii ye harapa lotu akak, yechi akamak eechaba, ye eecha sawo tarek, pokii tar: “Jisas rii eeta Kraist.”

6

7 WAKASA MA KIYATAYEKEN HISIIR

¹ Kommas nokwapa nokwapa Jisas riina sumowu tar ma ye yar. Worek, Grik maji batara Ju ma ye, Hibru maji batara ma ye awasen awasen o maji batara. Grik maji batara ma ye eecha wor, “Noti mibiya mima yecha boboyen hoyet. Eyey yadii aboboyen homachichawey, mibiya mima ye sabor yakasakech. ² Worek, 12 Aposel ye eyey Jisas riina sumowu tar man uwarek, eyey yar. Yarek, ye eecha wor, “Boyewak nopa God riiti maji heechi nota aboboyeban homachichu? Ii eeta kapasek. ³ Wowak, yaka kumwoy, 7 man na keyibo. Mama yepak nagwa nagwa hiki tawa ma yenya Holi Spirit takiikiisiir ma yenya na keyibo. Kwo keyibonak, nota wonyak, yecha diita yon kiyakiita. ⁴ Wowak, eena eyey nedii nota Aposel na God riina ba ba tanak na sawo ta.”

⁵ Aposel yecha bar majin kwoya meejichi yecha Stiven riina hisiir. Riita kapaga hiki siitiichicharek, Holi Spirit eeta riina takiikiisiir. Hisiir ma kaw ye hi diitata: Pilip, Prokoras, Naikena, Taimon, Pamenas, Nikolas. Nikolas rii eeta Antiok ma. Mashi riita shebo shebo tar ma tarek, worek rii eeta Ju ma siir. ⁶ Worek, yecha Aposel yechi mi somak siitiirek, Aposel yecha yenya God riina maji batarek, tapak how seechitar.

⁷ Worek, God riiti maji diita nosap kawek i ye yatar. Jerusalem akamak nokwapa nokwapa ma kaw ye yechi inyaka dareboyechi Jisas riina hiki siitiichi tar. Nokwapa nokwapa opelen otii tar ma ye inyaka dareboyechi hiki siitiichir.

JU MA YE STIVEN RIINA YEECHI YA YAR MAJI ANASAK

⁸ Stiven riina God riita rukusiitarek, hapaga pawa rii takiikiisiir. Worek, riita harapa mirakel heneba rabo tawa boboyen ma mima yechaka otiir. ⁹ Worek, ma kaw ye riina maji owk o ana pichar. Kata ma ye lotu aka pochik ichar. Yecha eecha akan habatar Frima Yechi Aka. Sairini Ju Ma ye Aleksandria Ma ye eeka ya yopo yichar. Yecha, Solisia ma yecha, Esia Ma yecha Stiven riina o maji bar. ¹⁰ Eeta Holi Spirit riita Stiven riina harapa hiki tawa boboyen riina harek, Stiven riita yenya awasen barek, yecha saka riina awasen batarek. ¹¹ Eena yecha kapasek hikichi ma kaw yenya hiyik moni har. Stiven riina woshepii maji baken eena moni yenya har. Harek, moni yatar ma ye eecha wor, “Nota meejir rii eecha Moses riina lon maji wosowoyer. God

riina wosowoyer.” ¹² Eeta nobok yecha ma mima yechi inyaka, neeki yesokwa tawa ma yechi inyaka, lon maji poko tawa ma yechi inyaka, eena otiirek, yechi inyaka kwotayer. Worek, yecha Stiven riina neeki yeechi kaunsil ma yenya ye ir. ¹³ Worek, kata ma ye eecha wor, “Diita ma Stiven rii eechaba eechaba kapasek majin noti harapa lotu aka kepin bato. Noti lon kapasek majin babato. ¹⁴ Nota meejiir rii eecha wor, ‘Nasaret Jisas rii diita harapa lotu akan diigiikiita. Riipa nota otii tawa abo Moses riita nona harin riipa rabokiita!” ¹⁵ Worek, kaunsil akak yichar ma ye Stiven riina hechar. Hechari, Stiven riiti misoma ejel misomaga eecha her.

7

STIVEN RIITA MAJIN SAWOTAR

¹ Worek, harapa opelen otii tar ma rii Stiven riina woher, “Diitamaji ada meejiir, iiboy kapo maji siiken?” ² Meejichirek, Stiven rii maji awasen eecha wor, “Yaka kumwoy, apoko ana meeji. Hadabas boboyotii tawa God kepi rii mayama Ebrahim riina mukuchir. Ebrahim rii Mesopetemia nosap tarin Heran nosapek rii saka icharek, Godriita mayama riina mukuchir. ³ Rii rrina eecha wor, ‘Miiti magwi yenya na hyeechi miiti nosapen na heechi. Ada miina mukuchinya nosapek napa heechi i! ⁴ Worek, Ebrahim rii Kaldia nosapek heechi Heran nosapek iyir. Eeta yicharek, riiti apoko rii harek, God riita worek, Ebrahim riita Heran nosap heechi kwota yichawa eemek riita yichar. ⁵ Eeta

nedii Godriita Ebrahim riina diita nosapen saka harek. Riina saka kaw kada harek. Worek, God riita riina eecha wochar: ‘Komas ada miina diita nosapen hakiita. Hanak, miiti neja na yepa eeka siikiita.’ Eeta nedii God riita riina majin wochari, Ebrahim rii yikapwakasakech. ⁶ God riita Ebrahim riina eecha wor, ‘Miiti neja ye anadii ma yechi nosapek eeka yichakiita. Yichanak, yecha yo oti wakasa ma siikiita. 400 sukwiya eeka tanak, tawa ma ye yenya kapasek boboyen otiikiita. ⁷ Yichanak, kata ma yenya yecha yon kiyataye takiita eena yen an anaseechi pikiita. Wonyak, komas miiti neja kata nosapen heechi diita nosapek yanak, yecha Eeji hin yesokwatakiita.’ ⁸ Worek, God riita Ebrahim riina kwopagey rabo tawa boboy seerenobon riina har. Har seerenobon diitata: Sapi kawen diigii raboto. Eena Ebrahim rii riiti yikapwa Aisakriiti sapin diigii rabor. Yikapwa rii wik pochi siirek rii sapi diigii rabor. Worek, Aisak rii Jekop riiti apoko siir. Siirek, Jekop riita riiti 12 yikapwan, noti harapa wayega apoko siir.

⁹ “Worek, noti wayega harapa yecha Josep riina inyaka kapasek anadii ma yenya heechirek tokor. Tokorek, Josep rii i Isip nosapek i shebo shebo yo oti wakasa ma siir. ¹⁰ Siirek, God riita riitaka bana bana eecha tar. Tarek, kapasek boboy riitak yatari, rii hehar tar. Worek, Josep rii Pero, Isip harapa aka tabo yima, riiti mi somak ir. God riita riina rukusiirek, Josep rii nagwa nagwa hikichi rii kepi otiitar. Worek, Pero rii riina hechi Josep riina harapa gavman ma otiichir. Ottichirek, Josep rii eyey isip man hehar otiitar. Pero riiti

akama boboy saga, ma miman hehar otiitar.

¹¹ “Worek, harapa eecha ha tar nedii yar. Isip nosapek Kenan nosapek eeka yar. Yarek, nokwapa nokwapa mamima ye harapa kapa meeji tar. Worek, noti wayega ye aboboy doporek, yesha hipur. ¹² Worek, Jekop rii meejir noku Isip nosapek eeka tarek, rii noti wayega yenya wochirek, ye mapo ir. ¹³ Kommas ye kawka ir. Irek, Josep rii mayama riiti yaka yenya mukuchir. Worek, Pero rii her. Hechi rii eecha hikir Josep riiti magwi. ¹⁴ Worek, Josep rii riiti apoko Jekop, riina majin wochirek ir. Riiti magwi ye sapa Isip nosapek ya. 75 ma mima ye eecha tar. ¹⁵ Worek, Jekop rii heechi Isip nosapek ir. Irek, rii noti wayega yecha eeka har. ¹⁶ Kommas yechi hapan yeechi Sikem akamak ye ir. Ye irek, eeka tiiriimo supuk eeka chir. Diita tiiriimo supu Ebrahim riita tokor supu. Hemo riiti magwi yan harek, tokor.

¹⁷ “Mashi God riita Ebrahim riina maji wochar. Wochar nedii bana bana yarek diita sokwar. Worek, nokwapa nokwapa noti ma mima eeka siir. ¹⁸ Kommas akar aka tabo yima rii Isip nosapen neeki yesokwatar. Rii Josep riina saka herek. ¹⁹ Riita noti ye wayege yenya woshepii tar. Yenya kapasek otiitar. Rii noti wayege yenya wohigiyarek, kapasek otiirek, yecha yechi yikapwan yeechi sabak heechiterek, yecha hatar. ²⁰ Eeta nedii Moses riina yimowur. Riina kwoya hechar. Niiwiika piiriichar riita riiti apokio riiti akak tar. ²¹ Tarek, riina yeechi sabak heechir. Sabak heechirek, Pero riiti mima yikapwa siita riina he yeechi ye i akak seechirek, rii sokwar.

Siiti yikapwaga eecha yeechi yesokwar. ²² Riina eyey Isip ma yecha hiki tawa boboyen riina maji pokii tar. Pokii tarek, rii harapa siirek, maji kepin yo kepin otiitar.

²³ “Moses riita 40 sukwiya tarek, rii riiti Isrel apoma yenya i heken rii gegiyar. ²⁴ Iri rii i her Isip ma rii Isrel ma poren kapasek boboy otiitar. Worek, rii Isrel ma riina kiyatayeken hikirek, rii Isip ma poren sowakwor. ²⁵ Moses rii eecha hikir riiti apoma hikitu God riita Moses riiti tapak Isrel ma yenya heemachikiita. Worek, ye saka eena hikirek. ²⁶ Eeta komas nedii rii her Isrel ma upurus piir o ana pichar. O ana picharek rii piiriina neekibiirachi ana cheker. Rii eecha wor, ‘Ki yaka kumwoy tawa. Opoche o ana pichankech?’ ²⁷ Worek, kata ma rii akar man kapasek boboy otiitarin rii Moses riina deginya poyechi eecha woher, ‘Nama miina nona neeki yesokwa ma siir? Anasa tawa ma siir?’ ²⁸ Mii kapo ana sowakwobak? Mii Isip man yerek sowakworega ana kapo eechaba sowakwoken otiito?’ ²⁹ Worek, Moses rii meejiichi Isip nosapek ameya heechi akii ir. Midian nosapeka eeka heechi ir. Eeka rii tarek, hoyey yikapwa rii upurus kiyar.

³⁰ “Worek, 40 sukwiya kawka eeka tarek, ejel por riitak yar. Me biish tar eemek karakada meshikek hi eeka okoreetarek, eeka yar. Sainai kwowu eeka tar. ³¹ Worek, Moses riita herin rii nyegetrabor. Worek, rii meshikek tar eemek rii bana bana siitii hek eena yar. Yarek, rii God ri ayan meejiir. ³² Rii riina eecha wor, ‘Ada miiti wayega yechi God. Ada Ebrahim riiti God, Aisak

riiti God, Jekop riiti God.’ Worek, Moses riita akii nubu nubur. Rii akiichi hekasakech. ³³ Worek, God riita riina eecha wor, ‘Miiti sun na kwoyava. Miita siitii tawa eem ii eeta ada tawa eem kepi. Opoche bana yatanakech. ³⁴ Ada her eeji ma mima Isip nosapek harapa kapan meeji tawey. Ada her yecha visuwu taweyn eena ada yenya yesokwa yichiken ya sakar. Na sokwa ya. Ada miina Isip nosapek heechinak ik.’ ”

³⁵ Stiven rii kawka eecha wor: “Diita ma Moses riina Isrel ma ye wosowoyer. Ye eecha woher, ‘Nama miina oti nona neeki yesokwa ma siir? Anasa tawa ma siir?’ Diita ma yecha wosowoyetari, God riita riina hisiirek, neeki yesokwa tawa ma siiken wochirek ir. God riita hi uwu tar meshikek otiirin Moses rii eena herek riin God rii eena heechirek ir. ³⁶ Worek, riita ma mima yenya Isip nosapek heechi neeki ichar. Rii harapa mirakel Isip nosapek, Nayim Siik Tawa Soma Kwotiitawa Pan, me biish tar eemek 40 sukwiya wopu dareboy boboy eeka otiir. ³⁷ Eeta Moses rii Isrel ma mima yenya eecha wor, ‘God riita piirapet poren kwona heechinak yakiita. Rii ana kwona wochirek yarega riina eechaba wochanak yakiita. Riita kwoti ma siikiita.’ ³⁸ Isrel ma mima ye me biish tar eemek tarek, Moses rii eeka tabatar. Rii noti wayega yechaka tar. Ejel por Sainai kwowu riina worek rii eeka tar. Riita God riiti yesokwa yichi tawa majin yeechi ya ya nona har.

³⁹ “Worek, noti wayega yecha riina saka sumowutarek. Yecha riina deginya poyetarek, rii Isip nosapek heechi iken eena kaw hikitar.

⁴⁰ Worek, yecha Eron riina eecha wor, ‘Miita na noti goden otiichinyak, yecha nona neeki ichakiita. Diita ma Moses riita nona yeechi Isip nosapek heechiri nota saka riina herek rii heechi iri kapo siitak ir?’ ⁴¹ Worek, yecha bulamakaw yin god otiir otiirek yo opelen riitak otiitar. Noku sha ar. Yecha yechi tapak otiir boboyen heri, ye keena eena mayama rabachi yechi hin yesokwar. ⁴² Otiirek, God riita yenya hechi yuyeechi magiir chir. Worek, yecha nerek tawa winyumay, ya, niiwiika, yechi hin yesokwa tar. Worek, piirapet yecha keyir maji eecha wocho,

‘Isrel ma mima kwo mashi 40 sukwiya me biish tar eemek, kwo ana bulamakaw sipsipen sowakwochi, ana saka harek. Yaho.

⁴³ Kwota Molok chikiyawas riiti akan kiya ye i tar.

Kwota Repan chikiyawas riiti winyumayka eechaba kiya ye i tar.

Kwota chikiyawas otiichi yechi hin yesokwatar. Eena ada kwona heechinak Babilon akama kata yepak heechinak ikiita.’

⁴⁴ “God riita yichawa aka noti yeyi wayega yecha eecha tar. Me biish tar eemek eeka tar. God riita Moses riina barek, aka yechi mayin riina mukuchirek, akan otiir. ⁴⁵ Kommas noti yeyi wayega akan yechak yeechi ya yarek, Josua riitaka eecha ichiniga akar nosap ma yen pichiniga nosapen yar. God riita mapo kwoyava poyerek, ye komas yar. Worek, eeta aka yechaka eeka siir. Devit riiti nedii yarek, eeta eeka siir. ⁴⁶ Worek, Devit riina God riita rukusii tarek, Devit rii God

riina woher, ada Jekop riiti God riiti akan kapo otiichikiita. ⁴⁷ Worek, Solomon rii God riiti akan otiichir.

⁴⁸ “Worek, howuk tawa God riita ma oti tawa akan saka yichawak. Piirapet rii eecha wocho: ‘God rii eecha wocho: Neer eeta eeji harapa worebey.

⁴⁹ Diita nosap eeta eeji yatiin seechi tawa boboy.

Shecha tawa yikadey akan ana kwo otiichiki-ita?

Siitakay eemek ada ya yi hapakakiita?

Kwopa saka kiki siikiitawak.

⁵⁰ Adaba diita eyey boboyen otiitar.’ ”

⁵¹ Stiven kawka eecha wor, “Kwi mabiya gisiitii tawa. Meejikasakech. Kwoti mesek wopu shebo shebo tawa. Kwo God riiti maji saka meejitarek! Kwoti yeyi wayega tarega kwo eechaba tawa. Kwo eechaba eechaba Holi Spirit riina wosowoyebato. ⁵² Eyey piirapet yenya yeyi wayega yecha kikirepoyetar. God riita heechirek yar ma eeta piirapet ye wocho: God riiti oti kepi siik tawa wakasa ma riipa yakiita. Worek, yecha yenya sowakwor. Apa kwo riina nasowoyechi sowakwor. ⁵³ God riita riiti lon kwona eje yechi tapak how yar. Yari kwo eena saka sumowutarek.”

STIVEN RIINA PAPAK RABO SOWAKWOREK, RII HAR

⁵⁴ Kaunsil ma ye Stiven riita bar maji meejichi harapa inyaka kwotayecniniga ye yechi pu riina giiriigar. ⁵⁵ Holi Spirit riita Stiven riina takiikiisirek, Stiven riita neren mo heri, God riiti

hadabas boboy her. Jisas rii God riiti mama yepak siitiitarek, rii her. ⁵⁶ Hechi rii eeche wor, “Na he. Neren tagwawak, ada hecho Ma Yikapwa rii God riiti mama yepak eeke siitiito.”

⁵⁷ Worek, yecha harapa aya uwarek, yecha mabiyan giichi amaba i yecha Stiven riina neekir. ⁵⁸ Neekichi ye riina ye i sabak rabochi papak rabo pichar. Yecha eeche otiitarek, yecha yechi siivatabin kwoya veechi hadiye ma por riiti yatii jumuk ye i yichir. Diita ma riiti he eeta Sol. ⁵⁹ Yecha Stiven riina papak rabotarek, riita God riina uwatar, “Harapa Jisas miita eeji spirit na yeechi ye i!” ⁶⁰ Worek, rii saka yatii bogok puti-ichi harapa ayak eeche wor, “God, yechi kapasek yon mii boyakasakech.” Worek, rii har.

8

¹ Sol rii hechi riiti inyaka kwoya hikitar.

SOL RII JISAS RIINA SUMOWU TAR MA YEN KIKIR POYETAR

Kata nedii Jerusalem akamak tar Jisas riina sumowu tar ma yen harapa kikirepoyetar. Kikirepoyetarek, eeta ma ye Judia nosapek Sameria nosapek i ye ya tar. Aposel ye Jerusalem eeke siir. ² Jisas riina harapa hiki siitii chichar ma ye Stiven riina yeechi chichiniga ye harapa keyatar. ³ Worek, Sol rii Jisas riina sumowutar ma mima yenya pi hamaken otiitar. Rii nokwapa nokwapa akan i yar hiki siitiichichar ma mima yenya yeechichi ye i poko jir.

GOD RIITI HADABAS MAJIN SAMERIA NOSAPEK SAWOTAR

⁴ Jisas riina sumowutar ma ye i ye yatarek, yecha God riiti majin sawo tar. ⁵ Pilip rii heechi i Sameria akamaka iniga eeka Kraist majin ma mima yenya sawotar. ⁶ Riita majin sawotarek, ye hehar meeji siitiitar. Meejichi riita nokwapa nokwapa wopu dareboy boboy otiitari yecha eena her. ⁷ Riita otiiterek, kapasek gaba ye nokwapa nokwapa ma miman heechi ye harapa uwar. Yatii tapa kapasek tar ma yen otii kepi siir. ⁸ Worek, ma mima Sameria akamak harapa kwoya hikitar.

⁹ Kata akamaka ma por rii tar. Riiti hi Saimon. Tarek, rii siiga kapa otii tar kapasek boboyen mashi otii tarek, Sameria ma mima yecha riina heneba rabor. Rii eecha hikitar an eeta harapa ma. ¹⁰ Eyey akamak tar ma mima karakada na harapa yecha riiti majin meejitar. Ye eecha wor, “Diita ma riiti harapa sii tawa boboy sii eecha habato: God riita harapa boboy mayaka.” ¹¹ Riita tiiti heneba rabo tawa boboyen rii eechaba eechaba otiitari, ma mima ye riiti majin hehar meejitar. ¹² Worek, yecha Pilip riita God riiti siitii kowu tawa hadabas maji kepin meejichi, Jisas Kraist riiti hin meejichi, ye hiki siitiichirek ye uku yeechitar. Ma mima yen uku yeechitar. ¹³ Saimon rii Jisas riina hiki siitiichibatar. Worek, riin uku yeechitar. Worek, rii Pilip riitaka bana bana i ye yatar. Pilip riita harapa otiir wopu dareboy boyen nyegerabotar boboyen Saimon riita eena hechi nyegerabochi nubu nubur.

¹⁴ Worek, Aposel ye Jerusalem akamak tarek yecha meejir Sameria ma mima ye God riiti majin

meejitar. Aposel ye meejichi ye Pita, Jon piiriina Sameria akamak wochirek piir ir. ¹⁵ I yarerek, yecha God riina maji bar. Jisas riina somowu tar ma yecha Holi Spirit riina yaken eena maji bar. ¹⁶ Eeta Holi Spirit rii yenya mashi saka yarek. Yecha Harapa Jisas riiti hibak eeka uku yeechir. ¹⁷ Worek, piiriita tapan ye yo wurek Holi Spirit eeka yen yar.

¹⁸ Aposel ye yechi tapan yenya ye wowurek Holi Spirit rii yechaka yarek, Saimon rii hechi Pita, Jon piiriin monik tokoken otiir. ¹⁹ Rii eecha wor, “Diita hapaga tawa pawa ana napa haba! Habanak eeji tapan ye yowunak ma ye eechaba Holi Spirit yakiita.”

²⁰ Worek, Pita rii riina eecha wor, “Miita miiti monika eecha hi uwu tawa eemek eeka na i. God riita ha tawa boboyen miita yak tokokasakech. ²¹ God riiti misoma miiti mesekek wopu kapasek hecho. Eena diita yo miitakasakech. ²² Miiti inyaka hiki tawa boboy na kayek heechinak na magiirechi. God riina na maji batanak riipa kapo miita hiki tawa boboyen kwoyava yeechikiita. ²³ Ada hecho miiti kapasek bii owka tawa boboy, nokwapa nokwapa takiikiisii siitiito. Wowak miiti kapasek boboy eeta miina mayama poko jichu.”

²⁴ Worek, Saimon rii Jon Pita piiriina eecha wor, “Ada na God riina majin bachi. Bachinak, miita bawa kapasek boboyen ana yakasakech.”

²⁵ Worek, yecha yechi sawotar maji ba hamarek, God riiti maji sawotarek, Pita, Jon piiriita Jerusaem akamak heechi ir. Nobon ichari

piiriita nokwapa nokwapa Sameria akamak eeka hadabas majin eena kenyi mukuchichar.

PILIP RII ITOPIA HARAPA MA POREN GOD RIITI MAJIN SAWOR

²⁶ God riiti ejel por rii Pilip riina wor, “Na sokwaniga i. Saut yepak na i. Kata nobo Jerusalem akama heechi Gesa akamak napa i.” Diita nobo eeta me biish tar eem eeka tawa. ²⁷⁻²⁸ Worek, Pilip rii sokwaniga heechi ir. Eeta nedii Itiopia harapa ma por rii riiti nosapek ichar. Eeta ma rii Itiopia nosap harapa ma. Rii aka tabo yi mima siiti ya kwon eena hehar heechitar. Siiti hi Kandesi. Rii Jerusalem akamak tari rii God riiti hin yesokwa baken eena yar. Worek, eeta nedii rii riiti nosapek awasen ichar. Karenga ichawa boboyek rii eeka ichar. Icharek, riita piirapet Aisaia God riiti majin kadii ichar. ²⁹ Worek, eeta Holi Spirit rii Pilip riina wor, “Miita na i kareka bana bana i.” ³⁰ Worek, rii amaba ichi rii meejir harapa ma rii piirapet Aisaia riiti majin kadiitarek, meejir. Meejichi rii eecha woher, “Mii boy kapo eeta maji mu hechawak, mii kadiito?”

³¹ Worek, rii awasen eecha wor, “Ma ana mukuchinyan siiney, boyega shecha ada heki-ita?” Worek, rii Pilip riina wor, “Miita ya sokwanak sicha eecha yik.”

³² Harapa ma rii diita majin kadiitar.

“Ye riina sipsip poren oti tawaga yeechi ye i akar eemek sowakwoken ye ichu.

Sipsip yi por ri nebiin diigii tawaga, rii kuja hanakasakech.

Rii maji bakasakech.

³³ Riina dagiir poyerek, yecha maji saka hehar anasarek riin. Ma yecha riiti yikapwa ma mima yenya sakapa sawotakiitawak. Riita nosap kawka takasakech. Rii yeechi ye ir.”

³⁴ Worek, harapa ma rii Pilip riina eecha woher, “Ana na wo. Eeta piirapet naman wocho? Rii kapo mayama wocho? Rii kapo anadii man wocho?”

³⁵ Worek, Pilip rii riina majin bar. Diita kadiir majin tasiirek, Jisas riiti hadabas jeyek tawa majin riina sawotar. ³⁶ Piiriita nobok icharek, uku tar eemek iyarer. Iyarerek harapa ma eecha woher, “Uku diika tawa. Kapo apa ana uku yeechi?”

³⁷ Pilip rii eecha wor, “Miita miiti eyey sugu wopuk Jisas riina hiki siitiichinyey, miita yak.” Worek, rii awasen wor, “Ayo. Ada hiki siiti-ichichu Jisas Kraist rii eeta God riiti yikapwa.”

³⁸ Worek, harapa ma rii maji wosaworek, kar i siirek, harapa ma Pilip piir ye i ukuk uku yeechir.

³⁹ Yeetiichi piir awasen yesokwarek, God riiti Spirit Pilip riina yeechi ameya ye ir. Harapa ma rii riina saka kawka herek. Rii riiti nobobak iri riiganiga ir. ⁴⁰ Worek, Pilip rii Asdot akamak eeka i sokwar. Worek, rii i nokwapa nokwapa akaman hadabas majin sawo mukuchi ye i tar. Worek, rii i Sisaria akamak iyarer.

9

*SOL RII INYAKA DAREBOYECHI JISAS RIINA
HIKI SIITIICHICHAR MA SIIR*

¹ Eeta nedii Sol riita Jisas riina hiki siitiichichar ma yenya kapasek ow maji batarek, yeb pi sowak-woken hikitar. Rii harapa opelen otii tar ma riin i jeyn yaken woher. ² Eeta yo otiik Sol riiti hin Damaskas Ju yechi lotu tar ma yenya mukuchir je majin. Sol rii Jisas riiti nobon sumowutar man Damaskas akamak hereyega, rii ma mima yenya pokok jichi Jerusalem akamak heechi awasen yaken eena rii woher. ³ Worek, rii heechi Damaskas akamak ir. I akamak bana bana tarek, harapa haba nerek heechirek sakar; riina buyar. ⁴ Buyarek, rii nosapek sakar. Sakachi rii ayan meejiir, “Sol! Sol! Boyewak mii ana diigiir poyetu?” ⁵ Rii meejiichi eeche wor, “Harapa Ma, mii kapo nama?” Aya eeche wor, “Ada eeta Jisas. Mii ana dagiir poyetu. ⁶ Wowak, na sokwa akamak i. Inyak, miita otiina yon miina wokiita!”

⁷ Eeta nedii Sol riitaka ichar ma ye i tar. Ye tari bakasakech. Ye ayan meejiiri ma saka herek. ⁸ Worek, Sol riita sokwa ri mi tagwari saka herek. Eena yecha riiti tapak yeechi Damaskas akamak neeki ir. ⁹ Yadii piiriichar rii riiti miy hekasakech. Eeta nedii rii aboboy akasakech uku akasakech.

¹⁰ Worek, Damaskas akamak maji Jisas riina sumowu tar ma por rii tarek, riiti hi, Ananaias, Riita watarek, sukwiyar. Sukwiyatarek, eeta God riita riina eeche wor, “Ananaias! Rii awasen eeche wor, “Harapa, ada didika tawa.” ¹¹ God rii eeche wor, “Na sayarechi nobo pochik eeka na i. Siiti hi, Nagwa Nagwa Nobo. Miita Judas riiti akak inyak, napa woher: kapo Sol, Tasas ma diika tawa? Rii God riiti maji bato. ¹² Riita sukwiyarek, rii her ma por rii, riiti hi Ananaias, riita i yareri,

rii riiti tapan riina howu neekitarek, riiti mi kepi heken eena howu neekir.”

¹³ Ananaias rii meejichi awasen eecha wor, “Harapa Ma nokwapa nokwapa ma ye ana wor: Diita ma rii miiti ma mima ye Jerusalem akamak tarin harapa kapasek boboyen otiir. ¹⁴ Harapa opelen otii tar ma ye riina jeyn harek, rii Damaskas akamak iyareri riita miiti hin haba tawa ma miman yeechi poko jiken eena yar.”

¹⁵ God riita riina eecha wor, “Na i. Ada riina hisiirek, riita eeji yon otiitakiita. Riita eeji hin geenyik batanak, akar biish tawa ma ye, aka tabo yi ma ye eeji hin meejikiita. Isrel ma ye meejibatakiita. ¹⁶ Adaba riina mukuchikiita: nokwapa nokwapa kapa meeji tawa boboyen eeji hik kiyachikiita.”

¹⁷ Worek, Ananaias rii heechi akak iyarechi riiti tapan Sol riina howu neekichi wor, “Kumwoy, eeta Harapa, eeta Jisas, rii ana wochuwak yawa. Miita diika yatarek nobok riina her. Miita miy kawka heken, Holi Spirit rii miina takiikiisiiken, eena ana heechuwak yawa.” ¹⁸ Emiyep ganye tawaga tawa boboyek Sol riiti miyin tagwachi sakar. Sakarek, rii kawka mey maka her. Rii sokwa siitiirek, worek riina uku yeechir. ¹⁹ Worek, rii aboboyen a hamarek, rii hapaga siir.

SOL RII DAMASKAS AKAMAKA GOD RIITI MAJIN SAWOTAR

Yadii ameda Jisas riina sumowu tawa ma yechaka Damaskas akamak tari rii eeka siir. ²⁰ Riita ameya Ju ma yechi lotu akak i Jisas riiti majin yenya sawotar. Rii eecha wor, “Jisas rii

eeta God riiti yikapwa.” ²¹ Ma yecha riina meejiri ye heneba rabor. Heneba rabochi ye woher, “Ii boy eeta ma riita Jerusalem akamak tawey, rii Jisas riiti hin haba tar ma mima yen pichar? Rii boy kapo diika yawey, yenya eechaba yeechi poko jichi harapa opelen otii tawa ma yechak ye iken yar?”

²² Worek, Sol riita kawka hapaka siichi God riiti majin yenya harapa geenyik kwodii wochar. Riita hehar mukuchi siikeney, Jisas rii eeta Kraist. Worek, Ju ma Damaskas akamak tari, ye riiti maji meejichi riina saka awasen maji barek. Saka kiki siirek.

SOL RII DAMASKAS AKAMAK HEECHI IR

²³ Worek, komas nedii Ju ma ye ya yopo yichi Sol riina sowakwoken inyaka hikitar. Yadii niy Ju ma ye akama nuberejak eeka riina ow yichar. Riina piken eena yichar. ²⁴ Worek, Ju ma yecha inyagak hikitarin Sol rii meejir. ²⁵ Worek, niy pochik Sol riiti apoma ye riina yeechi papa inyi sabak Pol riina kwowuk woyechi pokok kiitiichi heechirek, sabak saka ya muku siitiichi rii heechi ir.

SOL RII JERUSALEM AKAMAK TAR

²⁶ Worek, Sol rii Jerusalem akamak irek, rii akar Jisas riina sumowu tawa ma yechaka yaya yopo yichiken otiitar. Worek, yecha riina akiir. Yecha riina saka eecha hikirek rii eeta Jisas riina sumowu tawa ma. ²⁷ Worek, Banabas rii ya riina kiyatayer. Rii riina Aposel yechak ye ir. Ye ichi rii yenya majin kwodii eecha wor. Sol riita Jisas riina nobok herin, Jisas riita riina majin

worin, Banabas rii yenya eecha wor. Rii eechaba wor: Sol rii Jisas riiti hin Damaskas akamak riita anabeyichi sawotar. ²⁸ Worek, Sol rii eeta yechaka eecha siir. Siirek, Jerusalem akama eem eyey rii chishi ye i tarek, God riiti majin Jisas riiti hik sawotar. ²⁹ Riita Grik majik batar Ju ma yenya harapa majin yenya awasen awasen batar. Worek, yecha riina sowakwoken eena otiitar. ³⁰ Yaka kumwoy wakasa ma ye meejichi yecha Sol riina yeechi Sisaria akamak ye i Tasas akamaka heechirek ir.

³¹ PITA RIITA LIDA AKAMAK JOPA AKAMAK TAR

³² Pita rii eyey eemen chishi ye i tarek, nedii pochi rii God riiti ma mima Lida akamak tari yechak eecha i her. ³³ Eeka tarek, rii ma por ri hi Inias riina her. Inias riita ma kapasiiniga bor yichar. Bor yicharek, rii riiti wa gwsii 8 sukwiya eecha watar. ³⁴ Worek, Pita riita riina hechi eecha wor, “Jisas Kraist rii miina kepi boboy otiito. Na sawo. Miiti wa eemen hehar yeechi.” Worek, rii meejichi ameya sokwar. ³⁵ Sokwarek, eyey ma mima Lida akamak, Seron akamak, tari, ye eena hechiniga ye inyaka dareboyechi Jisas riina hiki siitiichir.

PITA RII TABITA SIINA YESOKWAR

³⁶ Jopa akamak mima pochi sii eeka tarek, siiti hi Tabita. Sii Jisas riina hiki siitiichichar. Grik hik habatari Dokas. Eyey nedii siita eechaba eechaba boboy kepiban otiitar. Kiiriisiiposii tar man siitii kiyatayetar. ³⁷ Worek, eeta nedii sii hak otiiniga har. Harek, yecha siina yeechi ye i maba uku yeetiichi aka howuk ye yo cheyak

ye i seechir. ³⁸ Lida akamak Jopa akamak bana bana tar. Worek, eeta hiki siitiichichar ma ye, Jopa akamak tarek, ye meejir Pita rii Lida akamak tar. Worek, yecha ma upurusen maji heechirek ye ir. Eecha wor, “Miita na ameya notak ya.” ³⁹ Worek, Pita rii sayarechi piiriitaka eecha ir. Rii iyarerek, yecha riina yeechi howuk ye yo ir. Worek, nokwapa nokwapa mibiya mima ye yaniga Pita riitaka bana bana siitiiniga keyatarecha siitii yenya hatar klos mukuchichar. Otiichichar saket mukuchichar. Siita yechaka tarek eeka otiichichar, yenya. ⁴⁰ Worek, Pita rii eyey tar ma mima yenya wochirek ye geenyik iyarer. Iyarerek, Pita rii yatii bogok putiichi rii God riina maji bar. Worek, rii dareboyechi siina eecha wor: “Tabita, na sokwa.” Worek, sii siiti miy tagwachi Pita riina hechi sii sokwa yir. ⁴¹ Pita rii i tapak neekichi yesokwa siitiichir. Worek rii hiki siitiichichar ma yenya mibiya mima yenya uwachi siin tarebaga eecha siirek yenya har. ⁴² Worek, diita otiir yo sii Jopa akamak eeka i ye yarek, nokwapa nokwapa ma mima ye Jisas riina hiki siitiichir. ⁴³ Pita rii Jopa akamak nokwapa nokwapa yadii eeka tarek, ma por bulamakaw sapi yon otiitar ma, Saimon, rii riiti akak yichar.

10

EJEL RII PITA RIINA MAJI WOCHIREK YAR

¹ Ma por rii Sisaria akamak tari, riiti hi Konilias. Rii eeta Ro ma, harapa o anapi ma tar. Rii eeta kepten 100 o anapichar man Itali kompani habatari rii eena siitii kowutar. ² Rii God riitaban hiki siitiichichar ma. Rii riiti magwi, ye God

riiti hin yesokwatar. Riita kiiriisiiposii tar Ju ma yenya kiyatayetar. Rii God riina eechaba eechaba maji batar. ³Yadii pochi hogo sii nediik, 3 klok, rii sukwiyanaga eecha her. Riita God riiti ejel poren herek, rii riina eecha wor, “Konilias!”

⁴Konilias rii hechi harapa akiiniga eecha wor, “Harapa Ma, mii boyek yawa?”

Ejel rii awasen eecha wor, “God riita miita yeyada hatawey rii hecho. Miita God riina batawa majin rii hebato. Hechi rii miina kwoya hikitu. ⁵Wowak, apa miiti ma kawen Jopa akamak sa i, ma poren wochinak, rii sa ya. Riiti hi eeta Saimon Pita. ⁶Rii bulamakaw sapin yo otiitawa ma riiti akak eeka tawa.”

⁷Worek, maji batar ejel rii heechi ir. Irek, Konilias rii riiti wakasa ma upurusen, o ana pichar ma poren yenya uwar. O ana pichar ma rii God riitaban hehar hiki siitiichichar. Riita Konilias riiti wakasa ma tar. ⁸Worek, Konilias rii ejel bar majin yenya sawochi, yenya Jopa akamak heechirek, yecha ir.

PITA RII SUKWIYANIGA HER BOBOY MAJI

⁹Eeta komas yadii nediik yecha nobok icharek, Jopa akamak iyareken otiitarek, Pita riita akak yo i howuk God riina maji bak ir. Eeta otiitawa a nedii. ¹⁰Worek, Pita rii eecha harek otiitawa ak gegiyar. Aboboy otiitawa tarek, rii kawka sukwiyanaga eecha her. ¹¹Rii mow herek, neer tagwar. Tagwachi harapa siivatabi subu yepa yepa neekichi heechirek saka tar. ¹²Saka tarek, rii her nokwapa nokwapa apo, hopo, nosapek tawa kiya, boboy eeka tarek rii her. ¹³Worek, aya riina uwachi eecha wor, “Pita, na sokwa sowakwachi

a.” ¹⁴ Worek, Pita rii bokoneechi eeche wor, “Harapa, yaho. Ada saka keena akiitawak. Ada kapasek tawa kiya ada saka atarek.” ¹⁵ Worek, aya kawka riina eeche wor, “Eyey boboyen God riita otii kepi siirin, mii boyewak kapasek wochoch?” ¹⁶ Diita boboy piiriichar otiir. Worek, eeta boboy eeta heechi ameya neerek i yowur.

¹⁷ Worek, Pita riita diita sukwiyanaga hechar boboy siiti mun harapa hikitarek yeshatar. Eecha hikitarek, Konilias heechirek yar ma yecha Saimon riiti akan yesha yar. Yari yecha nuberejak bana bana siitiitar. ¹⁸ Yecha uwachi wor, “Diita kapo tawa ma riiti hi eeta Saimon Pita?” ¹⁹ Pita rii sukwiyar maji mun hikitari, Spirit rii eeche wor, “Na meeji. Ma piiriichar ye diika yatawey miina yeshato, ²⁰ Miita mayama sayarechi na saka i. Ada yenya miina wochirek yar eena opoche mii siitii siitii siichi ichanakech.”

²¹ Worek, Pita riita saka ichi ma yenya eeche wor, “Kata ma riina kwo yeshatawey, diita ada. Boyak yawa?” ²² Ye awasen eeche wor, “Kepten Konilias rii nona heechirek yar. Rii eeta ma kepi. Rii God riiti hin yesokwatar. Ju ma ye riina hehar hikitar. God riiti ejel por rii riitak ya wor: miita na Pita riiti akamak ya. Yanak, miita bana majin riita meejik.” ²³ Worek, Pita riita yenya worek, yecha niy pochi eeka siir.

PITA RIITA KONILIAS AKAK IR

Komas yadii riita sayarechi yechaka ir. Akar Jopa Jisas riina sumowu tawa yaka kumwoy ye riitaka ibatar. ²⁴ Komas yadii pochi riita Sisaria akamak iyarer. Eeka Konilias riita riina kowutar.

Konilias rii riiti magapa riiti apoma yenya worek, ye kowubatar. ²⁵ Pita riita wok iyarek otiirek, Konilias rii riina hechiniga Pita riiti yatii jumuk bana bana saka he yir. ²⁶ Worek, Pita rii riina yesokwa wor, “Na sokwa siitii. Ada eeta ma sobo.” ²⁷ Piiriita aka wok iyarechi Pita rii maji batar. Iyarerek, rii her nokwapa nokwapa ma mima ye ya yopo wuchi yichar.

²⁸ Worek, Pita rii yenya eecha wor, “Kwota hehar hikitu Ju ma yechaka kwotaka ya yopo yikasakech. Ju ma yechi lo maji sii Ju man anacheker. Anachekerek, yecha akar biish tawa man yechaka opoche yichanakech, opoche maji batanakech. Wowak, God riita ana mukuchir eeta kapasek ada hikitu ma mima kaw ye wagiishi chichu. ²⁹ Kwota ana maji wochirek yarek ada siitii siitii siikasakech. Eena ada kwona wohecho, boyewak kwota ana maji wochirek yar?”

³⁰ Worek, Konilias rii eecha wor: “Yadii 4 mashi siirek, eeta nediik ada God riina maji batar. 3 klok nedii siirek, ma por rii yari eeji mi somak siitiir. Riiti siivatabi apoma woy hechar. ³¹ Worek, rii eecha wor: ‘Konilias, God riita miita God riina batawa majin rii hecho. Miita yeyada hatawa boboy rii hebato. ³² Wowak, apa ma kawen Jopa akamak sa i. Ma poren wochinak rii sa ya. Riiti hi eeta Saimon Pita. Rii bulamakaw sapin yo oti tawa ma riiti akak eeka tawa. Rii somakwotii tawa paka bana bana tawa!’ ³³ Worek, eena ada miina maji wochirek ir. Wowak, miita hiki hamachi yawa. Apa nota God riiti miy somak diika tawey, nota miina kowutu. God riita mi-

ina batar majin miita nona sawoken no eena kowutu.”

PITA RIITA MAJIN SAWOR

³⁴ Pita riita eecha wor, “Ada hehar eecha hikitu eeta siiken God riita saka eecha hikitawak, ma por eeta harapoa ma por eeta karakada. ³⁵ Eyey ma ye God riina hehar hikitawak, yo kepin otiitawak, God riita yenya kepi hikitu. God riita man hechawey, rii saka riiti wayegan hechawak. Rii keena ma podar podareban hecho. ³⁶ Kwo hikitu eeta maji God riita riiti Isrel ma mima yenya wochirek yar. Eeta maji eecha wocho: Jisas Kraist rii eeta eyey ma yechi God. Eeta maji inyaka kepi wey siikii tawa maji. ³⁷ Kwo hikitu Jon Baptais uku yeechi tawa maji. Eeta sokwarek, harapa boboy eeka tasiir. Tasiirek, komas Judia nosapek eeka i ye yar. ³⁸ Ii eeta Nasaret Jisas maji. Kwo meejir God riita riiti Holi Spirit riiti hapaga tawa pawak Jisas riina gamuchir. Gamuchirek, riita eyey eemek i ye ya tarek, boboy kepin otiichicharek, gaba riita dagiir poyer man rii otii kepi siichi yesokwa tar. God riita riitaka eecha tar. ³⁹ Worek, diita boboyen riita Ju ma yechi nosapek, Jerusalem akamaka otiitarek, no eena hechi sawoto. Worek, yecha riina ye i mek ji siitiichirek, rii har. ⁴⁰ Harek komas yadii piiriichar siirek God riita riina yeechi yesokwarek, ma ye opwoy her. ⁴¹ Eyey ma ye riin saka herek. Eyey ma yen God riita hisiiri, riin her. God rii nona hisiiri, no Jisas riina herek apa no riiti majin sawoto. God riita riina yesokwarek, nota riitaka eecha otii atar. ⁴² Worek, riita nona

wochir diita hadabas majin ma mima yenya napa sawo ta. Riita nona wochir: napa yen sawo: Jisas riitaba eeta God riita hisiiri, rii eeta ha ma yechi jas rii eeta tawa ma yechi jas. ⁴³ Eyey piirapet ye riina majin wor. Ye eecha wor: eyey ma ye riina hiki siitiichinyey, yechi kapasek boboyen riiti hapaga tawa hik kwoyava yakiita.

AKAR BIISH TAWA MA YE HOLI SPIRIT RIINA YAR

⁴⁴ Pita riita majin baterek, eeta Holi Spirit rii eyey maji meejitar ma yechak sakar. ⁴⁵ Jisas riina hiki siitiichichar Ju ma yecha Pita riitaka Jopa akamak heechi yari, ye hechi henebarabor. God riita riiti Holi Spirit akar biish tar ma harek, gwotii powubarek, eena henebarabor. ⁴⁶ Yecha meejir ye akar akar maji ba ye tarin, ye God riiti hin eena yesokwatar. Worek, Pita rii eecha wor, “Nota eeta Holi Spirit riina yarega, yecha eechaba yawa. ⁴⁷ Kapo nama uku yeechi tawa ukun yenya anachekekiita?” ⁴⁸ Worek, riita wochirek, Jisas Kraist riiti hik yenya eeka uku yeechitar. Worek, ye riina woher: “Miin notaka yadii ameda eecha takiita.”

11

PITA RII JERUSALEM AKAMAK MAJIN SAWOR

¹ Aposel ye Jisas riina sumowutar yaka kumwoy ye, eyey Judia nosapek tari, ye meejir eeta akar biish tar ma, ye God riiti majin meejitar. ² Worek, Pita rii Jerusalem akamak yo ir. Irek, sapin dagiiken hikitar ma ye riina o maji bar.

³ Eecha wor, “Miita i yechaka eecha oti atari, yechi maba sapi saka dagiirek.”

⁴ Worek, Pita riita eyey boboy sokwarin eena yenya sawotar. ⁵ Rii eecha wor: “Ada Jopa akamak God riina maji batarek sukwiyar. Suk-wiyarek, ada her ner tagwarek, harapa siivatabin subu yepa yepa neekichi heechirek, ya saka adak bana bana yir. ⁶ Bana bana yirek, ada nosapek tawa kiya, yogwosii, hopo, apo yenya hehar her. ⁷ Worek, ada ayan meejir. Aya ana uwar, ‘Pita na sokwa sowakwochi na a.’ ⁸ Worek, ada eecha wor, ‘Yaho, God. Kapasek kiya eeji kujak ada keena akasakech.’ ⁹ Worek, nereka tar aya kawka eecha wor, ‘Eyey boboyen God riita riita otiiri, eeta kepi boboy. Mii boyewak eena eecha wocho?’ ¹⁰ Kawka piiriichar otiir. Otiichi sii eeta howuk nereka ir. ¹¹ Ma por wochirek, eeta nedii ma piiriichar ye Sisaria akaman heechi i ada tar eemebak iibak iyarer. ¹² Iyarerek, Spirit riita ana eecha wor, ‘Yechaka eecha na i. Opoche siitii siitii siitabakech! Worek, diita 6 yaka kumwoy ye adaka Sisaria akamak eecha ibatar. Ibaterek, i Konilias riiti akak iyarer. ¹³ Iyarerek, riita nona eecha wor, ‘Ejel poren riiti aka wok siitiiterek, rii her. Herek, ejel rii riina eecha wor: Miita ma kawen na heechinak, Jopa akamak sa i Saimon riina wochanak, rii sa diika ya. Riiti akar hi pochi eeta Pita. ¹⁴ Riita miina maji batanak, kwota meejitanak, miiti magwin yenya yesokwa yichikiita.’ ¹⁵ Worek, ada yenya maji batarek, eeta Holi Spirit yechak sakatar. Nona tasiir nediik sakarega yenya eechaba sakatar. ¹⁶ Otiirek, ada

inyakak hikir Jisas riita bar majin. Rii eecha wor, ‘Jon riita ukuk uku yeechitar. Kwona Holi Spiritek uku yeechi tar.’ ¹⁷ Worek, eeta geenyik siir eeta nedii God riita nona har boboyen God riita akar biish tawa ma yen eechaba har. Nota Harapa Ma, Jisas Kraist, riina hiki siitiichirek, God riita Spiriten nona harega, rii akar biish tawa ma yenya eechaba har. Wowak, ada nama God riiti nobon dasiipiito.”

¹⁸ Worek, yecha riita bar majin meejichi yecha yechi op majin kujan diimiichi God riiti hin yesokwatar. Ye eecha wor, “Nota hecho God riita akar biish tawa ma yenya yechi inyakan dareboyechi yesokwa yichi tawa boboyen habar.”

ANTIOKATAR JISAS RIINA HIKI SIITI-ICHICHAR MA

¹⁹ Stiven riina sowakworek Jisas riina sumowu tar ma yenya kikirepoyerek, yecha eyey nosapek heechi i ye yatar. Jisas riina sumowu tar ma kaw ye Pinisia nosapek, Saipras nosapek, Antiok akamak icharek, Ju ma yechaban God riiti majin yenya sawotar. ²⁰ Worek, hiki siitiichichar ma kaw ye Saipras ma, Sairini ma yecha Antiok akamak ichiniga akar biish tar ma yenya Harapa Ma, Jisas, riiti hadabas majin sawotar. ²¹ Eeta Harapa Ma riiti hapaga pawa yechaka eecha tarek, nokwapa nokwapa ma mima yecha Jisas riina inyaka dareboyechi hiki siitiichir.

²² Worek, diita maji sii Jerusalem akamak Jisas riina sumowutar ma yechaka eecha yar. Yarek, ye meejichi ye Banabas riina Antiok akamak heechirek ir. ²³ Worek, riita i yar her God riita

eeta ma miman rukusiitarek, riita kwoya hikirek. Kwoya hiki chiniga riita yenya kiyapotar. Riita eecha wor, “Na kwota anabeyichi na siitii ta. Jisas riiti nobon na sumowu ta.” ²⁴ Banabas rii eeta ma kepi. Eeta nedii nokwapa nokwapa ma mima ye eeta Harapa Ma riiti nobobak eeka siir.

²⁵ Worek, Banabas rii Tasas akamak Sol riina yeshaken eena ir. ²⁶ Riita riina yesha hechi rii riina Antiok akamak yeechi yayar. Yeechi yayarek, piir sukwiya pochi piir nokwapa nokwapa Jisas riina sumowu tar ma mima yenya yaya yichi maji pokii tar. Antiok akamak mapo Jisas riina hiki siitiichichar ma yenya habatar eeta Kristen ma.

²⁷ Eeta nedii piirapet ma kaw ye Jerusalem akamak heechi Antiok akamak ir. ²⁸ Ma por riiti hi Agabas, rii siitii Holi Spirit riiti hapaga pawa takiikiisiirek, eecha wor, “Eyey eem harapa eechin hakiita.” Worek, komas Klodias rii harapa aka tabo yima tar nediiik, eeta eechi ha tawa boboy eeta nediiik yar. ²⁹ Worek, eeta Kristen ma ye eecha hikitar yecha Judia nosapek tar yechi yaka kumwoy yenya kiyatayekin hikitar. ³⁰ Hikichi otiir. Yecha yan yeechi Banabas, Sol piiriina harek, piir yeechi ye iniga Kristen hehar tar ma yenya har.

12

KRISTEN MA YENYA KIKIREPOYER

¹ Eeta nedii aka tabo yima Herot rii Kristen ma kawen kikirepoyetar. ² Riita Jems, Jon riiti yakan, riina eekik sowakwor. ³ Otiirek, Ju ma ye inyaka kwoya hikitar. Kwoya hiki tarek, Herot rii meejiichi rii Pita riina pokok jir. Yis Biish Tar

Gey nokusha ar nediik riina poko jir. ⁴ Riina poko jirek, Herot riita otiirek, 16 ow ana pichar ma yen hisiirek, ye eeta Pita riina siitii kowu tar. Herot rii eecha hikitar. Pasova nedii hamanak ada Pita riina ma mima yenya geenyik mukuchikiita. ⁵ Worek, Pita riita poko ji tarek, Kristen ma ye riina God riina harapa maji batar.

PITA RIINA POKO JICHARIN HEEMAR

⁶ Herot riita Pita riina ma mima yen geenyik mukuchiken hikitarek, mashi niy pochi Pita rii o ana pichar ma yechak tar. Ow ana pi ma upurus piir por yokwak por yokwak siitii kowutarek, Pita rii nediik watar. Ain poko upurusek jichi seechitar. Siitii kowu tar ma upurus piir poko ji aka nuberejak siitii kowu tar. ⁷ Worek, Harapa Ma riiti ejel heechirek yarek, eeta eemek ameya ya saka higa okoreerek, rii siitiitar. Worek, ejel rii Pita riina tiimiinan neekichi cheyer. Rii eecha wor, “Na ameya sokwa.” Worek, riiti tapak tar ain poko sii eeta saniga heemachi sakar. ⁸ Worek, ejel rii eecha wor, “Siivatabi hehar giiriichi yatii na ruwuchi.” Pita rii meejichi otiirek, ejel rii riina kawka wor, “Miiti maba saket na ruwuchi adaka na ya howoshi ik.” ⁹ Pita riita meejichi riina sumowuniga piir poko jichar aka heechi i geenyik yarer. Worek, Pita rii eecha iri rii eecha hikir kapo ada sukwiyo. Ana otiichuwa boboy kapo boboy siikenekasakech? ¹⁰ Piiriita ya mapo siitii kowutar ma piiriin heechi saya ir. Iri, komas siitii kowu tar ma piirin i heechi iyarebar. Iyarebari i harapa akama ichawa ain nuburejak i yarer. Worek, eeta nubureja sii saniga tagwarek,

heechi ir. Worek, i piiriita nobo chegiik i ejel rii Pita riin heechi rii ir.

¹¹ Eecha otiirek, Pita rii riina otiichir boboyen hikichi eecha wor, “Apa ada hikitu ana otiichuwa boboy eeta boboy siiken. Eeta God riita riiti ejell ana heechirek yarek, rii ana Herot riiti hapaga boboyen ana heemachir.” ¹² Rii diita boboyen hikichi rii Maria siiti akak ir. Sii Jon Mak riiti awi. Siiti akak nokwapa nokwapa ma mima ya yopo yichi God riina batar. ¹³ Batarek, Pita rii siiti aka nuburejak siitii geenyik siitii hapaka tarek, wakasa mima pochi, siiti hi Roda, sii meejichi nuburejak yar. ¹⁴ Sii yaniga siita Pita riiti ayan meejichi sii inyaka kwoya hikichi sii aka tagwakasakech sii awasen heechi kawka iri eecha wor, “Pita rii kata geenyik siitiito.” ¹⁵ Ye meejichi siina eecha wor, “Na hiki shato.” Worek, sii awasen eecha wor, “Ada hewa rii siitiito. Ada woshepiikasakech.” Ye eecha wor: “Kapo riiti mayi?”

¹⁶ Ye eecha batarek, Pita rii way kawka nuburejan siitii hapakar. Worek, yecha nuburejan tagwachi riina hechi henebarabor. ¹⁷ Worek, rii riiti tapan ye yowuchi anacheker. Worek, rii Harapa Ma riita riina poko ji akak heechitar majin eena yenya sawor. Rii eecha wor, “Ada bawa majin Jems riina, akar yaka kumwoy yenya, napa sawo ta.” Eecha wochi rii akar eemek ir.

¹⁸ Uhadiirek Pita riina siitii kowu tar ma yecha Pita riina hipurek, yecha nyegerabochi ye yesha tar. Ye eecha wor, “Pita kapo siitak tawa?”

¹⁹ Herot rii meejichi Pita riina yesha chishi majin

yenya wochar. Worek, yecha riina yesha hipi-irek, Herot rii Pita riina siitii kowutar ma yenya majin awasen woher. Wohe hamachi rii yenya pi sowakwo majin akar o ana pichar man worek, ye ya yenya pi sowakwor. Worek, Herot rii Judia nosapek heechi Sisaria akamak i siir.

HEROT RII HAR

²⁰ Herot rii Taia akamak tar ma yenya Saidon akamak tar ma yenya inyaka kwotayer. Worek yecha ya yopo wuchi Herot riitana hek ir. Irek, yecha Blastas riina majin m apo bar. Barek, Blastas rii meejiichi riita yechaka eeche hikitar. Blastas rii Herot riiti akaman akan hehar kowu tar ma. Worek, yecha Herot riina heken ir. I hechi riina wopi kepi sii majin wor. Yecha Herot riiti nosapek i aboboyen tokotar. Eena i wopi kepi sii maji bar.

²¹ Worek, Herot rii mashi yadii pochin hisii-chiniga rii riiti kwoya hechawa siivatabi keyapochichi i harapa worebeyek yo yir. Rii yi yenya harapa maji gworon bar. ²² Barek, ma mima meejiichi ye eeche harapo wor: “Dii rii makasakech. Rii eeta god.” ²³ God riiti ejell Herot riina ameya pichirek, rii sakar. Riita God riiti hin saka habatarek, eena pichirek sakar. Wayawaya riiti bii takiikiisiitarek riina chi har.

²⁴ Worek, God riiti maji harapa sokwarek, akar akamak eyey i ye yar.

²⁵ Banabas, Sol piir piiriiti yo hamachi piir Jerusalem akamak heechi ir. Piiriita Jon Mak riina yeechi ye eeche ir.

13

BANABAS SOL PIIRIINA HISIICHIREK, PIIRIITA IR

¹ Piirapet ma kaw tisa ma kaw ye Antiok Kristen ma yechaka eecha tar. Diitata. Banabas, Simion (riina eecha habatar, Kehapa), Lusias (riiti nosap Sairini), Maneyen (Rii Herot riiti akak eeka sokwar), Sol yecha tar. ² Yecha God riiti hin habatar nedii ye aboboy saka atarek, eeta nedii Holi Spirit rii yenya wor, “Banabas, Sol piiriina na yeechi saniga heechi ada yenya hisiir yon heechinak sa i.” ³ Worek, yecha aboboy saka atarek. Yecha God riina maji batarek, ye yechi tapan piiriina howuk seechi piiriina heechirek ir.

PIIRIITA SAIPRAS NOSAPEK IR

⁴ Banabas, Sol piiriina Holli Spirit riita heechirek irek, piiriita Selusia akamak iniga jabiirek ye ichi Saipras nosapek i ir. ⁵ Piir Salamis iyarechi piir Ju ma yechi Lotu akak iyarechi God riiti majin sawotar. Jon rii piiriitaka tarek, piiriina kiyapo tar.

⁶ Worek, yecha eyey nedii kwowuk chishiniga i Pepos akamak iyarer. Iyarechi ye ma por riin her. Riiti hi Ba-Jisas. Rii eeta Ju ma. Rii siiga kapa otiitar ma, keyap map otii tar ma. Riita mayama piirapet eecha habatar. Rii woshepii tawa piirapet. ⁷ Rii Sesias Polas, harapa gavman ma, riiti nareboy. Sesias Polas rii harapa inyaka hikitar ma. Riita Banabas, Sol piiriina uwar. Rii God riiti maji meejiken eena piiriina uwar. ⁸ Uwarek, Elimas (Grik hi eecha habatar: Ba-Jisas), rii siiga kapa otii tar ma, rii piiriina uwa

yeechi anachekek otiir. Rii harapa gavman ma riiti inyaka wopun dareboyiken riin otuii otii her. Jisas riina hiki siitiichichawa boboyen riita magi-irechiken eena otii otii her. ⁹ Worek, Sol (riina eecha habatar, Pol) rii Holi Spirit riina takiikiisi-irek, riita siiga kapa otii tar man miy he siitiichi eecha wor: ¹⁰ “Mii Gaba riiti yikapwa. Mii boboy kepin o ana pichawa ma. Miiti kapasek yo otii tawa boboy miitak takiikiisii siitiichichu. Harapa Ma riiti omutiik majin mii yeechiniga woshepii majik heechitu. ¹¹ Apa Harapa Ma riiti tapa eeta saka miina pinyak miiti miy dumukiita. Apa ameda saiinak, mii yama saka hewak.” Worek, ameya riiti miy dumuri saka herek. Worek, rii chishitarek, rii riiti tapak neeki tawa man nobon mukuchiken eena yeshatar. ¹² Worek, eeta harapa gavman ma rii otiir boboyen eena hechi rii Jisas riina hiki siitiichir. Harapa Ma riiti maji pokiitawa majin meejichi rii henebarabor.

PISIDIA NOSAPEK IR

¹³ Worek, Pol riita riiti nareboy yechaka Pepos akamak heechi jabiirek ir. Irek, Pega, Pampilia nosapek tarek, iyarerek, Jon rii piiriina heechi rii Jerusalem akamak ir. ¹⁴ Worek, piiriita Pega akamak heechi Antiok akamak, Pisidia nosapek tari, piir eeka iyarer. Iyarerek, Sabat sii tar nediik, Sarere, piir Ju ma yechi lotu aka i yir. ¹⁵ Worek, lotu ma ye Moses riiti lo majin piirapet riita keyir majin kadii hamarek, lotu tar ma ye piiriina maji wochirek ir. Eecha wor, “Yaka kumwoy, kicha ma mima yenza kiyapo majin baken taney, ii na ba.” ¹⁶ Worek, Pol rii sokwa

siitiichi rii riiti tapak ye yo wuchi maji yesokwa bar. Rii eecha wor:

“Isrel ma kwona, akar ma kwona God riiti hin yesokwa tawey, ana na meeji! ¹⁷ Diita Isrel ma yechi God rii noti wayegan hisiichi yenya otiichirek, ye yaya how ma Isip nosapek tari, ye sokwa hapaga siir. Siirek, God riita riiti hapaga pawak yenya Isip nosapek tarin yeechiniga akar eemek ye ir. ¹⁸ Ye irek, 40 sukwiya eecha tarek, God rii yenya bii nomu mayaka yatar. ¹⁹ Worek, rii 7 mamu akama saniga saniga ma Kenan nosapek tari yenya pi hamar. Pi hamachi, rii yechi nosapen riiti ma yenya har. ²⁰ Harek, ye 450 sukwiya eeka tar. Worek, riita jas ma yenya har. Worek, yecha tarek, Samyuell sokwarek piirapet siirek, ye eeta hamar.

²¹ “Worek, ye God riita yenya aka tabo yiman haken eena woher. Woherek, Sol, Kish riiti yikapwa Bensamin riiti neja, God riita yenya har. Harek, 40 sukwiya rii siitii kowutar. ²² Worek, God riita riina bokoneechi rii Devit riina aka tabo yima heechir. God riita ma yenya Devit maji kawen eecha wor, ‘Ada yesha her Devit, Jesi riiti yikapwa, riina ada kwoya hecho. Eeji inyakak tawa boboyen riitapa otiikiita.’ ²³ Worek, God riita Jisas, Devit riiti heja, riina Isrel ma yenya yesokwa yichi tawa ma otiir. Rii mashi wocharin eena otiir.

²⁴ “Jisas rii saka yatarek, Jon rii Isrel ma mima yenya sawotar. Eecha wor: ‘Kwoti kapasek boboyen na magiirechichi na uku yeetii poy.’ ²⁵ Jon rii ha nedii bana vbana tarek, rii ma mima yenya eecha wor, ‘Kwo boy kapo

ana shecha hikitu? An diita kwota kowu tawa makasakech. Na he! Riipa ana komas yakiita. Yanak, ada kubuchey boboy tawak, riiti sun an saka heemakiitawak.’ ”

²⁶ Pol rii kawka eeche wor, “Eeji yaka kumwoy, Ebrahim riiti neja, ana na meeji. Akar ma kaw God riiti hin yesokwa tawey, ana na meeji. Nona diita yesokwa yichi tawa majin heechirek, yar. ²⁷ Worek, Jerusalem akamak tawa ma ye yechi harapa ma ye eeche hikitar: Jisas rii yesokwa yichi tawa majasakech. Wowak, yecha piirapet yechi majin eyey Sabat nediik kadii tarin ye hikikasakech. Wowak, yecha Jisas riina dagiir poy hamarek, ye piirapet yecha bar majin woyik eeche siir. ²⁸ Yecha riina sowakwori, rii kapasek boboyeka saka tarin riina sowakworek. Worek, yecha Paiullat riina woher, riina sowakwok. ²⁹ Eyey mashi keyir majin riina batarin, yecha eyey yesokwarek mek ji siitiichi tarin ye yeechi ye i tiiriimok chir. ³⁰ Tiiriimok chirek, God riita riina otii saniyeechi yesokwar. ³¹ Yesokwarek, kata ma ye mashi riitaka Jerusalem akamak, Galili nosapek, ichar yo tarek, ye riina her. Her boboyen apa yecha Isrel ma yen sawoto.

³²⁻³³ “Worek, sicha diika yawey, God riiti had-abas maji kepin sawo taken, eena yawa. Kata otiina boboyen God riita noti wayega mashi wocharin, rii eeta nona otiichir. Nota noti wayega yechi neja eena nona otiichir. Rii Jisas riina yesokwar nobok nona eeka otiichir. Sam 2 majik keyiri eeche wocho: ‘Mii eeji Yikapwa. Apa ada miiti Apoko.’ ³⁴ God riita diita riina saniyeechi yesokwa tawa majin kwopa sii tawa

eem rii kawka i kwopa siikasakech. Wowo majin rii eecha wor: ‘Kata boboyen ada Devit riina hak wokwona hakiita!’ ³⁵ Akar mashi keyir maji eecha wocho, ‘Miitana sumowu tawa wakasa ma kepi riin miita nobon egesiinak, riipa kwopa siikasakech.’ ³⁶ Devit riita eeta nediik tari, rii God riiti inyakak tar boboyen otiir. Otiirek, Devit rii har. Harek, yecha riiti wayegan bana bana tar tiiriimok chir. Chirek, riita kwopa siir. ³⁷ Wowak, kata ma riina God riita saniyeechi yesokwa tari, riita saka kwopa siiterek. ³⁸⁻³⁹ Eeji yaka kumwoy, kwotya eyey eena napa he. Nota Jisas riiti hik diita noti kapasek boboyen kwoyava ya tawa nobon eena kwona sawoto. Kwota na henyak na hiki ta: Kwoti kapasek boboyen Moses riina har lo sii saka kwoyava yarek. Kwo Jisas riina hiki siitiichinyey, iipa kapasek boboy riipa kwoyava yakiita. ⁴⁰ Wowak, na ow poy sii ta. Piirapet yechi maji iipa kwotak yanakech. Ye eecha wor: ‘God riita eecha wor: ⁴¹ Wosaboy tawa ma kwo na he! Na kayek heneba rabochi ha! Kata yon ada kwoti nediik otii tawey, eeta boboyen ma por rii kwona geenyik mukuchinyey, kwopa saka eena hiki siitiichikiitawak.’ ”

⁴² Worek, Pol, Banabas piir Ju ma yechi lotu akan heechirek otiiri, ma ye piiriina woher, “Ki komas Sabat nediik yanak, diita majin ki kawka napa ba. ⁴³ Ma mima ye yechi otu akan heechi iri, yecha Po, Banabas piiriina sumowur. Nokwapa nokwapa Ju ma ye nokwapa nokwapa akar biish ma ye, Ju ma yechi majin sumowutari, ye Pol, Banabas piiriina nobok i sumowu ir. Irek, Apose piir yenya maji eecha wochiniga yenya kiyapo

majin bar. Eecha wor, “God riiti rukusii tawa boboyek eeka na ta.”

⁴⁴ Worek, komas Sabat nediik nokwapa nokwapa akamak tar ma ye God riiti majin meejik yar. ⁴⁵ Yarek, Ju ma ye nokwapa nokwapa ma mima yen hechi kapasek hikichi yecha inyaka kwotayer. Kwotayechi ye Pol riita bar majin o oti maji bar. Ye riiti hin kapasek habar. ⁴⁶ Worek, Pol, Banabas piir anabeyichi harapa eecha wor, “Sicha God riiti majin Ju ma kwona geenyik mapo bak. Batawak, kwo nasowoye tawak, kwo eecha wocho: “Nota keena saka eechaba eechaba tawa boboyen yakiitawak.’ Wowak, nota kwona heechi akar ma biish tawa ma yechaka eecha ikiita. ⁴⁷ Diita majin eeta Harapa Ma rii nona har, ‘Ada kwona otiichirek, kwota, akar biish tawa ma yechi habak siikiita.

Ada otiichirek, kwota Ju ma eeta eyey nosap tawa mas yenya yesokwa yichi tawa nobo.’ ”

⁴⁸ Akar biish tar ma ye diita maji meejiichi yechi inyaka kwoya woy hikichiniga God riiti majin yesokwatar. Kata ma yen God riita hisiiri, ye Jisas riina hiki siitiichir.

⁴⁹ Worek, Jisas riiti maji kata eemek i ye yatar. ⁵⁰ Worek, Ju ma ye eeka tari ye akama harapa tar ma, God riina hiki siitiichichar mima yechi inyakan dareboyer. Worek yecha kikirepoy oti tawa boboyen eena tasiir. Worek, piirina yeechi kata eemek rabor. ⁵¹ Worek, Aposel ye yechi yatii cheren pupoyechi Aikoniam akamak ir. ⁵² Worek, Kristen ma ye tari Holi Spirit yenya takiikiisiirek, yecha inyaka kwoya hikir.

14

POL, BANABAS AIKONIAM AKAMAK TAR

¹ Aikoniam akamak eechaba kawka otiir. Pol, Banabas piir Ju ma yechi otu akak i maji sawotarek, nokwapa nokwapa Ju ma ye, akar biish tar ma yechaka Jisas riina hiki siitiichichar. ² Worek, Ju ma kaw ye saka hiki siitiichirek. Ye kapasek otiichiniga ye akar biish tar ma yechi inyaka wopu dareboyer. Dareboyek, ye yechi yaka kumwoy yenya inyaka kapasek hkir. ³ Worek, aposel piir eeka tar eemek harapa kadii siirek, riiti majin siitii anabeyichi sawotar. Sawotarek, God riita mukuchir piiriita bar maji eeta omutiik siiken. Hapaga tawa pawan piiriitaka tari, piir wopu dareboy tawa boboy, henebarabo tawa boboyen otiir. ⁴ Ma mima ye saniga saniga yi hiki ye itar. Ma kaw ye Ju ma yechi inyakak hikitar. Kaw Aposel yechi inyakak hikitar. ⁵ Worek, akar biish tawa ma, Ju ma, harapa ma, yechaka Aposel piiriina kapasek boboyen yenya papak rabo tawa bbobyen otiiken eena hikir. ⁶ Worek, Aposel piir meejichi ppiir heechi Laikoniam nosapek ir. Bana bana tar akama, piiriiti hi Listra, Debi eeka ir. ⁷ Irek, piir eeta hadabas maji kepin sawotar.

POL, BANABAS LISTRA, DEBI AKAMAK TAR

⁸ Piir Listra akamak tarek, ma por rii riiti yatii kapasek tarek eena yichar. Yimowurek, riiti yatii kapasek siir. Rii chishi ye kiasakech. ⁹ Rii Pol riiti majin meejir. Meejitarek, Pol rii her riina otii kepi siiken hiki siitiichir. Worek, Pol riita riina hehar her. ¹⁰ Hechi harapa aya wor: “Na

sokwa yatii piitiichi siitii.” Worek, ma rii meejichi durapowuchi saka siitii chishir.

¹¹ Worek, nokwapa nokwapa ma mima ye Po riita otiir boboyen hechi ye yechi Likionia majik eecha wor, “Eeta sikiyawas ye mak siirek, ye notaka saka yar!” ¹²⁻¹³ Ye Banabas riina habar, Sus. Ye Po riina habar, Hemis. Worek, Sus opelen otii tar ma rii bullamakawen keyapo chichi eecha yeechi yayaniga akaman nuburejak yayar. Sus riiti aka saba yepak tar. Opelen otii tar ma rii ma mima ye Banabas, Pol piiriina poy poyeken hikitar.

¹⁴ Banabas, Pol piiriita yecha otiiken otiitar boboyen hechi piir piiriiti siivatabin woyarechi piir eeta ma mima yechi nediik i harapa uwar. ¹⁵ Eecha wor: “Boyewak kwo jecha otiito? Sicha kiki ma ta! Kwota tawabaga eecha tawa! Sicha God riiti hadabas majin sawoken eena yar. Kwo kapo diita kubuchey boboyen magi-irechichi eechaba eechaba takiitawa God riitak kwo dareboyeken eena sicha yar. Riita neeren otiir, nosapen otiirek, soma kwotii tawa harapa pan otiirek, eyey boboyen eeka tarin riita otiir. ¹⁶ Mashi God riita ma mima yenya heechirek iri, yecha keena ichar nobok woyek ir. ¹⁷ Worek, God riita mashi, apa eechaba eechaba ma mima yen mukuchichu rii eeta kepi otii tawa God. Riita nona otiichichawak, wayevatawak, nowo saga kepi sokwatawak, aboboyen hatawak, kwoti inyaka kwoya hikitu.”

¹⁸ Aposel piir diita maji worek, ye kawka poy poyeken eechaba hikitar. Piir harapa maji wochi yen anacheker.

YE POL RIINA PAPAK RABO TAR

¹⁹ Ju ma kaw Antiok akamak, Aikoniam akamak tari, ye heechi yar. Heechi yaniga, ye Laistra akamak tar ma mima yechi inyakan dareboyechi Pol riina papak rabo pichi riina sabak nekii rutii i seechir. Otiichi yecha hikir rii siiken har. ²⁰ Worek, Jisas riina hiki siitiichichar ma ye riitak yopo yirek, worek, rii sokwa heechi harapa akamak ir. Komayadii rii, Banabas riitaka eecha Debi akamak ir.

²¹ Irek, Po, Banabas piiriita hadabas majin Debi akamak sawotar. Sawotarek, nokwapa nokwapa ma mima Jisas riina hiki siitiichir. Worek, piir heechi Litra akamak awasen ir. Iri, Aikoniam akamak ir. Iri, Antiok akamak ir. ²² Piir Kristen ma mima yenya i hapa hachi kiyapowur. Yecha God riiti nobo omutiikek iken eena kiyapowur. Piir eecha wor: “Nota Harapa God riina sumowuk otii tawey, nokwapa nokwapa nomoya tawa boboy notak yakiita.” ²³ Eyey akamak ma mima ye ya yopo yicha tari piir Kristen man hehar tar ma yenya hisiir. God riina maji bak otiiri piir akasakech. Worek, eeta Jisas riina yecha hiki siitiichirin piir Jisas riiti tapak yenya har.

POL, BANABAS PIIR ANTIOK AKAMAK AWASEN IR

²⁴ Worek, piir Pisidia nosapek i yar hamachi iri Pampiiia nosapek eeka i yarer. ²⁵ Worek, piir God riiti maji Pega akamak sawotar. Worek, piir Atelia akamaka ye ir. ²⁶ Irek, jabiirek iyarechi heechi Antiok akamak awasen ir. Mashi eeta akamak Kristen ma ye piiriina God riiti yon har.

Wochiniga eecha wor: “Kinya, eeta God riiti tapak how hawa. Riita kinyapa heharekiita.” Piir diita yo hamachiniga Antiok akamak kawka yar. ²⁷ Piir Antiok akamak iyarechi worek, Kristen ma mima ye ya yopo wuchi yir. Yirek, piir eyey God riita piiriitaka otiir yon eena yenya sawotar. Piir yenya eecha wor: “God riita hiki siitiichichawa nobon akar biish tar ma, yenya tagwachir.” ²⁸ Worek, piir Jisas riina hiki siiti-ichichar ma yechaka eechaba eechaba tar.

15

KRISTEN MA JERUSALEM AKAMAK YA YOPO WUCHI YICHAR

¹ Ma kaw ye Judia nosapek heechi Antiok akamak ir. Iri, yecha majin tasiichi Kristen ma mimayenya eecha wor, “Moses riiti lo maji eecha wocho: kwota sapi kawen na diigii rabo. Kwona diigii rabonan siiney, God riita kwona yesokwa yichikasakech.” ² Pol, Banabas ye meejichi yenya harapa o majin bar. Awasen awasen majin bar. Worek, Kristen ma yecha ba bachi eecha hikichinga Pol, Banabas piiriitaka anadii maka eecha majin ye iken hisiir. Ye Jerusalem akamak iken, diita majin apodiigiik, Aposel yenya, Kristen hehar tar maka diita majin baken, eena hisiir. ³ Kristen ma mima yecha yenya heechirek ir. Yecha nobon icharek, ye Piniisia nosapek Sameria nosapek ichar. Icharek, ye sawotar akar biish tar ma ye God riiti nobon sumowu tar. Worek, Kristen yaka kumwoy ye meejichi yechi inyaka kwoya hikitar.

⁴ Yecha Jerusalem akamak iyarerek, ya yopo yichar ma, Aposel, Kristen man hehar tar ma ye yechaka tapa neekiichi woshiar. Yecha yarek, akar ma yenya yecha God riita yechaka otii mukuchir yon eena sawotarek, ye eechaba yenya woshiar. ⁵ Worek, Perisi ma kaw ye Jisas riina hiki siitiichir. Yecha eecha wor, “Yecha sapa Moses riiti lo maji sumowutanak, sapi kawen sapa diigii rabo.”

⁶ Worek, Aposel ye Kristen man hehar tar ma ye diita boboyen hiki taken eena ya yopo wuchi yichar. ⁷ Yecha harapa gworo o maji batar. Batarek, Pita rii sokwa wor: “Eeji yaka kumwoy, kwo hikitu mashi ada kwotaka tari God riita ana hisiir. Akar biish tar ma yenya God riiti hadabas majin sawoken, yecha kapo meejichi Jisas riina hiki siitiii chicken eena ana hisiir. ⁸ God riita eyey ma yechi inyaka wopu eyey hecho. Hechawak, riita nona Holi Spirit riina hatarega, rii akar biish tar ma yenya eechaba har. Harek, God riiti inyaka eeta nona mukuchichu. ⁹ Nona otiichinyak, yenya saniga otiichikasakech. Yecha Jisas riina hiki siitii chiri, God riita yechi kapasek boboyen kwoyava yeechir. ¹⁰ Wowak, apa kwo boyewak God riiti inyaka kwotayechik otiito? Kwo Kristen ma yechi magiiren harapa nomo yatawa boboyen boyewak how yichitu? Mashi noti wayega, ye apa notaka Moses riiti lon kiyakasakech. ¹¹ Yaho. Nota hiki siitiichichawey, Harapa Jisas riiti yeyada nona rukusiitawa boboyeba eeta nona yesokwa yichitawaga yenya eechaba yesokwa yichitu.”

¹² Worek, ma mima ye meejiichi maji awasen saka barek. Worek, Pol, Banabas piir God riita piiriitaka otiir heneba rabo tawa boboyen akar biish tar man otiirin eena sawotar.

¹³ Piir maji ba hamarek, Jems rii sokwa wor: “Yaka kumwoy, ana na meeji! ¹⁴ Saimon Pita rii apa nona eecha wor, God riita nona mukuchir riita akar biish tar man rukusiibato. Akar biish tar ma kawen yechaka tawey, God riita yenya hisiichi yanak, eeta riiti. ¹⁵ Piirapet yechi maji eechaba wor, mashi keyir maji eecha wocho,

¹⁶ ‘God rii eecha wor: Komas anapa way kawka yakiita.

Yanak, Devit riiti aka sakarin ada ya oti
yesokwakiita.

Eeta aka boboy kapasek tawey, ada akaren
yeechi otiikiita.

Ada eena kawka otiichi yesokwakiita.

¹⁷ Wonyak, akar ma ye God riina yesha hekiita.
Kata eyey ma yen ada habari, ii siiken ye
riina yeshaniga hekiita.’

¹⁸ Eeta God riita diita majin wor. Riita diita
boboyen
mashi geenyik wor!”

¹⁹ Worek, Jems kawka eecha wor, “Ada eecha hikitu opoche kata ma ye God riina dareboyechichawey, yenya nota yon kawka hatanakech. ²⁰ Wowak, nota na jeyn wochinak, sa i. Yecha opoche yecha sikiyawas hatar aboboyen, kapasek tarek, atanakech. Ye opoche akar miman anesmesherotanakech. Ye opoche kiya pika taney opoche atanakech. Pi opoche atanakech.

²¹ Moses riiti lo majin eyey Sabat nedii mashi

na apa lotu akak eechaba eechaba kadiitar. Riiti maji eyey akamak sawoto.”

*YECHA KRISTEN MA YENYA JEYBN
HEECHIREK IR*

²² Worek, Aposel ye, Kristen man hehar tar ma ye, ya yopo yicha tawa ma yechaka hikichi ma kawen yechaka tarin yen hisiir. Hisiichi Pol, Banabas piiriitaka Antiok akamak iken eecha heechinak iken hikir. Yecha Judas (riina eechaba habatar, Basabas), Sailas piiriina hisiir. Kristen ma yaka kumwoy yecha hikitari, piiriina kepi tanaga eecha hikitar. ²³ Worek, ye jeyn keyichi heechirek yechak ye ir. Eeta jey maji eecha wor: “Eeta Aposel ye Kristen man hehar tawa ma ye kwoti yaka kumwoy yechaka diika tawey, no eyey akar biish tar ma Antiok akamak, Siria nosapek, Silisia nosapek tari, nota kwona woshiato. ²⁴ Nota meejir noti ma kaw notaka tari, ye heechi kwotak eecha irek, kwon maji kaw wor. Kwo meejichi kwota bii nomuyar. Worek, diita heechi ir ma no yenya saka maji bachirek irek. ²⁵ Worek, no ya yopo wuchi yichar. Yicharek no hikitar ma kawen nota hisiichi heechinak kwotaka eecha ikiita. Piir noti apoma Banabas, Pol piiriitaka eecha ikiita. ²⁶ Piir Harapa, Jisas Kraist riiti yon otiitarek, piir kapasek yon otiir ma yen saka akiitarek. ²⁷ Worek, no Judas, Sailas piiriina kwotak heechuwak ichu. Piirita inyak, diita keyiwa majin kwona piir eechaba sawokiita. ²⁸ Eeta Holi Spirit rii notaka hikitu nomuyatawa boboyen no kwona saka hakiitawak. Diita boboyen na otii ta: ²⁹ Kwo sikiyawasen yaya yopo wu tawa aboboy

kwo opoche atanakech. Pi opoche atanakech. Kiya pika taney opoche atanakech. Akar miman opoche anemesh rokotanakech. Kwo eecha otininan siiney, kwo yo kepin otiikiita.”

³⁰⁻³¹ Jeyn ye ichar ma ye heechi Antiok akamak ir. I ye worek, hiki siitiichichar ma ya yopo wuchi yirek, ye yenya jeyn har. Harek, ye eena kiyapo maji kadiichi yechi inyaka kwoya hikir. ³² Judas, Sailas piir piirapet tarek, yaka kumwoy yen majin sawotarek, ye meejiichi yey hapaga siichi siitiitar. ³³ Piir eeka i kaw tarek, yaka kumwoy ye piiriina heechirek irek, yechi sugu wopuk eeta kepi tarek, wochirek ir maka piir awasen eecha ir. ³⁴ (Silas rii iken hiki hipurek, rii eeka siir.) ³⁵ Worek, Pol, Banabas piir Antiok akamak siir. Piir nokwapa nokwapa anadii maka God riiti majin sawotarek, maji pokiitar.

POL RII BANABAS RIIN HEECHI IR

³⁶ Kommas Pol riita Banbas riina eecha wor, “Sicha heechi ik. Kata akama sicha mashi God riiti majin eeka sawotari, sicha yaka kumwoy howushi hek. Kapo ye boyen otiito? Kapo ye kepi tawa?” ³⁷ Worek, Banabas rii eecha hikitar sicha Jon Mak riina yeechi nota eecha ik. ³⁸ Wori, Pol rii meejiichi rii hikiri saka kepi hikirek, eena rii bokonar. Bokoneechi rii eecha wor: “Mashi rii saka sichaka eecha icharek. Rii saka yo sichaka eecha i otiitarek. Rii Pampiiia akamaka sinya eeka heechi rii awasen ir.” ³⁹ Worek, piiriita inyaka saniga saniga kwotayechi piir saniga saniga heechi ir. Banabas rii Mak riina yeechi piir heechi Saipras nosapek ir. ⁴⁰ Pol rii sailas riina hisiirek, yaka kumwoy ye piiriina eecha wor:

“God riiti rukusii tawa boboyen kichawa apa eecha ikiita.” Piir eeka eecha ir. ⁴¹ Heechi irek, rii Siria nosapek, Silisia nosapek ichiniga Kristen ya yopo yichi tar ma yenya rii i yenya kwochobo rabotar.

16

TIMOTI RII POL SAILLAS PIIRIITAKA YE EECHA ICHAR

¹ Pol rii Debi akamak Listra akamak ir. Kristen ma por eeka tari, riiti hi Timoti. Riiti awi siitaka eecha i siir. Riiti awi sii eeta Ju mima. Sii Jisas riina hiki siitiichichar. Riiti apoko rii eeta Grik ma. ² Kristen ma Listra akamak tari, Aikoniam akamak tari, ye Timoti riina wohow tar. ³ Worek, Pol riita eecha hikitar Timoti riitaka piir eecha ik. Eecha hikichi riiti sapi kawen diigii rabor. Ju ma ye eeta eemek tari, ye eecha hikir Timoti riiti apoko rii eeta Grik ma eena Pol riita Timoti riiti sapi kawen diigii rabor. ⁴ Worek, Pol, Sailas, Timoti yecha akama akama i ye yatarek, Jerusalem Aposel, Kristen hehar tar ma yechaka hikichi batar majin Kristen ma yenya sawotar. Sawochiniga ye eecha wor, diita majin na sumowu ta. ⁵ Worek, Kristen ma ye eena i harapa hapaga hiki siitiichirek, nokwapa ma ye yatar.

POL RII SUKWIYAR

⁶ Worek, yecha Prisia nosapek Galesia nosapek i ye yatar. Icharek, Holi Spirit rii yenya egesiirek, yecha God riiti majin Esia nosapek i sawonakech. ⁷ Yecha Misia nosapek iyarek otiirek, yecha Bitinia nosapek i heken eena hikir. Worek,

Jisas riiti Spirit rii yenya egesiir. ⁸ Worek, ye Misia nosapek har heechiniga Troas akamak eeka iyarer. ⁹ Ye eeka tarek, niy siirek, Pol rii watarek, rii sukwiyar. Sukwiyari, rii wa her, Masedonia ma por rii ya siitiiniga riina woyasachiyasa hechar: “Miita na Masedonia nosapek na ya nona kiyatay!” ¹⁰ Worek, nota Masedonia nosapek iken eena sayarer. Nota eecha hikitar God riita nona wochir. Nota hadabas majin Masedonia ma miman yenya sawoken God riita eena nona wochir.

LIDIA SII JISAS RIINA HIKI SIITIICHIR

¹¹ Worek, nota Troas akamak heechi jabiirek ye ichi ir. Iri Samotres akamak iyarer. Iyarechi heechi kawka yadii pochi i Niapolis akamak igayer. ¹² Igayechi heechi Pilipai akamak ir. Pilipai siita eeta akamak podat Masedonia nosapek eeka tar. Ii eeta harapa akako. Pilipai sii eeta Rom ma yechi akama. Irek, nota yadii nokwapa nokwapa eeka tar. ¹³ Sabat yadii nota akama heechiniga pak ir. Nota eecha hikitar diita pagiirea Ju ma ye kapo God riina maji eeka batar. ¹⁴ Mima pochi sii meejirek, siiti hi Lidia. Siiti akama eeta Taiataira. Siita siivatabi nayim siik toko tar mima. Sii God riiti hin habatar. Worek, God rrita siiti marenoku tagwarek, eena siita Pol riita bar majin hehar meejitar. ¹⁵ Worek, siin uku yeechir. Siiti akak tar ma mima yen kiki uku yeechibar. Worek, siita nona woher, “Kwo hikiney, ada God riina hehar hiki siitiichichu eeji akak na ya eeka yicha.” Sii maji eecha barek, nota eena meejichi siina sumowu ir.

PILIPAI AKAMAK YENYA EEKA POKO JIR

¹⁶ Yadii pochi nota God riina maji batar eemek icharek, wakasa mima pochi nota siina nobok awa awa her. Kapasek gaba siiti inyakak eeka tarek, sii komas yak otiitar boboyen sii eena sawotar. Siita diita yon shebo shebo otiitarek, siiti harapa ma ye harapa moni yen yar tar. ¹⁷ Sii Pol riina notaka sumowuniga sii uwar, “Diita ma ye howuk tawa harapa God riiti wakasa ma. Ye God riita nona awasen yeechi ye i nobon eena hehar mukuchichawa ma.” ¹⁸ Nokwapa yadii sii eechaba otiitar. Eechaba otiitarek, Pol rii yuyeechi dareboyechi kapasek gaba siitaka tarin eecha wor, “Ada miina wocho Jisas Kraist riiti hik mii na ya geenyik saya.” Worek, eeta gaba siitak ameya heechi ir.

¹⁹ Worek, siiti harapa ma yecha diita boboy hikirek, yecha her moni ya tawa nobo sii biish woy siir. Herek, yecha Pol Sailas piiriina yeechi mageyetar eemek yeechi piiriina ye ir. Ye iri, gavman ma yenya mukuchir. ²⁰ Rom ma harapa ma yechak yi i mukuchichi eecha wor, “Diita ma eeta Ju ma. Yecha diita harapa akamak kapasek yon otiito. ²¹ Piiriita kapasek otii tawa abon eena yenya sawotar. Piir noti lon eena nasowoyetu. Wowak, Rom ma nopa piiriita sawo tawa maji no sumowukasakech.” ²² Worek, nokwapa nokwapa ma mima ye eechaba piiriina maji ba diimiitar. Diimiitarek, eeka tar harapa ma ye Pol, Sailas piiriiti maba rikin neeki woyarechiniga piiriina kubuk piken wochir. ²³ Worek, piiriina harapa pirek, piiriina poko jir. Jirek, ye poko ji akan siitii kowu tawa ma riina wor, “Na hehar siitii kowu

ta.” ²⁴ Rii meejichi siitii kowu tar ma rii piiriina yeechi aka wok ye i heechir. Heechitarek, piiriiti yatin supuka tar plang eeka heechirek eeka tar.

²⁵ Worek, niy nediik Pol Saillas piiriita God riina maji batarek, hokwa chicharek, anadii poko jir ma ye piiriina meejitar. ²⁶ Worek, harapa nenyaw ameya yar. Yarek, poko jichar aka kwatii ye howorek, nubereja tagwarek, man jichar sen poko sii saniga heemabar. ²⁷ Worek, akan siitii howu tar ma rii sokwa siitii her. Poko ji aka nubereja tagwa seechitarek, rii heri rii eecha hikir poko jichar ma ye kapo sokwa heechi akii ii hamawa. Worek, rii riiti eekin huguruku yeechi mayama pi sowakwoken eena otiir. ²⁸ Worek, Pol rii eena hechi rii harapa uwar, “Miita opoche mayama pishemanetanakech. Nota eyey diika tawa.” ²⁹ Worek, siitii kowu tar ma rii meejichi rii haban uwachi, rii heechi wok i yarechi, iri Pol, Sailas piiriiti yatii jumuk i nubunubu hasakar. ³⁰ Worek, rii piiriina yeechi geenyik ye ichi eecha wor, “Harapa ma, anapa shecha otiinak, God riita ana yesokwakiita?”

³¹ Piir eecha wor, “Jisas riina na hiki siitiichi. Hiki siitiichinyey, miina miiti akaka ma yenya God riita yesokwa yichikiita.” ³² Worek, piir riina riiti akak tar ma yenya God riiti maji sawor. ³³ Eeta niy nediik siitii kowu tar ma rii piiriina yeechi piiriiti maban kubuk pir ramon eena uku yeetiir. Worek, rii riiti akak tar ma mima yenya ameya uku yeechi hamar. ³⁴ Worek, rii Pol, Sailas piiriina riiti akak yeechi ye yo ye i aboboy havar. Rii riiti akak tar ma ye God riina hiki siitiichichi

inyaka kwoya hiki tar.

³⁵ Eeta komas niyega nediik Rom harapa ma ye majin heechirek plisman ma yechak ye ir. Ye eecha wor, “Diita ma piiriina na heechinak sa i.”

³⁶ Worek, poko ji aka siitii kow tar ma rii maji piiriina wor: “Rom harapa ma ye heechinak i majin wochirek yar. Wowak, kicha na ishar na i.”

³⁷ Pol rii meejiichi plisman yenya eecha wor, “Sinya Rom pochi akamak eeka yimowurek, sicha Rom ma tawa. Wowak, sicha kapasek boboyen otiikasakech. Wowak, kwo sinya kubuk pir. Nokwapa nokwapa ma mima yechi miy somak sinya pichiniga poko jir. Wowak, apa kwo sinya heechinak ishar ikiita. Yahoo! Rom ma harapa ma sa ya sinya nobo mukuchichi heechinak sicha keena ikiita.”

³⁸ Worek, plisman ye Pol riita bar majin Rom ma harapa ma yechak wochirek ir. Yecha meejiirek, Pol, Sailas piiriita Rom ma tarek, eena yecha akiitar. ³⁹ Akiitarek, ye heechi piiriina mija maji bar. Worek, yecha piiriina poko ji akak tarin, yeechi geenyik ya sayachiniga piiriina whoher” “Piiriita iken.” ⁴⁰ Worek, Pol Sailas piir akan heechi Lidia siiti akak ir. Iri, akar yaka kumoyen i he yar. I he yarek, piiriita yenya kiyapo majin bachi heechi ir.

17

POL, SAILAS PIIR TESALONAIKA NOSAPEK TAR

1-2 Piiriita Ampipolis akama iyarechi hechi Apoonia akama iyarechi heechi Tesalonaika akamak iyarer. Iyarechi, Ju ma yechi llotu aka eeka iyarer. Pol riita mashi otiitabaga eechaba iyar otiir. Rii Sabat piiriichar nedii eeka tarek, rii God riiti mashi keyir majin yechaka awasen awasen batar. ³ Rii yenya kwodii wo mukuchichar Jisas riita eeta Kraist. Keyir maji eecha wor: “Riipa keena kapo meejikiita. Riipa keena hakiita. Riipa keena kawka yesokwakiita.” Rii eecha God riita hisiir ma.” ⁴ Ma kaw ye eena meejichi piiriina sumowutar. Nokwapa nokwapa Grik ma ye God riiti hin yesokwa tari, ye Pol Sailas piiriina eechaba sumowubatar. Harapa ma yechi mima kaw ye eechaba sumowubatar.

⁵⁻⁶ Worek, Ju ma ye eena hechi inyaka kwotayer. Kwotayechiniga yecha awaba eemek yi kapasek yo otiitar ma yenya ya yopo yichi kapasek maji yenya bar. Barek, ye sokwa kapasek boboy otiirek, nokwapa nokwapa ma mima ye kapasek otii inyakan hikir. Worek, ye Jeson riiti akak ya hedii pa payachi iyar. Iyarek, ye piiriina yeechi ma mima yechi tapak haken yesha hipiir. Yesha hipiirek, Jeson riina tapa tobok yeechi neeki akar Kristen yaka kumwoy yechaka eecha ye ir. Akama harapa ma yenya ye ir. Ye i uwachi wor, “Diita ma ye eyey eemek kapasek boboy otiitar. Apa yecha noti akamak yar. ⁷ Yarek, Jeson rii riiti akak yeechi heechir. Yecha eecha wocho: ‘Akar aka tabo yima tar. Riiti he eeta Jisas.’ Yecha eecha wochuwak, ye Sisa riiti lon wosowoyetu.” ⁸ Worek, kapasek otiitar ma eecha otiirek, ma mima ye, akama harapa ma

ye, inyaka kapasek hikichi kwotayechi otiitar.
⁹ Worek, harapa ma ye otiirek, Jeson rii akar Kristen ma ye moni gavman yenya har. Harek, yeechi yenya heechirek, ir.

BERIA AKAMAK TAR

¹⁰ Niy siinak, Kristen yaka kumwoy ye Pol Sailas piiriina Beria akamak heechirek, ir. I iyarechi piir Ju ma yechi lotu akak i ir. ¹¹ Beria ma ye saka kata Tesalonaika tawa maga eecha tawak. Ma mima ye kaka tari, ye yechi inyaka wopu tagwachi majin hehar meejitar. Worek, ye Pol riiti majin ye eena yeechi hehar hikitar. Eechaba eechaba yadii nedii ye mashi keyir majin ye eena kadii tarek, Pol riita bar majin ye eena yesha her kapo eeta omutiik. ¹² Worek, nokwapa nokwapa ma mima ye Jisas riina hiki siitiichir. Nok wapa nokwapa Grik ma ye riina hiki siitii chibatar. ¹³ Worek, Tesalonaika tar Ju ma ye Pol riita Beria akamak sawotar majin meejichi ye i Pol riina akama otii kapasek sii boboyen i otiir. Otiirek, akamak tar ma ye kapasek hikir. ¹⁴ Worek, Kristen yaka kumwoy ma ye Pol riina yeechi soma kwotii tawa pa akamak heechirek ir. Worek, Sailas, Timoti piir Beria akamak tar. ¹⁵ Pol riina ye ir ma ye riina Atens akamak heechir. Heechirek, ye Beria akamak maji heechirek ir. Pol rii maji awasen wochirek ir. Rii eecha wor, “Sailas, Timoti kicha napa adak ameya ya.”

ATENS AKAMAK TAR

¹⁶ Pol riita Atens akamak eeka Sailas, Timoti piiriina kowutar. Kowuchiniga rii nokwapa nokwapa geenyik tar sikiyawas yenya her.

Akama takiikiisiirek, rii henebarabochi ri inyak kwotayer. ¹⁷ Worek, Ju ma yechi lotu akak ichi Ju ma yen God riiti hin habatar akar bi- ish ma yenya maji awasen awasen batar. Rii akama awaba eemek ichi yatar ma yenya awasen awasen batar. ¹⁸ Epikurian riina sumowu tar ma ye, Stoik nobon sumowutar ma ye Pol riina awasen awasen maji batar. Ma kaw ye eecha woher, “Diita harapa majin har ba ye tawa ma rii kapo shecha wocho?” Anadii ma ye eecha wor, “Riita kapo akar sikiyawas eena maji bato.” Pol riita Jisas riina yesokwa yichi tawa boboyen eena sawotarek, eena ye eecha wor. ¹⁹ Worek, yecha Pol riina yeechi Ariopagas ya yopo yichi tar eemek ye ir. Ye irek, ye eecha wor, “Nota i akar ba tawa majin meejiken hikitu. ²⁰ Miiti maji kawen nota meejitawey, eeta akar maji. No eeta meeji dopowa.” ²¹ (Atens akama yichar ma ye, akar nosapen heechi yatar ma ye eeka tari, ye eechaba eechaba kada kada majin hehar meejiken eena ya yi meejitar. Dii eeta yecha otiitar abo.)

²² Worek, Pol riita Aripogas kaunsil ma yechi mi somak siitiichi eecha wor, “Atens ma, na meeji. Ada hecho kwo nokwapa nokwapa sikiyawas yenya sumowutu. ²³ Ada kwoti akamak chishi ye i tarek, kwoti sikiyawas yechi akan he ye i tarek, ada opelen otii tar chey pochin heri, keyir jebwa eeka tarek, her. Eeta jebwa keyiri eecha wor, ‘Dii Eeta Sikiyawas Podar No Riina Hekasakech.’ Kata sikiyawas riina kwo riiti hin yesokwa tawey, kwo riina saka hechawak, apa eena ada kwona sawok.

²⁴ “Eeta God rii diita nosapek tawa eyey

boboyen otiiri rii howuk tawa boboy heyik tawa boboy eeta riitaba saniga harapa. Riita mak otii tawa akak eeka siikiisakech. ²⁵ Riita eyey man popoyen hatu. Eyey akar boboyen habato. Riita boy boboyen somoyenak, ma tapak riina mukuchik wonyak? Riina kiyatayek wonyak? ²⁶ Riita mapo wayega podar otiirek, eyey ma ye sokwa eyey eemek i ye yar. Riita otiirek, mashi na apa nedii yechi nosap siir nobo sorechichi yen eeka heechi ye ir. Heechi ye irek, yecha eeta eemek yir. ²⁷ Ma ye God riina yesha heken eena otiitar. Ye hiki hiki i he siitiichiken, eena otii tar. Wowak, God riita yapak takiisakech. ²⁸ Eena nota riitaka eecha yichawak, riitaka eecha chishitawak, eena nota riitaka eecha tawa! Kwoti jebwa keyi hechar ma kaw ye eecha wor, 'Nota eeta riiti yikapwa tabato.' ²⁹ Wowak, nota riiti yikapwa tawey, boyewak nota eecha hikitu God riita gol, silva, pap tawaga eecha tawa boboy? Boyewak nota eecha hikitu ma yecha yechi tapak sikiyawas otiito? ³⁰ Mashi ma ye saka hikitarek, God riita riiti miy dumur. Nota kapasek boboyen otiitari, rii hekasakech. Wowak, apa riita eyey man eyey eemen hechi wocho, 'Kapasek yon na kayek heechi inyaka na dareboy!' ³¹ Riita nedii pochin nagwa nobok wotarek, riita eyey diita nosapek tawa man riipa nagwa nagwa yenya anaseechikiita. Rkiita ma poren hisiiri, riipa keena kwona anaseechikiita. Diita man riita hisiirek, riita riina ha tawa eemek awasen yeechi yesokwar. Yeechi yesokwachi, otiirek, apa diita nona otiichichu: Rii eeta anasakii tawa ma siiken."

³² Worek, ye Pol riita ha tawa man oti saniiyechi yesokwa tawa maji meejierek, ma kaw yecha riina wohega wokwoyar. Anadii ma ye meejiichi eeche wor, “No eeta diita majin kawka meejiiken.” ³³ Worek, Pol rii ya yopo yichawa eemek tarin rii heechi ir. ³⁴ Ma kaw yechaba Jisas riina hiki siitiichir. Sumo ir ma por riiti hi Daionisias. Riita Ariopagas tar ma. Sumo ibar mima pochi siiti hi Damaris. Anadii ma ye hiki siitiichiniga Pol riina sumowu ibar.

18

POL RII KORIN AKAMAK YO OTIIR

¹⁻² Worek, Pol riita Atens akamak heechi Korin akamak ir. Korin akamak Ju ma por tari, riiti hi, Akwila. Riin Pontas akamak yimowur. Akwila riita riiti mimaka, Prisila, piir Itali nosapen heechi yar. Harapa Rom gavman ma, riiti hi Klodias rii majin wotarek, eyey Ju ma ye Rom akaman heechi ir. Eena Akwila rii heechi yabar. Worek, Pol rii riina heken ir. ³ Worek, rii riiti akak heechi ir. Ichi rii eeka siir. I siirek, rii yechaka yo eeche otiitar. Riiti yo eeta sapi akan otiitar yo. Akwila riiti yo ii taba. Eena Pol riita i otiitar. ⁴ Eyey Sabat nedii rii Ju ma yechi lotu aka ichiniga maji awasen awasen batar. Ju ma Grik ma yechi inyagak hikitar nobon darboyeken eena batar.

⁵ Sailas, Timoti piir Masedonia nosapen heechi Korin akamak iyarerek, Pol riita God riiti majiban eena sawotar. Rii Ju ma yenya sawotar: Jisas rii eeta Kraist. ⁶ Worek, ye meejiichi riina nasowoyechi riiti maba riigiin varekwo poyechi rii eeche wor: “Kwota sii siiken siiney, ii eetakwota

mayama otii tepekeyineechi yeyuwa. Ada otii kapasek siikaskech. Kwoti yo. Apa ada akar biish tawa ma yechaka eecha ikiita.” ⁷ Worek, rii yenya heechi i akar biish tar ma por riiti akak i siir. Eeta ma riiti hi Tiasias Jastas. Rii God riiti hin habatar. Riiti aka Ju ma yechi lotu akak bana bana tar. ⁸ Krispas, rii Ju ma yechi lotu akak harapa ma tarek, rii Jisas riina hiki siitiichichar. Rii riiti mima yikapwaka eecha hiki siitiichibatar. Anadii Korin ma mima ye eechaba meejiichi hiki siitiichibachi yen uku yeechir.

⁹ Niy pochi Pol riita wa sukwiyaniga Jisas riina her. Herek, Jisas rii riina eecha wor, “Pol, opoche akiitanakech. Miita na eji maji geenyik na kwodii wocha. Mii opoche egesii heechitanakech. ¹⁰ Ada miitaka eecha tawa. Diika tawa ma por rii miina otii pishemanakasakech. Eji nokwapa nokwapa ma mima diika akamak tawa.” ¹¹ Worek, Pol rii 18 niiwiika eeka siiniga eeka tar ma mima yenya God riiti majin sawotar.

¹² Worek, komas Galio rii Rom yechi harapa gavman ma tar. Rii Grik nosap siitii kow tar. Tarek, Ju ma ye ya yopo wuchi yichiniga Pol riina tapa tobok yeechi maji anasak ye ir. ¹³ Yecha eecha wor, “Diita ma rii ma mima yenya maji pokii tawak, God riiti hin yesokwaken maji pokii tawak nobo kapasek batawak, ye noti lon eena nasowoyetu.” ¹⁴ Pol rii majin bak otiirek, Galio rii Ju ma yenya majin eecha wor, “Ju ma, riita kapasek yon kapasek boboyen otiyega, ada waga kwota bawa majin meejuwa. ¹⁵ Diita maji eeta kwoti maji, kwoti hi, kwoti lo, eena eeta o maji na kwota otiiniga hama. Eeta yikadey boboyen ada

keena saka anasakiitawak!” ¹⁶ Worek, rii yenya maji anasa tawa akak yeechi rabor. ¹⁷ Worek, yecha Sostenis, Ju ma yechi lotu aka harapa ma, Grik ma ye riina yeechiniga ye i maji anasa tawa aka sabak riina kubuk pir. Piri, Galio rii eena inyaka hikikasakech.

YECHA ANTIOK AKAMAK AWASEN IR

¹⁸ Worek, Pol rii Korin akamak Kristen yaka kumwoy yechaka nokwapa nokwapa yadii eeka siir. Siirek, riita yenya heechi Akwila, Prisila piiriita yechaka Siria nosapek eeka ir. Eeta nedii Pol riita Senkria akamak maji wohowuchi eena rii riiti masebiyan yechir. Yechirek, ye jabiirek ir. ¹⁹ Iri, yecha Epesas akamak iyarer. Iyarerek, Pol rii Prisila, Akwila piiriina heechi rii ir. Ju ma yechi lotu akak eeka ichi Ju ma yechaka eecha maji ba tar. ²⁰ Worek, yecha riina woher: “Miita kawka diika na sii.” Woheri, rii yuyar. ²¹ Worek, rii yenya heechi iken otiirek, yenya woshiachi eecha wor, “God riita wonyak, ada kapo awasen yakiita.” Worek, rii eeta heechi Epesas akamak ir. ²² Irek, Sisaria akamak iyarerek, Jerusalem akamak ir. Iyarerek, Kristen ma yenya woshiatar. Worek, rii heechi Antiok akamak ir.

POL RII WAY KAWKA CHISHI YE IR

²³ Iri, eeka siirek, rii way kawka heechi ir. Galesia nosapek, Prisia nosapek icharek, Kristen ma yenya rii i otii kiyapoyichichar.

²⁴ Ju ma por tarek, Aleksandria akamak riina eeka yimowurek, Epesas akamak ya tar. Riiti hi eeta Apolos. Riita God riiti keyir majin harapa hikitar. Rii maji harapa batar ma.

²⁵ Riina God riina sumowu tawa nobon hehar mukuchichar. Mukuchicharek, rii Jisas riita otiir boboyen rii hagayegachi man hehar sawo mukuchi tar. Worek, rii Jon riita uku yeechir nobon rii hechar. ²⁶ Worek, rii Ju ma yechi lotu akak anabeyichi siitii geenyik kwodii wochar. Worek, Prisila, Akwila piiriita riina mejichi piir riina yeechi piiriiti akak ye ichi God riiti nobon kawka kwodii wo mukuchichar. ²⁷ Worek, Apolos rii Grik nosapek iken hikitarek, Epesas tar Kristen ma ye riina kiyatyer. Ye Grik ma Kristen yaka kumwoy yen jeyen keyichi heechirek ir. Maji eecha keyir riina napa woshia. Worek, rii iyarechi rii Kristen ma yenza harapa kiyatayetar. Kata Kristen ma ye God riita nona yeyada rukusii tawa nobok eeka hiki siitiichichar. ²⁸ Apolos rii harapa maji batarek, rii Ju ma yenza dagiir poyechi sawotar. Eyey ma mima yechi mi somak dagiir poyechi mukuchichar Jisas rii eeta Kraist.

19

POL RII EFESAS AKAMAK YO OTIITAR

¹ Apolos rii Korin akamak tarek, Pol rii howuk tar nosapek eeka i iri, Epesas akamak iyarer. Iyarerek, rii God riina sumowu tar ma mima kawen her. ² Hechi rii yenza woher, “Kwota hiki siitii chiri kwoboy Holi Spirit riina yar?” Ye meejichi awasen eecha wor, “No Holi Spirit maji meejikasakech.” ³ Worek, Pol rii yenza eecha woher, “Wowak, kwo kapo shecha tawa uku yeechir?” Yecha awasen yenza wor, “Jon riiti uku yeechi tawa boboyek uku yeechir.”

⁴ Pol rii awasen eecha wor, “Jon riita uku yeechi tar boboyen ii kapasek boboyen magiirechichar ma yenya hatar. Rii Isrel ma yenya eecha wor, “Ana sumowu yak tawa ma riina napa hiki siitiichi. Rii eeta Jisas riina napa kwo hehar hiki siitiichi. ⁵ Ye meejichi Harapa Jisas riiti hik ye eeka uku yeechitar. ⁶ Pol riita riiti tapan yesokwachi yechi masiiken gamurek, Holi Spirit rii yechak ya tar. Ya tarek, ye akar majin saniga saniga batarek, ye God riiti majin sawotar. ⁷ Diita ma mima ye 12 tar.

⁸ Worek, Pol rii Ju ma yechi lotu akak eeka ichinga God riiti majin rii siiti anabeyechi yenya sawotar. Niiwiika piiriichar rii eeka ma mima yenya sawotarek, awasen awasen maji batarek, yechi inyakan God riiti hehar rukusii tawa boboy eena dareboyeken otii otii hechar. ⁹ Worek, ma kaw ye mabiya gii siitiichiniga saka hiki siitiichirek. Worek, eena yecha Jisas riiti nobon kapasek majin batar. Eyey, ma mima yechi miy somak batar. Worek, Pol riita eeta Jisas riina sumowu tar ma yenya yeechi heechi ir. Irek, rii Tiranas maji batar akak eeka yi maji batar. Eyey yadii rii awasen awasen maji batar. ¹⁰ Sukwiya upurus rii eeka eecha otiichir. Otiichirek, eyey ma mima Esia nosapek tarek, Ju ma ye akar biish tar ma yechaka Jisas riiti majin meejitar.

SIVA RIITI YIKAPWA

¹¹ God riita otiichirek, Pol harapa wopu dare-boy tawa boboy mayakan otiir. ¹² Ma kaw ye Pol riiti neekitar siivatabin yeechi hak otiitar man ye

i hatarek, ye eeta kepi sii tar. Kapasek gaba ye yenya heechi akii ir.

¹³ Ju ma kaw ye akar nosapek i ye yatari, ye kapasek gaban yeechi rabotar yon eena otiitar. Otiitarek, ye Harapa Jisas riiti hin eena otii hechar. Yecha kapasek gaba yenya eecha wor, “Jisas riiti hik Pol riita sawo tawak ada miina wocho.” ¹⁴ Ma por rii tari, riiti hi Siva, rii Ju ma yechi harapa opelen otii tar ma tarek, riiti ma yikapwa 7 eecha tar. Riiti yikapwa yechaka eecha otiitar. ¹⁵ Ma poren ye eecha otiirek, kapasek gaba rii maka eecha tarek, rii eecha wor, “Ada Jisas riina hikitu. Ada Pol riiti hin meejibatawak, kwo kapo eeta namey ma?” ¹⁶ Worek, gabaka tar ma rii yenya harapa o ana pi rii yenya dagiir poyer. Dagiir poyechi yenya piniga arowa piken otii heechirek, maba biish akii ir. ¹⁷ Eyey Ju ma, akar biish tar ma ye Epesas akamak tari, ye meejichi harapa akii tar. Worek, Jisas riiti hin yecha harapa yesokwa tar. ¹⁸ Nokwapa nokwapa Kristen ma ye yaniga ye ma mima yechi misomak yecha kapasek otii tar boboyen geenyik kwodii wor. ¹⁹ Nokwapa nokwapa ma ye siiga kapa otiitar ma mima keyapo otiitar ma ye yechi buken yeechi yayaniga ma mima yechi mi somak eeka hik tukur. Ye moni tokor abon kenyi otiitarek, eyey moni 50,000 dola. ²⁰ Diita yikadey nobo Jisas riiti maji sokwa hapaga siirek, eyey eemek i ye yar.

EPESAS TAR MA YE POL RIINA KAPASEK UWAR

²¹ Diita boboyen otiirek, Pol rii God riina maji bachi eecha hikir Masedonia nosapek Grik nosapek i Jerusalem akamak iken eena hikir. Rii eecha wor, “Inyak, ada Rom akamak heken ik.”

²² Worek, rii Timoti, Irastas piiriina Masedonia nosapek heechirek ir. Piir riiti kiyatayetar ma. Irek, Pol rii Esia nosapek kawka eeka siir.

²³ God riiti nobon ma mima ye sumowutarek, kapasek boboy eeta Epesas akamak sokwar.

²⁴ Ma por rii tarek, ri hi Dimitrias rii silva sikiyawas kiiriikar akan otiitar. Atemis sikiyawas siiti akan otiitar. Otriiiterek, riita riiti yon otiitar ma ye harapa moni yan yatar.

²⁵ Worek, rii uwatarek, ri yon otiitar ma, akar ma diita yikadey yon otiibatar ma, yechaka eecha ya yopo yicharek, rii eecha wor, “Kwonawa, kwo eecha hikitu kwo diita yon toiiitawak harapa moni yan yato.

²⁶ Wowak, kwo hecho kwo meejito diita Pol riita otii tawa yo. Rii eecha wocho: ‘Mak otii tawa sikiyawas ii omutiikakasakech.’ Wowak, ma mima ye riiti majin meejichi ye hikitar. Diita Epesas akama Esia nosapek yecha riita batar majin meejito.

²⁷ Ada eecha hikitu Pol rii kawka otiitaney, noti yan ya tawa nobo hi kapasek habakiita. Wowak, ada eecha hikitu harapa Atemis sikiyawas siiti lotu akak sii eeta kubuchey boboy siikiita. Siiti hin eyey eemek Esia, eyey akar nosapek yesokwa tar. Yesokwa tarek, komas siiti hin eeta dagiir poyekiita.”

²⁸ Epesas ma ye diita maji meejichi ye harapa inyaka kwotayer. Kwotayechi ye eecha uwar, “Epesas yechi sikiyawas, Atemis, sii eeta harapa!”

²⁹ Worek, yecha uwari, eyey akama tar eemek eyey uwa ye ir. Worek, ma upurus Pol, riitaka eecha chishi ye i tar. Piiriiti hi Gaias, Aristakas. Piir eeta Masedonia ma. Ma ye piiriina yeechi ma yi gey eemek ye ir. ³⁰ Pol riita ma mima yechi nediik iken gegiyatarek, Kristen ma ye riina anacheker. ³¹ Gavman ma kaw ye Pol riiti nare-boy tari, ye riina maji wochirek ir: Mii opoche yechi mi somak i siitii maji batanakech.

³² Eecha otiitarek, ya yopo yichi tar ma yecha eechaba eechabga uwatar. Ma kaw ye saniga saniga ba ye ir. Akar ma ye akar maji ba ye ir. Yari, ye yar mun hekasakech. ³³ Worek, ma kaw ye Aleksanda riin wo diimar. Ju ma ye otiichirek, Aleksanda rii yechi mi somak siitiir. Worek, Aleksanda rii tapan ye yo wuchi yenya maji baken otiir. ³⁴ Worek, ma ye riina hehar heri rii eeta Ju ma. Worek, ma ye eyey kikibak uwa yesokwa tar, “Epesas yechi sikiyawas, Artemis, sii harapa.” Aua upurus ye eecha uwa yesokwatar.

³⁵ Worek, Epesas akama jebwa keyi tar harapa ma rii yenya kabuk wor. Kabuk wochi rii maji har: “Kwo Epesas ma, eyey ma mima eecha hikitar Epesas akama sii Artemis siiti lotu aka siitii kowutar. Tarek, nota neerek sakar papan eena siitii kowu tar. ³⁶ Ma mima ye di-ita boboyen nasowoyekasakech. Wowak, kwo na eshar ta. Kwo kapasek boboy ameya atikasakech. Wowak, kwo na eshar ta. ³⁷ Diita ya yawa ma piir lotu akak tawa boboyen hiyik yakasakech. Piir noti sikiyawas siina kapasek majin bakasakech. Wowak, kwo piiriina diika yeechi ya yawa. ³⁸ Wowak, Dimitrias rii riiti yo

otii tawa ma ye akar ma yenya majika siiney, yecha napa keena yenya ye iniga maji anasa. Harapa gavman ma ye diita tawa. Tawak, yecha eeka maji anasakiita. ³⁹ Wowak, kwo anadii maji anadii boboyen otiiken gegiyaney, yecha gavman ma yecha majin sawo tawa akak ne i meeji. ⁴⁰ Na ow poy sii ta. Nota diita boboyen oti tawey, no own yesokwatawey, gavman ma ye kapo nona majika eecha siikiita. Diita own yesokwa tawa boboy sii mukasakech. Eena wohenyey, napa boyen mu eena mukuchikiita.” ⁴¹ Worek, ye yopo yichari rii yenya wochirek, ye heechi i ye yar.

20

POL RII MASEDONIA NOSAPEK GRIK NOSAPEK IR

¹ Eecha otiir boboy sii hamarek, Pol rii uwarek, Kristen ma ye meejiichi ya yopo yir. Yirek, rii yenya kiyapo maji bachi yenya woshiar. Worek, rii heechi Masedonia nosapek ir. ² Diita nosapek iri, rii ma mima yenya maji kiyapo batar. ³ Worek, rii Grik nosapek iyarerek niiwiik piiriichar eeka siir. Siirek, rii Siria nosapek iken rii eena sayarechi rii meejiir Ju ma ye riina sowakwoken eena hikitar. Worek, rii inyaka dareboyechi Masedonia nosapek awasennechi ir. ⁴ Worek, Sopata, rii Piras riiti yikapwa, riiti eem eeta Beria, rii Pol riitaka eecha ir. Aristakas, Sekandas, Tesalonaika akama ma, piir riitaka eecha ibar. Gaias, Debi ma, rii, Timoti rii, Tikikas rii, Tropimas rii, piir Esia ma, yecha Pol riitaka eecha ibar. ⁵ Yecha mapo iri Troas akamak eeka nona kowutar. ⁶ Worek, yis biish gey nokusha ar

nedii hamarek, no Pilipai akaman heechi jabiirek ir. Yokotapa yadii hamarek, no i yenya Troas akamak her. Worek, wik pochi eeche siir.

POL RII TROAS AKAMAK EEKA SIIR

⁷ Worek, Sade niy siirek, no oti aken eena ya yopo wuchi yichar. Worek, Pol rii ma mima yen maji sawor. Sawo i i i niy nedii siir. Rii niyegak heechi iken otiirek, eena yenya maji sawotar. ⁸ Yecha ya yopo yichi eem sii eeta howuk tar. Nokwapa nokwapa haba eeka shikii tar. ⁹ Worek, hadiiyey ma por eeka tari riiti hi Yutikas. Rii aka windo eeka yichar. Dii eeta harapa howuk tar aka. Piiriichar chey eeka yo tar. Pol rii maji sawo tarek, Yutikas rii miy meejirek, rii eena watar. Riita miy meejinga wa he ir. Wa he irin, eeta riibaga sakar. Sakarek, ye i riina yeechi yesokwachi heri rii eeta har. ¹⁰ Worek, Pol rii eeta ye ir. Ye iniga eeta yikapwa riin yeechiniga anapiirer. Worek, rii eeche wor, “Inyakapwa harapa hikikasakech. Rii tawa.” ¹¹ Worek, rii howuk kawka yo ir. Ichi geyen yeechi reekii tarek, ye atar. Atarek, rii yenya maji awasen awasen sawotar. Sawo sawo uhadiirek heechi ir. ¹² Worek, yecha hadiiyey ma riina yeechi akak ye irek, yechi inyaka kwoya hiki tar.

POL RII MAILITAS AKAMAKA IR

¹³ Nota kawka i ichi jabiirek i ye ichi Asos akamak iken otiir. Nota i Pol riina jabiirek eeta akamak yeechi yakiita. Mapo Pol riita majin nona eeche wotar. Riita nosapek yatiik ichaken eena rii eeche wor. ¹⁴ Worek, rii nona ya Asos akamak hechi nota riina jabiirek yeechi Mitilini akamak

ir. ¹⁵ Nota eena heechi iyi nedii Kaios akamak bana bana iyarer. Kommas nedii pochi nota Semos akamak iyarer. Iyarerek, heechi kommas nedii pochi Mailitas akamak iyarer. ¹⁶ Pol riita hikichi Epesas akama saka igayerek. Yadii eeta Esia nosapek hamanakech eena yuyar. Eena Esia eyey nosapek saka gaerek. Rii Jerusalem ameya iken eena heechi ir. Rii Pentikos nedii bana bana siirek rii eena ameya i Jerusalem akamak siiken eena ir.

POL RIITA EPESAS HARAPA MA YENYA WOSHIAR

¹⁷ Pol rii Mailitas akamaka gayerek rii majin Epesas akaman wochirek ir. Kristen ya yopo yichar harapa tar ma yecha Mailitas akamak yaken eena wor. ¹⁸ Ye yarek, Pol rii yenya eeche wor, “Ada Esia nosapek mapo yarek, ada kwotaka eeche siir. Siirek, kwo ada otii tawa abon kwo her. ¹⁹ Kwo hikitu nokwapa nokwapa yadii Ju ma ye ana dagiir poyek hikitar. Worek, ada eeji hin dagiir poyer. Ada God riiti yoban otiiir. ²⁰ Kwo hikitu ada kwona God riiti maji sawotarek, ada kiyatay tawa boboyen kwona saka egesiitarek, kwoti adak kwoti akama magey tawa eemek ada kwona sawotari, an egeysiikasakech. ²¹ Ju ma yenya akar biish tar ma yenya ada ow poy siichi wor, ‘Kwoti kapasek boboyen na magiirechichi God riina na dareboyechi hechi Harapa Jisas Kraist riina na hiki siitiichi.’ ²² Apa ada Holi Spirit riina sumowutawak, ada Jerusalem akamak ichu. Inyak an saka hikitawak ye kapo an shecha otiikiita.

²³ Ada hikitu eyey ‘Poko jichawa boboy kapasek oti tawa boboy adak yakiita.’

²⁴ “Wowak, ada eecha hikitu eeji maba eeji popwoy eeta kubuchey boboy. Ii siikayekesii eeji yon Harapa Jisas riita ana harin ada eena oti hamak. Har yo diitata: God riiti hadabas yeyada rukusii tawa boboyen ada sawoto.

²⁵ “Ada kwotaka eecha chishi ye i tari ada God riita nona yeyada rukusii tawa majin kwona sawotar. Worek, ada apa eecha hikitu kwo ana kawka saka hekiitawak. ²⁶ Eena apa ada kwona harapa bato: ma por kwotaka eecha tawey, riita kapasek eemek iyey, ii eeji yokasakech. ²⁷ God riiti maji mun hiki tawa boboyen ada kwona egesiinak, heechikasakech. ²⁸ Kwo mayama na siitii kwo tanak na ow poy sii ta. Kwo eeta sipsipen Holi Spirit riita harin na siitii kowu ta. God riiti Kristen ma mima yen na hehar ta. Rii eena riiti pik tokor. ²⁹ Ada eecha hikitu ada heechi inyak, komas kwashik tawa asa yecha kwotaka eecha ya siichi sipsip yenya kapasek otiikiita. ³⁰ Eeta nedii yanak, kwotaka tawa ma ye woshepii maji batanak, Jisas riina hiki siitiichichawa ma yenya yechi kapasek nobok woshepiichi ye iken otiikiita. ³¹ Wonyak na ow poy siitanak na hiki ta. Eechaba eechaba yadii na niy, sukwiya piiriichar, ada kwona keyamuk sakatawak, ada kwona eyey maji pokii tar.

³² “Apa ada kwona God riiti tapak howu heechitu. Riiti yeyada nona rukusii tawa majik eeka heechitu. Riita keena kwona oti yesokwachikiita. Eeta ma mima yen God riita hisiirin God riipa

komas yakiitawa boboyen kwotaka yechaka haki-ita. ³³ Ada ma por riiti gol, silva siivatabin eena kwoya he makasakech. ³⁴ Kwo mayama eecha hikitu ada eeji apomaka boboyen dopoyega, eeji tapak ada keena otiichi yayar. ³⁵ Ada otiitarek, ada kwona mukuchir nota na yo harapa oti ta. Oti tanak, nota kubuchey man kiiriisiiposii tawa man na kiyatayi ta. Harapa Jisas riita wochar majin eena na hiii ta. 'Eeta ma rii boboyen sobo haney, rii eeta ameda kwoya hikikiita.' ”

³⁶ Pol riita yenya maji ba hamarek, riita yechaka yatii bogok putiichi yiniga God riina maji batar. ³⁷ Yecha riina tapak neekichi omore amorechi keyatar. ³⁸ Pol riita yenya worek, yecha riina saka komas kawka hekiitawak, eena yecha harapa inyakapwa hikitar. Worek, yecha riina jabiirek ye ir.

21

POL RII JERUSALEM AKAMAK IR

¹ Nota yenya woshi achi jabiirek ye ichi heechi ir. Heechi nagwa nagwa i Kos nosapek eeka ir. Yadii nedii pochi nota Ros nosapek eeka ir. Heechi iri Patara akamak ir. ² Eeka igayerek, nota Pinisia nosapek iken otiitar jabiiren her. Hechi yey ibak i ye ichi ibar. ³ No heechi i Saipras nosapen her. Hechi mama yepak i Siria nosapek ir. Worek, i Taia akamak igayer. Jabiirek igayechi boboyen heechiken eena eeka igayer. ⁴ Worek, no eeka Kristen ma kawen yenya hechi 7 yadii nedii yechaka eecha siir. Siirek, ye Holi Spirit riiti

pawak Pol riina eecha wor, “Mii Jerusalem akamak opoche ichanakech.” ⁵ Nota tawa nedii eeta hamarek, nota yenya heechi nobok ir. Heechi ik otiirek, eyey ma mima ye yechi yikapwa yechaka notaka eecha i geenyik i yarechi iri, pagiirebak yiniga yatii bogok putiichi no God riina maji batar. ⁶ Worek, woshi atarek nota jabiirek i ye irek, yecha yechi akamak awasen ir.

SISARIA AKAMAK AGABAS RII POL RIINA PI-IRAPET MAJI EEKA BAR

⁷ No icharek, Taia akaman heechi Tolemes akamak igayer. Igayechi Kristen ma yaka kumwoy yenya woshi achi yechaka niy pochi eecha siir. ⁸ Siirek, komas yadii pochik no heechi Sisaria akamak iyarer. Iyarerek, Pilip, God riiti majin sawotar ma, riitaka eeka eecha siir. Eeta nedii ⁷ ma yenya mashi Jerusalem akama hisiirek, Piip riin hisiibarek, rii yechi nediik tar. ⁹ Riiti mima yikapwa diipiira kapiira tarek, riiv siiki-ikasakech. Yecha God riiti majin hehar sawotar.

¹⁰ Nota yadii kaw eeka tarek, Judia nosapek tar piirapet por rii yar. Riiti hi, Agabas. ¹¹ Rii notak eecha yaniga Pol riiti let yeechi rii mayama yatii tapan poko jir. Poko jichi eecha wor, “Holi Spirit rii eecha wocho: Diita let ma riina komas Jerusalem akamak Ju ma riina eechaba otiikiita. Otiitanak, yecha riina akar biish tar ma yechi tapak hakiita.”

¹² Nota diita maji meejiiri no Pol riina woyashachiyasa woher, “Mii Jerusalem akama ikasakech.” ¹³ Worek, rii awasen eecha wor, “Kwo boyen wocho? Kwo boyewak eecha keyato?”

Kwo eeji mesken diigiito. Ada lowutu Jerusalem akamak inyak yecha anapa poko jinyak, wonyak, yecha ana sowakwok wonyey, sapa Harapa Jisas riiti hik ana sowkawo.” ¹⁴ Worek, nota riiti inyaka saka dareboyerek. Worek, eena nota kawka wohekasakech. No eeche wor, “God riiti inyakak sapa otii.”

POL RII JEMS RIINA HER

¹⁵ Yadii kaw eeka siirek, nota noti boboyen sa-yarechichi Jerusalem akamak heechi ir. ¹⁶ Sisaria Kristen ma kaw ye notaka eeche ibar. Ibachiniga ye nona ye i nota siik ir ma riiti akak ye i heechir. Riiti he Heson. Rii mashi Kristen ma tar. Riin Saipras akamak yimowur. ¹⁷ Nota Jerusalem akamak iyarerek, Kristen yaka kumwoy yecha inyaka kwoya hikichi yar.

¹⁸ Worek, komas yadii pochi siirek nota Pol riitaka eeche Jems riina heken ir. Irek, Kristen hehar tar harapa ma ye riitaka eeche tar. ¹⁹ Worek, Pol rii yenya woshi achi rii akar biish tar man sawotar majin eena geenyik kwodii wor. God riita Pol riitaka otiirin rii eena sawobatar.

POL RII HARAPA MA YECHI MAJI MEEJICHI LOTU AKAK IR

²⁰ Sawotarek, yecha meejichi God riiti hin habatar. Worek, yecha Pol riina eeche wor, “Yaka, mii hikitu. Tausen Ju ma kaw ye Kristen ma siir. Kristen ma siichiniga ye Moses riiti kon hehar sumowutu. ²¹ Worek, yecha maji meejichi ye hikitu miita Ju ma yenya akar nosapek taweyn miita yenya eeche wochar Moses riiti ion na heechi, yechi yikapwa opoche yechi sapi

dagiitanakech. Ju ma yecha oti tawa abon na heechi Ju ma diika tawey, ye miita maji sawo chishi tarin meeji hamar. ²² Diita Ju ma ye meejikiita mii diika iyarer. Nopa boy shecha otiik wonyak? ²³ Nota miina wonyak na oti! Ma diipiira kapiira diika tawey ye God riina maji wohowu tar. ²⁴ Wohowu tarek, yechaka na eecha i. Moses riita bar uku yeetii tawa abo na i kikibak eechaba oti. Otiitanak, miipa yenya moni hatakiita. Hatanak, yecha yechi masibiyan yechetakiita. Miita diita nobon sumowu taney, eyey ma yepa hikikiita eeta maji miina bari, ye meejiri, eeta omutiikakasakech. Miita otiinak, yecha hikikiita miita Moses riiti lo majin sumowutu.” ²⁵ Wowak, yecha akar biish tar Kristen ma yechak wor, “Nota akar Kristen ma yenya jeyn heechirek ir. No eecha wor, ‘Kwota ma yecha woshepii sikiyawas hana kiya kwo opoche abatanakech, pin opoche abatanakech. Pika tana kiya opoche atanakech. Mimaka tawey, opoche akar mima kapasek otiitanakech. Miman anemesh rokotanakech.’ ” ²⁶ Worek, komas yadii pochik Pol rii diita ma yenya yeechi ye i uku yeetiir tawa abon otiir. Worek, rii Ju ma yechi harapa lotu akak iyarer. Iyareri akak tar harapa ma yenya eecha wor: “7 yadii komas noti uku yeetii tar nedii hamakiita. Eeta yadii hamanak nona saniga saniga opelen oti tawa boboyen otiikiita.”

POL RIINA HARAPA LOTU AKAK NEEKICHI YE IR

²⁷ Yadii 7 siik otiirek, Esia nosap Ju ma kaw y Pol riina harapa lotu akak her. Hechi ye ma

mima yenya ow yesokwa maji bar. Worek, yecha Pol riina neekichi uwar, ²⁸ “Isrel ma, na kiyatayi! Diita ma rii eyey eemek chishi maji pok ye iniga Isrel ma mima yenya, Moses riiti ion eena, noti harapa akan, rii dagiir poyetu. Apa rii akar biish tar ma kawen yeechi diita harapa otu akak yasayabachi diita hadabas eemen rii kapasek oti- iwa.” ²⁹ (Yecha her Pol riitaka Tropimas, Epesas ma, riitaka akamaka tar. Tarek, heri ye eecha hikir Pol rii riina harapa lotu akak ye ir. Eena ye eecha wor.)

³⁰ Worek, ow maji yesokwari, eyey akama eemek maji i ye yar. Worek, nokwapa nokwapa ma mima ye amaba yari, yaniga Pol riina ya yopo wuchi riina neekichiniga riina sabak ye ir. Worek, harapa lotu aka siiti nubereja siina dasepiir.

ROM YE POL RIINA YAYAR

³¹ Ma ye Pol riina sowakwoken eena otiitarek, maji heechirek ir. Rom harapa o ana pichar kepten ma riina heechirek ir. Maji eecha wor, “Eyey Jerusalem ma ye kapasek boboyen yesokwachi eena otiiken otiito.” ³² Worek, kepten rii o ana pichar ma kawen yeechi ye yechaka eecha amaba ir. Irek, Jerusalem ma ye o ana pichar ma yenya heri, ye Pol riina kawka pikasakech. ³³ Worek, kepten rii Pol riitak iniga riina yeechi rii eecha wor, “Sen poko upurusek riina na ji.” Jirek rii eecha woher, “Diita ma kapo nama? Rii boyen otiwa?” ³⁴ Worek, ma kaw ye maji pochik worek, ma kaw ye akar majik wor. Maji harapa batarek, kepten ma rii eeta maji

mun hehar meejikasakech. Worek, rii riiti o ana pichar wakasa ma yenya wor, “Diita ma riina o ana pichar ma yechi akak na yeechi ye i.” ³⁵ Yecha riina aka toku muk yar. Yarek, Ju ma ye harapa kwotayeechi Pol riina piken otiitarek, eena o ana pichar ma ye riina yeechi yesokwa neeki howuk kiyaniga ye yo ir. ³⁶ Ye riina sumowuniga uwar, “Riina na sowakwo.”

POL RII MAJI AWASEN BAR

³⁷ Worek, ye Pol riina aka wok ye iken otiitarek, Pol rii kepten riina Grik majik eecha wor, “Ada miina maji kawen work.” Kepten rii meejichi eecha wor, “Mii boy Grik majik bato? ³⁸ An eecha hikitu mii kapo kata Isip ma rii mashi kapasek maji yesokwarek, 4,000 ma eekik tari ye riina sumowuniga me biish tar eemek i own yesokwaken eena eeka ir. Mii boy eeta ma?” ³⁹ Pol rii awasen eecha wor, “Yaho. Ada eeta Ju ma. Ana Silisia Tasas akamak, eeta harapa akamak, eeka yimowur. Sen, ada ma mima yenya maji bak.” ⁴⁰ Worek, kepten rii eecha wor, “Na ba.” Worek, Pol rii aka tokuk howuk yo eeka siitiichi rii riiti tapan mima man yenya yesokwar. Yecha wokwinya siitiirek, Pol riita Hibru majik bar.

22

¹ Pol rii eecha wor: “Ma, yaka kumwoy, eepi, kwota ana na meeji. Ada he meeji taweyn eena ada kwona bak.” ² Rii Hibru majik saworek, ye meejirek, ye eena kawka wokwinya siitiir. Worek, Pol rii yenya eecha wor:

³ “Ada eeta Ju ma. Ana Silisia Tasas akamak eeka yikowur. Yimowurek, ada Jerusalem akamak sokwa harapa siir. Siirek, gamiel riita ana maji pokii tar. Pokii tarek, ada noti wayega yechi ion ada hehar meejitar. Meejitarek, kwota apa God riina sumowu tawabaga, ada eechaba God riina hehar sumowutar. ⁴ Ada God riina sumowutarek, ada Jisas riiti nobon sumowuytar ma yenya ada kikiropoyechi sowakwoken otiitar. Ada yenya sen pokok jichi poko jichawa akak rabotar. ⁵ Eeta harapa opelen oti tawa ma rii eyey kaunsil ma ye eecha wokiita ada maji siikiinen bato. Yecha jeyn keyichichi ada harapa Ju ma yenya Damaskas akamak tarin, haken eena har. Worek, ada Damaskas akamak ir. Diita nobon sumowu tar ma mima yenya yeechi sen pokok jichi Jerusalem akamak yayachiniga kubu piken eena ir.”

POL RIINA OTIIR MAJIN WOR

⁶ “Ada nobok i Damaskas akamak bana bana siitarek, ayadii nedii harapa habaga tawa boboy neerek ya adak sakar. ⁷ Worek, ada nosapek sakar. Nosapek sakachi uwar aya poren meejir. ‘Sol, Sol, boyewak miita ana kikiropoyetu?’ ⁸ Ada awasen eecha wor, ‘Harapa, mii kapo nama?’ Rii ana awasen eecha wor, ‘Ada Nasaret Jisas. Mii ana kikiropoyetu.’ ⁹ Worek, adaka tar ma ye haba herek, ana uwar ayan ye meejikasakech.

¹⁰ “Worek, ada riina eecha wor, ‘Harapa, adapa shecha otiik wonyak?’ Worek, Harapa riita ana eecha wor, ‘Na sokwa Damaskas akamak eeka na i. Inyak, ma por rii miina hana yon God riita hisichiri miina wokiita.’ ¹¹ Worek, haba ana harapa

okoreetari, eena eeji miy saka herek. Eena eeji apoma ye na tapa tobok neeki Damaskas akamak ye ir.

¹² “Irek, ma por rii eeka tarek, riiti hi, Ananias. Rii eeta God riiti hin yesokwabatar ma. Noti ion riita sumowubatar. Akar Ju ma ye Damaskas akamak tari ye Ananias riiti hin kepi hiki tar. ¹³ Worek, rii adaka yaniga siitiitarek, eecha wor, ‘Kumwoy, na kawka he!’ Eeta nediik ada ameya kawka her. ¹⁴ Riina ada herek, riita ana wor, ‘Noti wayega yechi God rii miina hisiir. Riiti inyakan hikiken eena hisiir. God riiti yon oti kepi siir wakasa ma, ri hi Jisas, riina heken eena hisiir. Jisas riita kujak batar majin meejiken eena hisiir. ¹⁵ Riita otiirek, miita riiti yon otiikiita. Miita her boboyen, meejir boboyen, miitapa sawotakiita. ¹⁶ Wowak, boyewak nota kawka kowutu. Na sokwa uku ya. Riiti hin na haba. Habanak, miiti kapasek boboyen kwoyavayakiita.’ ”

POL RII AKAR BIISH MA YENYA GOD RIITI MAJI SAWOTAR

¹⁷ “Ada Jerusalem akamak awasen heechi ir. Irek, ada harapa lotu akak God riina maji batarek, ¹⁸ sukwiyanaga ada Jisas riina her. Herek, rii ana eecha wor: ‘Na ameya sokwa Jerusalem akaman heechi i. Diita tawa ma mima ye miita ana bawa maji saka meejikiitawak.’ ¹⁹ Ada riina awasen eecha wor, ‘Harapa Jisas, yecha hikitu ada eyey lotu akak ichiniga miina hiki siitiichichawa ma yenya yeechiniga kubuk pichiniga poko jir. ²⁰ Miiti wakasa ma Stiven riina sowakworek, ada iibak tarek, hechi an eecha

hikir eeta kepi. Ada sowakwo oti tar ma riiti riken ada siitii kowu tar.’ ²¹ Worek, God rii ana eecha wor, ‘Na i. Ada miina akar biish tar ma yapak taweyn, ada miina wochanak ikiita.’ ”

ROM O ANA PICHAWA MA RII POL RIINA HEHAR TAR

²² Ju ma ye Pol riita mapo bar maji chepen hehar wageteytar. Wageteyetarek, akar biish tar ma yenya bar majin meejirek, ye harapa inyaka kwotayechiniga harapa uwar. Ye uwachi eecha wor, “Riina na ye i sowakwo. Boyewak nota riina diita nosapek heechitu?” ²³ Yecha harapa uwachi yechi riken kwoyava yeechiniga niigiiriibagiir rabo tarek, eeta yecha yeva yaniga nosap yeechi howuk rabo tar. ²⁴ Worek, Rom ma yechi Kepten rii riiti o ana pichar wakasa man eecha wor, “Riina na yeechi o ana pichawa akak na ye i kadii yeechi eeka na pi. Pinyak, eeta maji mun sawonak nota meejik. Kapo boyewak diita Ju ma ye riina harapa uwato.”

²⁵ Worek, riina poko jichi piken otiirek, Pol riita harapa ma por riitak bana bana siiti-irek, rii woher, “Mii kapo shecha hikitu ii boy kepi mii Rom ma poren poko jichi pichi rii i anasakasakech?”

²⁶ Harapa ma rii meejichi rii riiti kepten riitak ir. Irek, rii riina eecha woher, “Mii boyen otiito? Diita ma rii Rom ma.” ²⁷ Worek, kepten rii meejichi Pol riitak ichi woher, “Ana na ba, mii boy Rom ma?” Pol rii eecha awasen wor, “Ayo.” ²⁸ Worek, kepten rii eecha wor, “Ada harapa moni harek, ada eena Rom mak siir.” Pol rii awasen eecha wor, “Ada Rom por akamak yimowurek,

eena ada Rom mak siir.” ²⁹ Worek, ameya Pol riina woheken otiitar ma ye Pol riina heechi akii ir. Worek, kepten rii Pol rii Rom ma meejichi rii akii tar. Rii Pol riina sen pokok jirek, rii eena akiitar.

³⁰ Worek, kepten rii yeshatar kapo boyewak Ju ma ye Pol riina harapa inyaka kwotayer. Eena rii yadii nedii pochik Pol riina jir sen pokon heemachirek, riita harapa opelen otii tar ma yenya, kaunsil ma yenya, wochirek, ye ya yopo wuchi yichar. Worek, riita Pol riina yeechi yayarek, Pol riita Kaunsil ma yechi misomak eeka siitiitar.

23

POL RII MAJI GEENYIK JUDIA KAUNSILL MA YENYA KWODII WOCHAR

¹ Pol rii kaunsil ma yechi mi soman hechi eeche wor, “Eeji yaka kumwoy, ada God riiti mi somak chishitawak, eeji inyaka wopu eeta kepi tawa.” ² Worek, harapa opelen otii tar ma riiti hi Ananias, rii Pol riitaka bana bana siitii tar ma yenya eeche wor, “Riiti kuja sapin na tiiriikwo!” ³ Worek, Pol rii riina eeche wor, “Mii woshepii tawa ma! God riita miina pikiita. Mii yichawak, ana lo nobok anasatawak, wowak, mii piken wochawey, mii lon eena riikiito.”

⁴ Worek, Pol riitaka bana bana siitii tar ma ye riina eeche wor, “Miita God riiti harapa opelen otii tawa man kapasek majin bato!”

⁵ Worek, Pol rii eeche wor, “Yaka kumwoy, ada saka hechawak rii eeta harapa opelen otii tawa ma. Mashi keyir maji eeche wocho, ‘Ma

mima yenya siitii kowu tawa ma riin kwo opoche kapasek majin batanakech.’ ”

⁶ Worek, Pol eecha her ma kaw ye Sadyusi ma kaw ye Peresi tar. Worek, rii kaunsil ma yenya eecha wor, “Yaka kumwoy, ada eeta Peresi, Peresi yechi yikapwa. Ada eeta kowutu hatawa ma saniyeechi kawka ya sokwakiita. Eena kwota ana maji anasato.”

⁷ Rii eecha worek, Peresi ma ye, Sadyusi ma yechaka o maji awasen awasen batar. Ye saniga baterek, ye way saniga batar. ⁸ (Sadyusi ma ye eecha wocho: ma ye sakapa saniyeechi sokwakiitawak. Yecha hikitu ejel takasakech. Spirit takasakech. Worek, Peresi ye diita piiriichar boboyen eena hiki siitiichir.) ⁹ Ma ye kawka harapa uwatarek, Peresi ma kaw ye, ye eeta lon maji pokii tar ma, ye siitiichi maji harapa eecha wor, “No heri diita ma rii kapasek takiisakech. Kapo spirit kepi kapo ejel rii riina majin sawor!”

¹⁰ Worek, ma ye inyaka kwotayechi harapa o maji baterek, kepten rii eecha hikir kapo ma ye Pol riina yokwa yokwa kiyi ye i yanyaniga nediik neekiikiita. Eena rii riiti o ana pichar ma yenya eecha worek, ye yechaka eecha ye i riina yeechi tapa tobok neekiiniga ye ichi o ana pichar ma yechi akak ye i heechir.

¹¹ Worek, yadii pochi niy siirek, Harapa Jisas riita Pol riitak bana bana siitiirek eecha wor, “Mii na ana beyichi siitii ta! Miita na Jerusalem akamak eeji maji miita ba hamachir. Wowak, apa mii napa eeji maji diita Rom akaman eechaba sawo ta.”

MA YE POL RIINA SOWAKWOKEN OTIITAR

¹² Niy siirek, niyegak Ju ma kaw ye ya yopo wuchi yicharek maji apodiigiitar. Worek, ye eecha wohowutar, “No ukun aboboyen saka aki-itawak. Poll riina sowakwonak eeka nota kawka akiita.” ¹³ 40 ma ye diita boboyen otiiken hikitar. ¹⁴ Otiirek, ye harapa opelen otii tar ma yen akar harapa ma yen ichi eecha wor: “Nota apodiigiichi eecha wochar: nota uku aboboyen saka akiitawak. Pol riina sowakwonak, eeka kawka akiita. ¹⁵ Wowak, kwota kaunsil ma ye Rom ma kepten riitak majin wochanak sa i. Riina na eecha wo Pol riina na yeechi diika yaya. Kepten rii sapa hiki kwota riiti maji mun kawka meejiken wocho. Wonyak, riita diika ya tanak, nota riina nobok sowakwoken ow yikiita.”

¹⁶ Worek, Pol riiti mowey siiti yikapwa riita diita majin meejirek, rii o ana pichar akak iyarechi Pol riina wor. ¹⁷ Worek, Pol rii harapa ma poren uwachi eecha wor, “Diita yikapwa riin kepten riina na ye i. Rii riina majika tawa.” ¹⁸ Worek, harapa ma rii riina yeechi kepten riina ye ichi eecha wor, “Poko jiwa ma Pol rii ana uwachi eecha wor: ada diita hadiiyey ma riina miitaka ye i. Rii majika tawa.”

¹⁹ Worek, kepten ma rii hadiiyey ma riina tapa tobok neekiniga akar eemek ye ichiniga rii woher, “Boyen majin miita ana bak?” ²⁰ Rii awasen eecha wor, “Ju ma ye ya yopo wuchi yi ye apodiigiitari, ye miina wohekiita: Iyi niyegak miita Pol riina kaunsil ma yechak ye ikiita. Ye miina woshepiichi maji sabwi yaken eena wokiita. ²¹ Mi eena opoche meejitanakech. 40

ma ye riina nobok sowakwoken eena kowukiita. Yecha diita sowakwoken bar majin wohowur. Wohowurek, ye aboboyen ukun akasakech. Pol riina sowakwonak, komas yepa aboboy aki-ita. Yecha eena sayarechi miita bana majin eena kowutu.” ²² Worek, kepten rii meejichi eeche wor, “Miita ana bawa majin opoche akar man sawotanakech.” Worek, rii hadiiyey man wochirek, rii ir.

POL RIINA GAVMAN HARAPA MA PILIKS, RI-ITAKA YE IR

²³ Worek, kepten rii riiti harapa o ana pichar ma upurusen uwachi eeche wor: “200 o ana pichawa man, 70 o ana pichawa hosek yo yichawa man, 200 yabu kiya tawa man na sayarechi. Na sayarechinak, niy siinak, 9 klok, Sisaria akamak na heechi i. ²⁴ Kicha na Pol riiti hosen sayarebachi ye i. Kicha na harapa gavman ma Piliks riitak na hehar otii ye i ha.” ²⁵ Worek, kepten rii jeyn keyir. Keyiri eeche wor:

“Ada Klodias Lisias. Harapa Gavman Ma Piliks, sen. ²⁶ Ju ma ye diita ma riina yeechi sowakwoken otiitar. ²⁷ Worek, ada meejir rii eeta Rom ma por tar. Eena ada eeji o ana pichar ma yechaka eeche iniga Ju ma yechi tapak how yeechi yayar. ²⁸ Ada yechi o maji siiti mun eena meejiken eena ada riina Ju ma yechi kaunsil ma yechaka ye ir. ²⁹ Worek, ada yeshaniga her riina sowakwoken otiitar boboyen mukasakech. Riina poko jichar boboyen eechaba mukasakech. Ju ma yecha Pol riina batar majin eeta yechi keena lo majin ye eena batar. ³⁰ Worek, ada meejir Ju ma ye riina apodiigiichi sowakwoken batar. Ada meejirek,

ada eecha hikir ada riina miitak heechinak ikiita. ada Po riina maji ba diima tar man yenya eecha wor: yecha sapa miiti mi somak sapa ye geenyik kwodii wo.” Jey maji eecha wor.

³¹ Worek, o ana pichar ma ye eeta maji meejichi otiitar. Yecha Pol riina yeechi ye iniga niy siirek Antipatris akamak eeka war. ³² Kommas yadii nedii pochik yatiik piitii ichar o ana pichar ma ye heechi o ana pichar ma yechi akak awasen ir. Heechi irek, hosek yichar ma yechaba Pol riina yeechi ye ichar. ³³ Yecha Sisaria akamak ye ichiniga jeyn harapa ma riina harek, Pol riina harapa gavman riitak har. ³⁴ Harek, harapa ma rii jeyn kenyichi Pol riina woher, “Miiti nosap hi bwimey?” Rii Pol riiti nosap Silisia meejirek rii eecha wor, “Miina majin ba diima tawa ma yecha yanak, ada miiti majin meejikiita.” ³⁵ Worek, rii eecha wor: Pol riina na yeechi ye i Herot riiti harapa yichawa akak ye ichi man napa riina siitii kowu ta.

24

JU MA YE POL RIINA MAJI BA DIIMAR

¹ Yadii yokotapa siirek, harapa opelen otii tar ma, ri he Ananaias, rii Sisaria akamak heechi ir. Akar harapa ma ye, majin kiyatayechi batar ma por, riiti hi, Tetalas, riitaka ye eecha ir. Irek, ye gavman ma Piliks riitak ichi ye Pol riina ba diima majin i bar. ² Tetalas riina uwarek, rii Pol riina ba diimaniga eecha wor: “Piliks, harapa ma miita nagwa nagwa hikichi nona siitii kowu tarek, nota eeta kepi. Wowak, miita noti nosap ma miman hehar tawak, miita yo kepin otiitawak,

mii kapasek boboyen yeechi raboto. Wowak, no diita kepi. ³ Dii eeta kepi, nota inyaka kwoya hikitu. Nota miina woshiato.

⁴ “Ada miina maji harapa bakasakech. Wowak, ada miina woyasachiyasato miita eeji majin meejiiken eena ada miina wocho. ⁵ Nota hecho diita ma rii kapasek yon harapa yesokwa tawa ma. Rii Ju ma yechi nediik i kapasek boboyen yesokwachi otiibato. Riita eecha otiitawak, eeta ma ye inyaka yechi eechaba kwotayeto. Rii eeta eyey Nasaret ma yechi harapa ma. ⁶ Rii noti harapa lotu akan otii kehaken eena rii hikir. Otiirek, no riina neekichi poko jir. (Nota riina noti lok anasaken eena hikitar. ⁷ Hikitarek, harapa kepten ma, Lisias, rii yaniga nona harapa o ana picharek, Pol riina yeechi ye ir. ⁸ Worek, Lisias rii maji wosaworek, Pol riina maji ba diimar ma yen sapa miiti mi somak ya siitii ba.) Miita diita man wohenyey, miita keena hikikiita nota riina ba diimar maji.”

⁹ Worek, Ju ma ye diita bar maji Pol riina ba diimabar.

POL RIITA PILIKS RIINA MAJI BAR

¹⁰ Worek, harapa gavman ma rii Pol riina wochirek, rii bar: “Ada hikitu nokwapa nokwapa sukwiya miita jasega diita nosapek tawa ma miiman eecha otiichichar. Eena ada eeji majin miina kwoya hikichi sawok. ¹¹ Miita yenya wohenyey, miipa diita maji meejiikiita. ¹² yadii siirek ada God riiti hin haba yesokwaken eena Jerusalem akamak ir. ¹² Irek, ada harapa lotu akak ma poreka ow maji bakasakech. Ye hekasakech. Ye

saka herek akar lotu akak akama eemek, ada gwoy maji batar. ¹³ Yecha ana ba diima tawa maji sii mukasakech. Yecha mun geenyik kwodii wokasakech. Yaho.

¹⁴ “Ada diita majin sawok: ada nobo pochin noti wayega yechi God riiti hin eena haba yesokwato. Ada nobon sumowutawak, ye eecha woch: ka woshepiito. Ada hiki siitiichibato Moses riiti lon piirapet yechi keyir majin. ¹⁵ Yecha God riina kowutawaga ada eechaba kowutu. Ada eechaba hikitu eyey ma, kepi, ipasek, ye hachi kawka awasen saniya yeechi sokwakiita. ¹⁶ Eena ada yo kepin otiito. Otiitawak, eeji inyaka wopu sii eeta God riita miy somak ma yechi miy somak kwoya hikitu.

¹⁷ “Ada Jerusalem akaman heechi i sukwiya kaw akar eemek i siir. Eeka siirek, ada heechi eeji akamak awasen yar. Eeji akama ma mima yenya moni haken, God riina opelen haken eena yar. ¹⁸ Diita boboyen otiitari eena yecha ana harapa lotu akak her. Ada uku yeetii tawa tobon eena ada otii hamachi lotu akak ada iyarerek, ye her. Eeta nedii ma nokwapa nokwapakasakech. Hapaka ye ikasakech. ¹⁹ Worek, Esia Ju ma kaw ye tar. An eecha hikitu kata ma yecha ana majika taney, yecha sapa miiti miy somak ya ana maji ba diimak. ²⁰ Yecha bokonaney, diita yar ma ye sapa ba. ada kaunsil ma yechi mi somak siitiitarek, boy kapasek boboyen ada mashi otiir? ²¹ Podar boboyen yecha kapo ana ba diimato. Ada yechi mi somak siitiitarek, yenya eecha wor, ada eecha hiki siitiichichu ha tawa ma ye saniyeechi kawka ya sokwakiita! Eena kwota apa ana anasato.”

²² Worek, Piliks rii meejichi maji ba hamar. Riita nokwapa nokwapa Kristen nobo majin meejitar. Worek, rii eecha wor, “Kepten Lisias riita diika yanak, anapa miina eeka anasakiita.”

²³ Worek, rii Pol riina siitii kowu tar ma riina eecha wor, “Riina na o ana pichar ma poren hisiiri, riita sa siitii kowu ta. Poko ji akak riin eeka na heechi. Eeta kepi riiti apoma ye riina dopo tawa boboyen hak wonyey, sa ha.”

PILIKS RII POL RIINA SUKWIYA UPURUS POKO JI AKAK HEECHIR

²⁴ Kommas Piliks, riiti mima, Drusila piir yar. drusila sii Ju mima. Yarek, Piliks rii Pol riina maji wochirek ir riita yaken eena wochirek ir. Yarek, Pol rii Jisas Kraist riina hiki siitiichichawa nobon eena sawotarek, piir wageteyetar. ²⁵ Pol rii eecha wor, “Kapasek nobon na kayek heechi. Yo kepiban na oti. Inyaka maba kapasek boboyen otiiken hikitaney, ii napa kayek heechi anasak tawa nedii kommas yakiita eena ada wocho.” Piliks rii meejichi eena akiichi eecha wor, “Miita na heechi i. Kommas ada miina kawka wokiita.”

²⁶ Piliks rii hikir kapo Pol riita Piliks riina mani kaw haken eena rii Pol riina nokwapa nokwapa majin riita yaken eena wochirek irek, Pol riita yaniga riina majin eechaba sawotar. ²⁷ Worek, sukwiya upurus siirek Posias Pestas rii harapa gavman mak siir. Worek, Piliks rii Ju ma yechi maji kepin yaken, eena rii Pol riina poko jichar aka kawka heechir.

25

POL RII WOHER SISA RII POL RIITI INYAKAK TAR MAJIN MEEJIKEN EENA WOHER

¹ Pestas rii distrik yarek yadii piiriichar siirek rii Sisaria akaman heechi Jerusalem akamak ir. ² Eeka harapa opelen otii tar ma ye, harapa Ju ma ye, Pol riina majin ba diimatar. Yecha Pestas riina woyasachiyasachi woher, ³ “Miita na Pol riina yeechi Jerusalem akamak yaya. Yecha riina nobok ow yichi sowakwoken eena hikitar eena woher. ⁴ Pestas rii meejichi eeche wor, “Pol rii Sisaria akamak poko jichi heechitu. Ada ameda siichi eeka kawka ikiita. ⁵ Pol riita kapasek yon otiiyega kwoti harapa ma ye adaka sa ya Sisaria akamak Pol riina ba diima.”

⁶ Worek, Pestas rii 8-10 yadii Jeerusalem akamak siirek, Sisaria akamak awasen ir. Kommas yadii pochi siirek, rii anasaken otii. Yirek, rii eeche wor, “Pol riina na yeechi yaya.” ⁷ Pol riita yarek, Jerusalem akamak tar Ju ma ye ya riitaka bana bana siitiiniga Pol riina woshepii maji baniga diimar. Maji mukasakech eena ba diimarek, saka geenyik kwodii worek. ⁸ Worek, Pol riita maji awasen yenya eeche wor, “Ada Ju ma yechi lon wosowoyakasakech. Yechi harapa lotu ada boboyen ada nasowoyekasakech. Sisa riina ada nasowoyekasakech.”

⁹ Pestas rii Ju ma yechi maji kepin yaken eena rii Pol riina woher, “Kapo miita Jerusalem akamak inyak ada miiti majin eeka meejinak anasakiita?”

¹⁰ Pol rii meejichi eeche wor, “Ada Sisa riiti anasa tawa akak ada siitiito. Diika ana napa

anasa! Ada Ju ma yenya kapasek boboyen saka otiirek, Mii hecho. ¹¹ Ada lon nediiik reekiiyega, ada sowakwoken otii tawa boboyen otiiyega, ii an waga hawa. Wowak, yecha ana woshepii maji ba diima tawey, ma sakapa ana yechi tapak howuk hakiitawak. Ada Sisa riitak ik. Riita eeji majin meejik.” ¹² Worek, Pestas riiti kaunsil maka maji bachi eecha wor, “Miita Sisa riina maji baken wonyey, ii ne i ba.”

AGRIPA RII POL RIITI MAJI MEEJIR

¹³ Komasa aka tabo yima tar ma por, riiti hi Agripa, rii riiti mima, Benaisi, piiriita Sisaria akamak yar. Pestas riina woshi aken piir eena yar. ¹⁴ Yadii kaw eeka siirek, Pestas rii eeta aka tabo yima riina Pol riita bar majin eecha wor: “Piliiks rii diika tarek, rii poko jir ma diika heechi iri, riiti hi Pol. ¹⁵ Ada Jersuaalem akamak irek, Ju ma yechi opelen otii tar ma ye, yechi harapa ma ye, Pol riina maji ba diimar. Worek, yecha ana riina sowakwo majin woher. ¹⁶ Worek, ada yenya eecha wor, ‘Rom ma yechi lo otii tawa abo diitata: ma poren kapasek yon maji ba diimaney, nota diita ma yechi tapak saka howu hakiitawak. Rii sa riina ba diimawa ma yechi mi somak siitiinak, rii sa awasen maji ba.’

¹⁷ “Ada kowukasakech. Yecha eyey diika yarek, komasa yadii pochik ada anasa tawa tiikiirek yirek, ada worek, kata ma riina yeechi yayar. ¹⁸ Yayarek, riina ba diimar ma ye siitiichiniga worek, ada eecha hikitar yepa kapo harapa maji kapasek ba diima siitiichikiita. Wowak, ye riina maji baniga diimakasakech. Yahoo. ¹⁹ Yecha

kubuchey maji batar. Yecha Pol riitaka yechi lotu maji awasen awasen batar. Ma por rii harin, riiti hi Jisas, ye eena awasen awasen batar. Pol rii eecha wocho diita ma rii saniyeechi sokwa eechaba tawa. ²⁰ Ada saka hehar herek. Kapo boy nobok ada diita ba diimar majin ada hehar henyak, anapa hehar riina anasakiita? Worek, eena ada Pol riina woher riita kapo Jerusalem akamak inyak, ada diita ba diimar majin eeka hehar meejinak eeka anasakiita. ²¹ Worek, Pol riita yuyeechi rii bokoneechi rii eecha woher: Sisa riiti akamak inyak eeka anasakiita. Rii eecha woher poko kawka jinyak Sisa riita anapa anasakiita. Worek, ada eecha majin worek, rii poko jichar akak eeka tar. Kommas rii heechinak Sisa riita ikiita.” ²² Worek, Agripa rii Pestas riina eecha wor, “Ada keena diita ma Pol riiti majin meejiken eena gegiyato.” Pestas rii eecha wor, “Iyik napa meeji.”

²³ Kommas yadii pochik Agripa rii Benaisi siitaka piir keyapochichinga yatii kikibak yesokwaniga yar. Piiriita yarek, i harapa aka wok iyar harapa ow ana pichar ma yechaka eeta akamaka tar harapa ma yechaka eecha iyarer. Worek, Pestas rii worek, Pol riina yecha yeechi yayar. ²⁴ Worek, Pestas rii eecha wor, “Agripa, aka tabo yima, akar ma diika tawey, kwo diita ma riina hecho. Eyey Ju ma diita akamak tawey, Jerusalem akamaka tawey, yecha riina kapasek majin batar. Yecha harapa aya uwachi wocho eeta kapasek riita tawey. Na kayek sowakwon. ²⁵ Wowak ada yeshawey riiti kapasek boboyen an saka hewak. Boyewak ye riina sowakwoken wochar. Wowak,

Pol rii keena woher Sisa riitak iken eena ada hiki abochi heechinak ikiita. ²⁶ Wowak, ada riiti maji kepin hehar meejinak tanak eena ada jeyn keyichiniga Sisa riina hanak een ye ik. Wowak, eena ada riina kwotak yayato, harapa Agripa, miitak eecha yayato. Miita riita bana majin napa hehar hikinak ada jeyn keyichi heechinak ikiita. ²⁷ Ada eecha hikitu poko jichawa man heechinak saniga inyey, ba diimar majin saka hehar ba hamachi Sisa riitak heechinak inyay, eeta kapasek.”

26

POL RIITA RIITA OTIIR YON EENA AGRIPA RIINA SAWOR

¹ Worek, Agripa rii Pol riina eecha wor, “Miita apak miiti majin na geenyik kwodii wo.” Worek, Pol riita riiti tapan yesokwachiniga kwodii wor:

² “Agripa, aka tabo yima, ada eecha hikitu ii eeta kepi ada miiti misomak siitiiniga diita maji ba heema paka hamakiita. Ju ma yecha ana ba diima tarin eena ada heema paka hamakiita.

³ Miita Ju ma yechi otii tawa abo miita hecho. Yecha saniga saniga hikichi otii ye i tawa boboy miita yen hecho. Eeta kepi. Eena ada miina wohecho ada baneyn miita hehar meejiikiita.”

⁴ Rii eecha wor: “Eyey Ju ma ye ana hechar. Ada karakada tarek, otiitari apa ada harapa sowak, an eechaba diita otiito. Yecha hechar ada eeji nosapek tarek otiitari Jerusalem akamak tarek otiibatari, ye hechar. ⁵ Yecha hechar ada Peresi ma yechi yo abon otiitar. ⁶ Apa ada diita siitiitawak, ana ye anasato. Ada God riita noti

wayega yenya wochar majin ada hiki siitiichi kowutawey, eena yecha ana anasato. ⁷ Kata wochar majin noti wayega yechi 12 magwi yecha eechaba eechaba hikichi kowu tawey, God riiti hin yesokwa taweyn, eena ada eechaba kowubato. Ada eena kowubatawak, eena Ju ma ye ana maji ba diimato. ⁸ Boyewak kwo har man God riita otii saniyarin saka eena hiki siitiichichawak?

⁹ Mashi ada eecha hikitar eeta kepi ada nokwapa nokwapa kapasek yon Nasaret Jisas riiti hi kapa dagiir poyekiita. ¹⁰ Diita yon ada Jerusalem akamak eeka otii tar. Harapa opelen otii tar ma ye ana jeyn harek, ada nokwapa nokwapa God riiti ma mima yenya poko jichi akak heechir. Heechirek, yenya sowakwoken otiirek, ada eeta eena wohowur. ¹¹ Nok wapa nokwapa nedii ada yechi lotu akak ichinga kapasek boboy otiitar. Hik siitiichichawa boboyen nasowoyeken eena ada otiitar. Ada yenya harapa kwotayichiniga yenya sumowuniga yapa eemek yenya dagiirepoyeken eena ir.”

POL RIITA RIITI INYAKAN DAREBOY TAWA MAJIN EENA AGRIPA RIINA SAWOR

¹² “Eena ada harapa opelen otii tar ma yecha ana jeyn harek, ada Damaskas akamak ir. ¹³ Harapa Agripa, nobon icharek, yadii nedii tarek, ada harapa haban her. Diita haba eeta okoreeri yaka kikisiikasakech. Adaka ichar ma yenya adaka eecha harapa neerek okoreer. ¹⁴ Worek, nota eyey nosapeka sakarek, ada Hibrum majik uwar ayan meejiir. Eeta eecha wor, ‘Sol, Sol mii boyewak ana kikirepoyetu? Miita

awasen pichawey, ii miita mayama pishamaneto. Bulamakaw siita riiti ma riita pichawa kubun yatiik awasen pichawaga, miita eechaba otiito.’
¹⁵ Worek, ada eecha woher, ‘Harapa Ma, mii kapo nama?’ Rii awasen eecha wor, ‘Ada eeta Jisas. Ada eeta miita kikirepoy tawa ma. ¹⁶ Wowak, na sokwa siitii. Ada miina eeji wakasa ma hisiiken eena yawa. Miina hisiinak, miita akar man miita apak hewa boboyen eena napa sawo ta. Ada miina komas mukuchiya boboyen napa sawoba ta. ¹⁷ Ada miina Isrel ma yenya akar biish tawa ma yechaka heechinak, inyak adapa miina heharetakiita. ¹⁸ Miita inyak, miita yechi miyin tawachikiita. Tagwachinyak, yecha niyik tawek, yecha yamak tawa eemek dareboyekiita. Tagwachinyak, yecha Gaba riiti eemen heechi God riiti nobok ikiita. Wonyak, yecha ana hiki siitiichichanak, yechi kapasek boboyen ada kwoy-avayakiita. Wonyak, yecha yechi God riita hisiir ma yechi eemebak eeka ya siikiita.’

POL RIITA RIITI YON SAWOR

¹⁹ “Harapa Agripa, wowak, ada neerek tar boboyen heri ada saka nasowoyerek. ²⁰ Mapo Damaskas akamak, komas Jerusalem akamak, eyey Judia nosapek, akar biish tar ma yechi nosapek ada God riiti majin sawotar. Ada eecha wor, ‘Kwoti kapasek boboyen na heechinak, God riitak na dareboy. Kwo napa otii mukuchi: Kwo kwoti inyaka God riitak dareboyer. ²¹ Eena eeta Ju ma ye harapa lotu akak tarek, ye ana hechi neekichi sowakwoken otiitar. ²² Worek, God riita eechaba eechaba ana kiyatay tarek, ada diika siitiiniga

eyey man harapa karakada yenya maji geenyik sawoto. Eeta piirapet yecha Moses riitaka komas sokwana majin batarin, ada eechaba apa eena bato. ²³ Yecha eecha wor: ‘Eeta Kraist rii sapa kapa meeji ta. Meeji tanak, riipa mapo ha tawa eem saniyeechi heechi sokwakiita. Sokwanak, riipa haba yama Ju ma yenya mukuchinyak, wonyak, akar biish tawa ma yen mukuchibakiita.”

POL RIITA AGRIPA RIINA GOD RIITI MAJIN SAWOTO

²⁴ Pol riita diita majin eecha wori, Pestas rii riina uwachi eecha wor, “Pol, mii hikishato! Miina harapa maji pokii tari, eena mii eeta hikishak otiito!” ²⁵ Pol rii meejiichi eecha wor, “Harapa ma, ada saka hikishatawak. Ada bawa maji eeta omutiik maji siiken. ²⁶ Harapa Agripa, ada miina anabeyichi wocho. Mii diita boboyen mii hikitu. Ada bawa maji sokwarek, mii meejiichi hikitar. Diita boboyen otiiri saka veenyichi otiirek. ²⁷ Harapa Agripa, mii kapo piirapet yecha bar majin hiki siitiichichu? Ada eecha hikitu mii eeta hiki siitiichichu!”

²⁸ Worek, Agripa rii Pol riina eecha wor, “Mii kapo eecha hikitu, miita ana maji ameda banak, ada eeka kapo Kristen ma siikiita?”

²⁹ Pol rii awasen eecha wor: “Karakada nedii eeta kepi, gworo nedii eeta kepiba. Ada God riina batawak, kwo ana meejitaweyn, ada tawaga kwo sokwa eechaba takiita. Wowak, diita sen pok kwotaka takasakech.”

³⁰⁻³¹ Worek, Agripa riita Pestas riita, Benaisi siita, akar eyey ma ye sokwa heechi awasen

awasen eecha wor: “Diita ma rii saka boboy kapaseken otiirek, wowak, eena sowakwok wocho.” ³² Worek, Agripa rii Pestas riina eecha wor, “Diita ma rii Sisa riitak ye i anasak tawa majin wohenyan siiney riipa keena heechi ikiita.”

27

YE POL RIINA YEECHINIGA JABIIREK WOYIR

¹ Nota Itali nosapek iken hiki hamarek, yecha Pol riina Julias riiti tapak howu har. Yecha akar poko jichar man riiti tapak howu habar. Julias rii Sisa riiti ami kepten ma. Riita 100 ami ma yenya siitii kowu tar ma. ² Worek, nota adramitiam akamak jabiirek yowuchi ir. Ma ye eeta jabiiren sayarechi Esia somakwotii tawa akamak iken otiir. Iken otiiri, eecha ir. ³ Kommas yadii pochi nota i saidon akamak iyarer. Julias rii Pol riina heharetar. Heharetarek, Pol riina saka anachekerek, eena Pol rii riiti nareboy yenya hek ir. Irek, yecha Pol riita dopotar boboyen ye riina har. ⁴ Worek, nota heechi ir. Heechi ichari, sowa yarek, nota heechi Saipras nosapek pa mushik ichar. ⁵ Icharek no pak silisia nosapek, Pampilia nosapek taviyiniga ichar. Ichari, no Lisia Maira akamak eeka igayer.

⁶ Igayererek, kepten Julia Aleksandria akamak heechi tar jabiiren Itali nosapek iken otiiri rii yesha her. Yesha herek, riita nona jabiirek yeechi ye yo yichir. ⁷ Worek, nota jabiir eshar icharek, yadii nokwapa siir. Worek, no Naidas akamak bana bana i tar. Eeka tarek, eeta sowa harapa ya dasiipii pakarek, worek, eena kata nobo ikasakech. Worek, nota Krit nosap pa

mushik eeka i icharek, Salmoni eemek eeka i ichar. ⁸ No nosapek eeka bana bana ichari, harapa yon yaniga ichar. Icharek, no iyerer eem siiti hi Pa Mushi Kepi. Eeka iyerer. Eeta eem Lasia akamak bana bana tar.

⁹ Nokwapa nokwapa yadii eeka siir. Siirek, harapa uku boro sokwatari, eeta kapasek nota inyey. (Ju ma yechi aboboyen heechi tar yadii pochi hamar.) Siirek, Pol riita jabiirek tar ma yenya eecha wor: ¹⁰ “Kwonawa ada eecha hecho nota inyey, nopa i kapasek boboyen yakiita. Jabiirek tawa boboy kapo wurubuyarebokiita. Ma kapo eechara hakiita.” ¹¹ Worek, ami kepten rii jabiir tokor apoko riiti majink jabiir kepten tar ma, piiriiti majin meejiir. Pol riiti majin, jabiir kepten tar ma piiriiti majin meejiir. Pol riiti majin meejiichi nasowoyer. ¹² Yecha i tar pa mushi eeta kepikasakech harapa sowa yatar. Eena jabiiren otiir ma eechara hikitar, “Nota heechi pa nediik inyak Piniks akama pa mushik igayekiita.” Piniks pa mushi eeta Krit nosapek tawey, harapa sowa yaney, eeta pa mushi kepi. Eeka sowa harapa yakasakech. Yecha eeta eemek inyey, i tanak, sowa ya nedii hamanak, kapa piiriichar niiwiika Piniks pa mushi sii magiir yepak tar. Eena pa mushi kepi.

PA HARAPA SOWA YATAR

¹³ Worek, karakada sowa yatarek, jabiir ma eechara hikitar Piniks akamak iken hikitar. Hikitarek, ye jabiir siiti anka eena yesokwarek, jabiir eeta Krit nosapek bana bana eeka ir. ¹⁴ Irek, harapa sowa ameya yar. Taleo sowa eeta Krit nosapek sokwa yar. ¹⁵ Yarek, eeta jabiiren pir.

Pirek, ma ye saka kikisiitarek, uku boro harapa yatarek, jabiir eena sowa yatar nobon ikasakech. Eena biish shebo shebo geytar. ¹⁶ Worek, nota Koda nosap bana bana pa mushik icharek; no harapa yo otiiniga karakada dingi yeechi ye yo jabiir hek seechi pokok hehar jir. ¹⁷ Jirek, yecha jabiiren pokok har eyey ji ye ir. Jabiir eeta Aprika siiti giirebak inyakech eena akiichi sel yeechi ya saka yichir. ¹⁸ Harapa sowa kawka yatar. Yatarek, ma ye jabiirek tar boboy sagan yeechichi pak rabor. ¹⁹ Raborek, yecha jabiir toiitar boboyen yechi tapak yeechi pak rabobar. ²⁰ Nokwapa yadii nota yan, winyumayn saka herek. Sowa harapa kawka yatar. Yatarek, worek, no eecha hikitar nopa hakiita. Kommas kepi siikasakech.

²¹ Ma ye nokwapa nokwapa aboboy akasakech. Worek, Pol riita ma mi somak sokwa siitiichi wor: “Kwonawa, kwota eeji majin mapo mee-jinak tanak. Krit nosapek nota siinak tanak. Krit heechi yanan siiyega nowaga diita boboyen saka waga rabowak. ²² Apa na kwota anabeyichi ta! Diika tawa ma por riipa saka hakiitawak. Jabiirebak eeta kapasek siikiita. ²³⁻²⁴ Niyi nediik eeji God eeta God riina ada riiti hin yesokwa tawey, riiti ejel por rii yaniga ana eecha wor: ‘Pol, opoche akiitanakech. Miita Sisa riiti misomak napa i siitii. Wowak, God riita rukusiitawak, riita miitaka jabiirek tawa ma yenya miina har.’ ²⁵ Eena kwota na anabeyichi ta! Ada God riina hiki siitiichichawak, ana wowa maji eetapa siiki-ita. ²⁶ Kommas nota inyak nedii kwowu pochik i yowukiita.”

²⁷ Eeta 14 niyi siirek, sowa yatarek, yecha Edria pak yecha eeka biish gayi ye itar. Niyi nedii siirek, jabiir otiitar ma yecha eecha hikitar yecha nosapek kapo bana bana tawa. ²⁸ Eena yecha pan chey her. Chey herek, yecha her 120 pit. Worek, yecha way kawka chey her. Chey heri yecha her 90 pit. ²⁹ Worek, yecha akiitar. Ye eecha hikitar jabiir sii eeta kapo papak i yowuwa. Eena akiitar. Worek, yecha diipiira kapiira anka jabiir siiti muku eeka rabor. Raborek, yecha yechi sikiyawas yenya hikichi maji eena batar. Ye uhadii ameya yak eena sikiyawas yenya majin batar. ³⁰ Jabiir yo otiitar ma ye jabiiren heechi iken otiitar. Eena yecha karakada dingi yeechi pak he seechir. He seechi ye ankan masekiik heechinak ye i woshepiitar. ³¹ Worek, Pol riita yenya hechi ami kepten riina ami ma yenya eecha wor. “Diita jabiir oti tawa ma yecha jabiirek tanan siiney, kwon yesokwa yichikasakech.” ³² Worek, ami ma ye dingi yesokwa tawa pokon diigiichi heechirek, ir.

³³ Uhadii nediik Pol rii yenya aboboyen aken eena wohe ye ir. Rii eecha wor: “Kwo 14 yadii shebo shebo siir. Kwo akasakech. ³⁴ Wowak, kwoti masebiya niibii por kwoti masiik sakapa heechi ikiitawak.” ³⁵ Worek, Pol riita gey kawen yeechi yayachi, God riina maji wochi, eena reeki-ichi ar. ³⁶ Worek, ye yi inyaka kwoya hikir. Eyey ma ye aboboy kawen ar. ³⁷ 276 ma ye jabiirek tar. ³⁸ Eyey a hamarek yecha rais tawaga tar boboyen pak raborek, jabiir kaw sii sokwar.

JABIIR SII KAPASEK SIIR

³⁹ Uhadiirek, jabiir yo otiitar ma ye nosapen heri, hehar hekasakech. Ye pa mushi kesin heri ye hikitar kapo jabiir eeka ye ichi kesinek eeka gayekiita. ⁴⁰ Worek, ye anka poken diigiichichi pak heechirek ye ir. Worek, eyin jichar pokon heemachir. Heemachik ye sel eena masiik yepak tawar. Jabiir masiik yepa iken eena eeka tagwar. Tagwarek, jabiir kesin ek gayik iken eena otiir. ⁴¹ Jabiir eeta ichari iniga kesin tomotarek, eeka i yowuri eeka yir. Jabiir siiti masiik eeka yir. Yirek, harapa uku bor sokwari, jabiir mun uku borowok yaya reekiitar. ⁴² Worek, ami ma ye hikichi poko jichar ma yenya sowakwoken otiitar. Yecha hikitar kapo ma ye pak ye ichi uku rii i gayichi akii iken hikitar. Eena sowakwoken hikitar. ⁴³ Worek, ami kepten ma rii Pol riina pinyan egesiir. Eena rii yenya bokonor. Bokoneechi yenya anacheker. Worek, rii eecha wor: “Eyey ukuree hechawa ma kwo napa duruchi rii i giiriibak i yo. ⁴⁴ Uku ree somoye tawa ma kwo napa jabiirek tawa men yeechi neekinak sapa kwon yi i. Ma yecha eecha otiirek, eyey ma i giiriibak yo hamar.

28

MOLTA NOSAPEK TAR

¹ Nota pa giiriibak tarek, nota meejiir diita nosap siiti hi, Molta. ² Nedii kwowuk tar ma ye nona hehar otiir. Wayivak otiirek, nota neeki-iriyarek, ye hechi hi tukuchi nona woshiatar. ³ Worek, Pol rii hichapwa yeechi chenek jichi yaya hi tukurek, hopo riini eeka saya Pol riiti tapak eeka takiiviichi war. ⁴ Worek, eeta nedii kwowuk tar ma ye hopo Pol riiti tapak takiivii siitiirin

hechi awasen awasen eecha wor: “Kapo diita ma rii man pi sowakwo ha tawa ma. Riita tawak, kapo apak eeta kepi riipa hakiita. Rii somakwotii tawa pan rii kepi heechuwak, yawa. Apa riipa kapo hakiita?” Eena eecha wor. ⁵ Worek, Pol riita riiti tapak hopo che siitiirin riita hik tapan gwagwanyerek, hopo yebeechi hik sakar. sakarek, Pol rii kepi siir. ⁶ Nedii kwowuk tar ma ye eena hechi yecha kowutar riiti tapan wunan heken kowutar. Miy gwunyi sakanan heken kowu hipurek heechir. Kowu kowu hipurek heechir. Pol riina kapasek boboy saka otiirek, eena yecha yechi inyaka dareboyir. Worek, ye riina eecha wor: “Rii kapo siskiyawas por.”

⁷ Diika bana bana tar eem nosap kaw tawey, Pablias riiti nosap. Pablias rii diita nosapen harapa tar ma. Rii nona harapa woshiatar. No ritaka yadii piiriichar riitaka siir. ⁸ Worek, Pablias riiti apoko hak otii tarek, rii eena watar. Maba hi uwutarek, shegwiya hakobatarek, eena rii watar. Worek, Pol rii kata ma riita watar eemek i yarechi, God riina maji bachi, riiti tapak how neekichi riina otii kepi siir. ⁹ Worek, nokwapa nokwapa hak otiitar ma ye eeka tari ye yarek, Pol riita yena otiiniga kepi siibar. ¹⁰ Yecha nokwapa nokwapa boboyen nona shebo shebo har. Nota jabiir porek i yowurek, nota dopo tar boboyen yecha nona har.

MOLTA NOSAPEK HEECHI ROM AKAMAK IR

¹¹ Niiwiika piiriichar siirek, no Aleksandria akama heechitar jabiirek i yowuchi ir. Eeta jabiir Sus riiti hoyey yikiapwa upurus piiri mayi eeta

jabiir masiikiik tar. Diita jabiir sowa ya tawa nedii pa mushik eeka tar. ¹² Worek, no heechi icharek, no Sairakyus akamak eeka i gayir. I gayichi yadii piiriichar eeka siir. ¹³ Siirek, heechi Risiam akamak eeka i gayir. Gayichi komas nedii pochi sowa kepi yarek, no heechi i yadii upurus no Pyutiolai akamak i gayir. ¹⁴ Worek, no Jisas riina hiki siitiichichawa ma kawen eeka yesha hechi eeka 7 yadii eeka siir. Nona woherek, eena eeka no siir. Worek, no Rom akamak komas i yarer. ¹⁵ Kristen ma Rom akamak tari, ye meejir no tari, ye Apias awa batawa eemek, boboy toko tawa aka piiriichar eeka nobok nona awa awa heken eena yar. Ye yarek, Pol riita yenya hechi, rii God riina wohsiarek, riiti inyaka kwoya woy hikir. ¹⁶ Nota Rom akamak iyarerek, kepten ma rii Pol riitaban saniga heechirek, ami ma por rii riina siitii kowu tar.

POL RII ROM AKAMAK HADABAS MAJI BATAR

¹⁷ Yadii piiriichar siirek, Pol riita Ju ma yechi harapa ma yenya uwarek, ye ya yopo wuchi riitaka eecha yir. Yirek, Pol rii yenya eecha wor: “Eeji yaka kumwoy, na meeji. Ada noti wayega yecha otii tar abon ada eena dagiire-poyekasakech. Saka eena eecha otiiterek, yecha Jeeusalem akamak ana poko jirek, Rom ma yechi tapak ana how har. ¹⁸ Rom ma ye ana anasa maji woheri, ye ana heechinak ik gegiyar. Rom ma yechi lok yecha her ada kapasek boboy saka otiirek. Eena ye eecha hikitar boyewak anapa sowakwokiita? ¹⁹ Ju ma ye eena meejichi yuy-eechi eecha otiirek, ada woher anapa Sisa riitak i

anasakiita. Ada i anasak otiiri, ada eaji ma mima yanya maji awasen ba diimakasakech. ²⁰ Eena ada kwona ada hechi maji ba maji eena kwona woher. Isrel ma mima ye ma poren kowutu. Riina kowu tawak, diita ma riiti hik ana diita ain pokok jichir.”

²¹ Yecha awasen eecha wor: “Miina bar jey Judia nosap heechi nona yakasakech. Noti yaka kumwoy ye diika saka yatarek. Miina bar maji saka ye saka yayarek. Miina kapasek maji barin no meeikasakech. ²² Wowak, nota miita hiki tawa majin nota eena meejiken gegiyato. Wowak, no hikitu ma mima eyey eemek yi ya tawey, yecha miita hiki tawaga eechaba hiki tawa ma mima yanya kapasek maji bato.”

²³ Worek, yecha ya nedii pochi kenyirek, nokwapa nokwapa ma ye Pol riita tar akak ye eeka yar. Uhadiirek, Pol riita yanya God riita man hehar tawa maji sawo i i hogo sii nedii hamar. Riita Moses riiti llo majin piirapet yecha keyir majin sawoba tarek, rii yanya Jisas riina hiki siitiichi nobon eena mukuchi tar. ²⁴ Worek, ma kaw ye riiti maji meeji hiki siitiichir. Akar ma kaw ye saka hiki siitiichirek. ²⁵ Worek, ye iken otiiri, ye ow maji awasen awasen batar. ²⁶ Worek, Pol rii eecha wor: “Eeta Holi Spirit riita noti wayega yanya piirapet Aisaia riiti kujak bar maji kepi diitata:

‘Diita ma mima yanya ne i sawo ta:

Kwopa meeji tanak, hikikasakech.

Kwopa hechanak, eechaba hikikasakech.

²⁷ Diita ma mima yechi marenoku eeta hapaga sowak,

eena ye hikikasakech.
Ye yechi mabiya eeta giitar.
Y yechi miy eeta dumur.
Otiinan siiney,
yechi miy kapo hekiita.
Yechi mabiya kapo meejiikiita,
yechi marenoku kapo hikikiita.
Otiiney, God rii eecha wocho,
yecha ana dareboyeney,
ada yenya yesokwa otii kepi siitiichikiita.’ ”

²⁸ Pol rii kawka eecha wor: “Diina na hiki ta, God riiti yesokwa yichi tawa majin akar biish tar ma yenya, shebo shebo tar ma yenya, heechirek ir. Heechirek iri yecha meejiikiita.”

²⁹ (Worek, Ju ma ye heechi ye awasen awasen ow majin batar.)

³⁰ Sukwiya upurus Pol riita aka por riiti yak tokochi eeka tarek, ma mima ye riitak yatarek, rii yenya woshi eechi. ³¹ God riiti man hehar tawa boboy eena Harapa Jisas Kraist riina anabeyichi geenyik sawotar.

GOD RITI MAJI KEPI
**The New Testament in the Washkuk Language, also
known as the Kwoma Language, of Papua New Guinea**
Nupela Testamen long tokples Washkuk long Niugini
copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Washkuk (Kwoma)

Dialect: Kwoma or Washkuk

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

df8dc48f-feff-515c-a5a2-c9c957dac5bb